PD 3109
.S4
Copy 1

LIBRARY OF CONGRESS.

Chap. PD3109

Shelf .S4

UNITED STATES OF AMERICA.

kbh

Henry Phillips Jr

June 3 1867

Pub. in 1801 ? of Rask's
preface to his Danish grammar
(2d ed. by J. G. Repp, Copen-
hagen 1846 and Repp's dedicatory
letter) Publ 1803, at Esbern

Danish Grammar.

adapted to

The Use

of

Englishmen,

to which are added,

A

short historical description

of

Copenhagen,

and

various Extracts from Danish Authors

by

Fred.k Schneider

Translator and English Lecturer

at

The Royal naval Academy

LIBRARY OF CONGRESS
1868
CITY OF WASHINGTON

Copenhagen

printed for J. Brummer

by S. Popp.

S. Sonne sc.

PI3109
S4

To

His most Serene Highness

FREDERICK CHRISTIAN

Duke

of

Sleswick, Holstein, Augustenburg,

Minister of State,

Knight of the Elephant

Chancellor of the University.

The

MECÆNAS of SCIENCES and ARTS;

THIS WORK

is most humbly inscribed

as

A Testimony of the highest Esteem

by

The Author.

PREFACE.

Animated by a desire of promoting, as far as it was in my power, the study of the English language in my native country, I published some Years ago, an English Grammar for the use of my countrymen. Different other grammars have since been offered to the Public with the same design, so that an easy path has been

opened for such Danes as wished to acquire a knowledge of the English language.

While Professor Tode and Capt. Abrahamson had written Danish Grammars for Germans, and Mr. de Chambeau and Mr. Hagerup for Frenchmen, Englishmen who wished to acquire a knowledge of the language of this country, looked in vain for similar grammatical institutions. Having had the honor for a number of Years of instructing English Gentlemen, and those from the Danish West-India-Islands, I experienced the want of a grammar the more myself, from having been obliged to write for each person a sett of institutes, necessarily render-

ed superficial and imperfect by the shortness of the time, which I generally have at my own disposal, and the number of copies which I had to write. This, added to a general wish of those Gentlemen to have a more compleat grammar, has been no small inducement to my present undertaking, which I am in hopes may in some measure facilitate the acquisition, and promote the extention of a language, which in order to be more cultivated, requires only to be more known; which affords books in almost every department of science equal to those published in any other tongue, and a knowledge of which, must certainly be of great advantage to such foreigners

as settle in the Danish West-India Islands. It gives me pleasure to learn that the English inhabitants of St. Croix apply more than they were formerly accustomed to do, to the acquisition of our language, and I shall be much gratified if this little publication should contribute in any degree to their attainment of that object.

A Grammar, being in my opinion the result of a language, is to be accommodated to the common use of that language, and not the latter to the former. With regard to the present publication I must beg leave to observe that though some difficulties have been obviated by "Professor Baden's Danske raisonnerede Gramma-

tik" and "Mr. Werfels Veiledning til at lære det Danske Sprog" (both published in the Year 1798) still the rules intended for the direction of an English reader, ought to be in some degree different from those destined for the use of a Dane. In order therefore to render my grammar as intelligible and useful, as I possibly could, I have allowed myself several deviations and omissions from the Danish Grammars, and on the contrary have added several rules of great importance to an Englishman, but not taken notice of in the publications mentioned above, as being of little consequence to a native of this country. This I think it my duty to men-

tion in justice to myself for having deviated from Authors of established reputation.

To give rules in a language considered relatively to another, requires a thorough knowledge not only of both, but of their more or less affinity to each other; to write on a subject so abstract as that of a grammar in any other, than one's mother-tongue, requires such a consummate skill in the theoretical, and familiarity with the practical part of that, in which the book is written, that, though the English language has been the sole object of my studies for a series of years, yet I should not have ventured to lay this before the Public,

had I not been strongly impelled by the motives lately mentioned, and a hope of a favorable reception of this first attempt.

In the collection intended for exercises, my desire to make the English translation of the Dialogues and Description of Copenhagen as litteral as possible, has induced me in many passages to depart in some degree from the idiom of the English language, as I considered that those parts would be rendered almost useless to a beginner by a free translation, in which he could not possibly discover the meaning of the Danish words individually. To the Anecdotes I have subjoined a translation

of the most difficult words; my reason for this is sufficiently obvious.

In the history and description, which I have given of Copenhagen, the reader must not expect to find a full description of the several regulations, institutions, and curiosities of the capital; this the limits, which I had assigned to myself would not allow of; my object has been merely to give a superficial view of the city, in as easy language as possible, in order to enable the reader to peruse with greater advantage the works of other Authors, from whom he will not only learn all the particulars that he desires, but from whose style he

will receive much benefit in the prosecution of the Danish language; the works which I would recommend to those who wish for a comprehensive account of the country at large, and of the capital in particular, are Pontoppidans Danske Atlas, Origines Hauniensis, "Professor Thaarup's Statistik over Dannemark og Norge and Professor Nyerup's Beskrivelse af Kiöbenhavn." From these publications he will receive the best information upon a subject so little understood and so inacurately and erroneously treated by ancient and modern foreign travellers.

As to the other pieces, I have had in view rather to select such pas-

sages from Danish Authors as may enable the beginner to proceed from the less to the more difficult and be amused while he is instructed, than thereby to signify any pre-eminence of the Authors quoted, of which, I am far from presuming to be an adequate jugde.

I think it my duty to make apologies for the faults of the press. I have spared no endeavours to render the printing as correct as possible, but the printer's ignorance of the language renders this a very difficult task, and faults unavoidable.

Fredk. Schneider.

A

DANISH

GRAMMAR

FOR

ENGLISHMEN.

The Danish Alphabet consists

Used in Print	Used in Writing	Name
A a		au
B b		bai
C c		sai
D d		dai
E e		ai
F f		ef
G g		gai
H h		hōh

of twenty eight letters viz:

Pronunciation	Instances.	
Like the broad A in All, wall.	en Admiral an Admiral.	at advare to admonish.
like B in English.	en Bogbinder a Bookbinder.	at bebude to proclaim.
like the English S before e, i and y. Like K before a, o and u.	en Cirkel a Circle.	et Cancellie a Chancery.
like D in English.	en Dame a Lady.	at dadle to blame.
like the broad E in fell, let.	en Lever a Lever.	at bede to beg.
	NB. double E has a still broader sound as in,	
	en Eed an Oath.	at meede to angle.
like F in English.	Fader father.	at forfatte to compose.
like G in god, good.	Gud god.	at godtgiøre to make good
like H in English.	halvhundrede fifty.	at henholde to refer to.

Used in Print	Used in Writing	Name
I i		ee
K k		kōh
L l		el
M m		em
N n		en
O o		ŏh
P p		pai
Q q		koo
R r		er
S ſ s		es
T t		tai
U u		ōōh
V v		vai

Pronunciation	Instances.	
like I in intrinsic.	inden i within.	Indſigt Skill.
like the English K.	en Kakelovn a Stove.	at kalke to whitewash.
like the English L.	landlig rural.	at lee to laugh.
like the English M.	Mandom Manhood.	at mangle to want.
like the English N.	en Nonne a Nun.	at nævne to name.
like O in Robe, lobe.	Omſorg Care.	at opfordre to provoke.
like P in English.	Papiir paper.	at proppe to fill.
like Q in English.	en Qvadrat a Square.	at qvække to quack.
like R in English.	rar rare.	at renſe to clean.
like S in English.	Skilsmiſſe separation.	at ſmigre to flatter.
like T in English.	Tapet Tapistry.	at titte to peep.
like double o in stoop, hoop.	uduelig incapable.	at udelukke to exclude.
like V in English.	varm warm.	at vove to venture.

Used in print	Used in writing	Name
Xx		eks
Yy		this sound can sed with Let broad as y in y in folly.
Zz		set

Diph

Aa		ōh (double a)
Æ æ		ai (ae)
Ø ø		is o and e join which can characters, it in earl.

Pronunciation	Instances	
like X in English.	Xerxes Xerxes.	
not be fully expres- ters, it sounds not so Shy, nor so short as	ydmyg humble.	at yde to bestow.
like Z in English.	Zobel sable.	at ziire to ornament.

t h o n g s.

something like o in god.	en Aae a Rivulet.	at aabne to open.
like A in Ale.	et Æble an apple.	at ære to honor.
ed, the sound of not be expressed with is somewhat like ea	ørkesløs idle.	at ødsle to spend.

Of the Articles.

The articles in the Danish language denote the gender and number of the noun with which they are used; they are divided into

1 the indefinite and
2 definite Article.

The indefinite Article is **En** before words that are masculine or feminine, and **Et** before the neuter; it corresponds to the English indefinite Article a and an.

en Konge, en Dronning, en Arving, et Slot,
a King, a queen, an heir, a palace.

The indefinite article in the Danish, as well as in the English language, has no plural,

Mænd ere ikke Børn
Men are not children.

The definite article is **den** before the mascul. and the femin. and **det** before the neuter; the plural in both genders is **de**; it corresponds to the English definite article the.

den Mand, den Pige, det Bord, de Konger,
the man, the girl, the table, the Kings,
de Huse,
the houses.

This article however is seldom used but when there is an adjective prefixed to the noun. as:

den ſtore Konge	det ſmukke Skib
the great King.	the fine ship.

Where there is no Adjective, this article, by a turn peculiar to the Danish Language, is joined to the end of the noun itself, the D being left out, and the plural formed in ne or ene for instance

Manden, Bordet, Kongerne, Huſene,
the man, the table, the Kings, the houses.

When a word ends in E the definite article is formed only by the addition of an n to the masculine and the feminine, and T to the neuter: as:

Pige, Pigen, Lygte, Lygten, Værelſe,
girl, the girl, lanthorn, the lanthorn, room,
Værelſet,
the room.

So that den, and det, and de, before nouns which have no adjective are properly the English pronouns that and those.

No Article is prefixed to the names of Persons, Places, virtues, or vices, as:

Frederik, Maria, Kiøbenhavn, London,
Kiærlighed, Had ꝛc.
Love, hatred, etc.

When nouns of different genders follow each other in the same period, each must be preceded by its appropriate Article as:
det Held, den Varme, det Mod og den Kraft,
the success, warmth, boldness, and vigour,
hvormed han talte
with which he spoke.

The article is left out before a noun which is preceded by another noun in the Genitive case, as:
Den Hests Hoved er smukkere end hiins
the head of this horse is finer than that of the other.

As these Articles correspond with the nouns, and are subject to variations according to the genders of the latter (En and Den being used before the masculine and the feminine, Et and Det before the neuter) the Gender of the noun must be considered before the article is used. To know this is perhaps the most difficult part of the Danish language. Things, which naturally might be supposed neuter, are used in the masculine or feminine Gender, and vice versa, for Instance:

en Stol, en Bog, en Vogn, et Fruentimmer,
a chair, a book, a coach, a woman,
et Mandfolk o. ſ. v.
a man etc.

Of the Nouns.

The Danes admit but of two genders the common (fælleds Kjøn, including the masculine and the feminine) and the neuter (intet Kiøn).

To the common gender belong; Names of persons, Animals, Trees and seasons. As

en Fader a Father.
en Moder a Mother.
en Søſter a Sister.
en Konge a King.
en Dronning a Queen.
en Smed a Smith.
en Skræder a Taylor.
en Svend a Journeyman (lad).
en Pige a Girl.
en Hiort a Stag.
en Heſt a Horse.
en Ulv a Wolf.

en Gaas a goose.
en Birk a birchtree.
en Pil a Willow.
en Vaar Spring.
en Sommer Summer.
en Høst Autumn (harvest).
en Vinter Winter.

There are however the following exceptions to this rule:

et Asen an Ass.
et Barn a Child.
et Beest a Beast.
et Dyr an Animal.
et Egern a Squirrel.
et Faar a Sheep.
et Fæ a brute.
et Folk a People.
et Fruentimmer a Woman
et Menneske a Man.
et Føl a Foal.
et Qvæg Cattle.
et Lam a Lamb.
et Nød a Neat.
et Svin a Swine.
et Øg a Jade.

The names of Countries, Cities, Metals, and Letters, and words ending in J or Jn, or ſkab, are neuter, as:

det frugtbare Danmark fertile Denmark.
det ſmukke London fine London.
Guldet the Gold.
Sølvet the Silver.
Jernet the Iron.
et Frierie a Courtship.
et Venſkab a friendship.
et Adelsſkab a nobility.

except

en Kundſkab a Knowledge
en Videnſkab a Science.
en Dovenſkab Laziness.

The feminine gender is frequently formed from the masculine by adding ſke, or inde, or E, as:

Borger,	Borgerſke,	Naboe,	
Citizen,	Citizens wife,	Neighbour,	
		Naboeſke,	
		a female Neighbour.	
Ven,	Veninde,	Keiſer,	Keiſerinde.
Friend,	Female friend,	Emperor,	Empress.
Johan,	Johanne,		
John,	Jenny.		

Words that are composed of two take the gender of the latter as.

et Birke-Træe a Birch-Tree.

en Sølv Tallerken a Silver Plate.

It is to be observed that the following words change their significations with their Genders.

et Ark a Sheet (of paper).	en Ark an ark (Noah's).
et Bid a Bite.	en Bid a morsel.
et Brud a breech (of friendship, peace etc.	en Brud a bride.
et Digt a poem	en Digt a fiction (tale).
et Flor a veil.	en Flor prosperity.
et Følge an attendance.	en Følge a consequence.
et Gran a grain.	en Gran a pine tree.
et Leie couch (place to rest on).	en Leie rent.
et Læg a fold.	en Læg calf of the leg.
et Lod half an ounce.	en Lod a lot, share.
et Mode an Assembly.	en Mode a fashion.
et Nød a neat.	en Nød a nut.
et Raad an advice.	en Raad a counsellor.
et Riis a rod.	en Riis a ream (of paper).
et Skiær a rock.	en Skiær a glance.

et Skrift a book. — en Skrift a handwriting.

et Snært a lash. — en Snært cord of a whip.

et Sold a sieve. — en Sold wages.

et Spand a pair of horses. — en Spand a bucket.

et Stemme a vote. — en Stemme a voice.

et Stift a diocese (parish). — en Stifte a point.

et Sværd a sword. — en Sværd sward of pork.

et Søm a nail. — en Søm a seam.

et Tryk a thrust, blow. — en Tryk a print.

The plural is usually formed by adding E or Er to the singular

Land, Lande, Stol, Stole. Skye, Skyer,
country, countries, chair, chairs. sky, skies.

Bye, Byer,
town, towns.

The following nouns have Singular and plural alike.

Aag yoke. — Ark sheet.

Aal eel. — Ax ear (of corn).

Aar year. — Baand ribbon.

Æg egg. — Been leg, bone.

Brød bread.
Bud message.
Dyr animal.
Faar sheep.
Fied step.
Fag science, line.
Folk people.
Føl foal.
Glas glass.
Gods estate.
Haar hair.
Haab hope.
Hiul wheel.
Kiøn sex.
Korn corn, grain.
Kors cross.
Kul coal.
Kys kiss.
Laar thigh.
Lam lamb.
Lax salmon.
Læs load.
Liv life.
Liig corpse.
Løg onion.
Løv leaf.
Lyd sound.
Løb course.
Lys light.
Møl moth.
Mord murder.
Muus mouse.
Myg gnat.
Næb beak.
Nød neat (NB. Nødder nuts).
Ord word.
Puds trick.
Pandt pawn (security).
Pund pound.
Raad advice.
Reeb rope.
Rør cane.
Ribs currants.
Riim rhime.
Roer rudder.
Sild herring.
Sind mind.
Skind skin.
Skaar cut.
Skridt pace.
Svin swine.

Stød push.	Sprog language.
Saar wound.	Sværd sword.
Seil sail.	Tal number.
Skiød lap.	Ting thing.
Smiil smile.	Triin step.
Svar answer.	Tab loss.
Skud report (shot).	Tilfælde accident.
Spid spit.	Torsk cod (fish).

The plural of the following words is formed by changing their short vowel into a long one, and adding er, to the word.

And duck.	Ænder ducks.
Bog book.	Bøger books.
Bod repentance.	Bøder penalties.
Bonde peasant.	Bønder peasants.
Fod foot.	Fødder feet.
Haand hand.	Hænder hands.
Kloe claw.	Kløer claws.
Koe cow.	Køer kine.
Kraft strength.	Kræfter strength.
Nat night.	Nætter nights.
Rod root.	Rødder roots.
Stad city.	Stæder cities.

Stand condition.	Stænder conditions(states).
Stang bar, pole.	Stænger bars, poles.
Taae toe.	Tæer toes.
Tand tooth.	Tænder teeth.
Tang thong.	Tænger thongs.

Some nouns double the last consonant and add E in the plural, as:

Bek rivulet.	Bekke rivulets.
Blok block.	Blokke blocks.
Bom turnpike.	Bomme turnpikes.
Hat hat.	Hatte hats.
Skik custom.	Skikke customs.
Træl slave.	Trælle slaves.

Some nouns have no plural. such are the names of metals, earths, herbs, vegetables, virtues, vices, qualities etc.; and likewise words terminating in dom, and hed, and skab, and several sorts of provisions, as:

Guld gold.	Jern iron.
Sølv silver.	Rug rye.
Kobber copper.	Høe hay.
Blye lead.	Hvede oats.
Tin pewter.	Oprigtighed sincerity.

Ære honor.	Flæsk pork.
List cunning.	Tilløb concourse.
Viisdom wisdom.	Forhold proportion.
Klogskab knowledge.	Tilfælde accident.
Død death.	Forfald hindrance.
Meel flour.	

Some nouns, tho' singular, have a plural signification.

Fisk fishes.	Mand men.
Fod feet.	Alen Yards etc.

The following are quite irregular in the plural:

Barn child.	Børn children.
Fader father.	Fædre fathers.
Gaas goose.	Gæs geese.
Mand man.	Mænd men.
Moder mother.	Mødre mothers.
Øxe ox.	Øxen oxen.
Øie eye.	Øine eyes *.

The declension of the Danish nouns is very easy, and almost the same as that of the English, except that variation, which the noun suffers by the addition of the articles.

* The plural of Huus house is Huse.

The Danes admit but of two cases, viz: the nominative and Genitive, the latter is formed by adding S or es, to the former.

The Declension of a noun without any Article:		The declension of a noun with the indefinite Article.	
Singul.	Plural.	Singul.	Plural.
Nom. Gud god.	Guder gods.	en Flaade a fleet.	Flaader fleets.
Gen. Guds god's-	Guders of gods.	en Flaades of a fleet.	Flaaders of fleets.

The declension of a word with the definite Article:

Singular.	Plural.
Nom. den Admiral or Admiralen the admiral.	de Admiraler or Admiralerne the admirals.
Gen. den Admirals or Admiralens the admiral's.	de Admiralers or Admiralernes the admirals.
Nom. det Skib or Skibet the ship.	de Skibe or Skibene the ships.
Gen. det Skibs or Skibets the ship's.	de Skibes or Skibenes of the ships.

The following may serve as farther instances of the use of the Articles and the declension of the nouns.

Baad boat.
en Baad a boat.
en Baads a boat's (of a boat).
Baade boats.
Baades of boats.
Baaden or den Baad the boat.
Baadens or den Baads the boats, of the boat.
Baadene or de Baade the boats.
Baadenes or de Baades of the boats.
Bord table.
et Bord a table.
et Bords a table's (of a table).
Borde tables.
Bordes of tables.
Bordet or det Bord the table.
Bordets or det Bords the table's (of the table).
Bordene or de Borde the tables.
Bordenes or de Bordes of the tables.

Nouns signifying inanimate substances generally form their Genitive, like the English, with af (of), as:

Taget af Huſet	Maſten af Skibet
the roof of the house.	the mast of the ship.

When more than one noun in the genitive case stand together, the S is only added to the latter of them, as:

Kongen af Dannemarks Lande
the king of Denmark's countries.

Af (of) is very often left out before the Genitive case: as:

Et Glas Viin, en Ret Fiſk, en Spand Vand,
a glass of wine. a dish of fish. a tub of water.

Til (to) is sometimes used instead of af, as:

Pillipus var Fader til Alexander
Phillip was the father of Alexander.

Til (to) is often left out before the Dative case, as:

Giv ham den Bog instead of	giv den Bog til ham
give him that book.	give that book to him.

Words signifying a title, and ending in an E, lose this E, when prefixed to a name, as:

Kong Chriſtian den ſyvende
king Christian the seventh.

Fyrſt Edvard	Grev Bernſtorff
Prince Edward.	Count Bernstorff.

Of Adjectives

their declensions and comparisons.

It ought to be observed, with respect to the Adjectives in the Danish language, that they, like the Articles, are subject to variations from the different numbers, genders and declensions of the nouns with which they are used.

In the plural an E is added to the Adjective, except to those that end in E, which remain unvaried through the genders and numbers.

god Mand, gode Mænd, et ædrue Menneske,
good man. good men. a sober man.
ædrue Mennesker,
sober men.

In neuter a T is added to the Adjective, except those that end in ſt, e, u, and y, and some few ending in D.

et godt Bord, et smukt Huus, et dansk Skib,
a good table. a fine house. a Danish ship.
et ædrue Menneske, et glad Selskab,
a sober man. a merry company.

When an Adjective is used with a noun which is preceded by the definite Article, an E is added to it, as:

den gode Mand, det smukke Huus,
the good man. the fine house.

The declension of an Adjective with a noun which has the indefinite Article:

Mase. & fem. Neuter Masc. femin. & Neut.
Singular. Plur.
en god Mand, et godt Huus, gode Mænd, gode Huse,
a good man. a good house. good men. good houses.

The declension of an Adjective with a noun which is preceded by the definite Article,

Masc. & fem. Neuter.
Sing. Sing.
den gode Mand, det gode Huus.
the good man. the good house.

Masc. femin. & Neuter.
Plur. Plur.
de gode Mænd, de gode Huse,
the good men. the good houses.

if a pronoun be used instead of the definite Article, the Adjective is declined in the same manner.

Adjectives ending in El, En, and Er, and those which are used whith the def. art. form their plural in Le, ne, and re, as:

en gammel Mand, den gamle Mand, gamle Mænd,
an old man. the old men. old men.
et nøgent Barn, det nøgne Barn, nøgne Børn.
a naked child. the naked child. naked children.
et ſikkert Sted, det ſikkre Sted, de ſikkre Steder,
a safe place. the safe place. the safe places.

Adjectives with the definite Article are very often used instead of nouns, in which case they are declined in the following manner.

Mas. & fem.	Neuter.	Mascul. fem. Neuter.
Singl.		Plur.
Nom. den Store,	det Store,	de Store,
the great (man).	the great (thing).	the great (men, things).
Gen. den Stores,	det Stores,	de Stores,
of the great (man).	of the great (thing).	of the great (men, things).

Some Adjectives are irregular in plural, as:

Masc. et fem.	Neuter.	Masc. fem. Neuter.
Sing.	Singl.	Plur.
megen much.	meget much.	mange many.
nogen some	noget some.	nogle some.
egen own.	eget own.	egne own.
liden little.	lidet little.	ſmaa little.

The neuter of the Adjective is very often made use of instead of the adverb, as:

alt instead of allerede already.

hemmeligt instead of hemmeligen secretly.

With respect to the comparison of the adjectives, the Danes have three degrees, like the English, viz: positive, comparative, and superlative.

The comparative is formed by adding Er, or re, to the positive, or by putting the word meer (more), or mindre (less) before it.

lærd, learned. lærdere, more learned. ædrue, sober. ædruere, soberer.

meer ædelmodig, more generous. mindre godgjørende, less charitable*.

The superlative is formed by adding eſt, to the positive, or by putting the word meeſt (most), or mindſt (least), before it, as:

lærdeſt, most learned. ædrueſt, most sober. meeſt ædelmodig, most generous.

* The English word than, used after the comparatives, is the Danish end, for Instance:

hun er lykkeligere end han. she is happier than he.

jeg har ikke meer end han. I have no more than he.

mindſt godgjørende,
least charitable.

Adjectives ending in en, or er, lose the e, in the comparative, and add only ſt, to the superlative, as:

doven,	dovnere,	dovneſt,
lazy.	lazier.	laziest.
aaben,	aabnere,	aabneſt,
open.	more open.	most open.

Adjectives ending in ig, take but the ſt, in the superlative, as:

naadig,	naadigſt,	vittig,	vittigſt,
gracious.	most gracious.	witty.	most witty.

Adjectives of one syllable, ending in ig, are however excepted from this rule, as:

riig,	rigeſt,	liig,	ligeſt,
rich.	richest.	like.	most like.

The following are irregular in their comparisons:

positiv.	compar.	superlat.
god good.	bedre better.	bedſt best.
ond bad.	værre worse.	værſt worst.
ſtor great.	ſtørre greater.	ſtørſt greatest.
liden (lille) little.	mindre less.	mindſt least.

positiv.	compar.	superlat.
meget much.	mere more (in quantily).	meeſt most.
faa few.	færre fewer.	færreſt fewest.
mange many.	flere more (in number).	fleeſt most.
gammel old.	ældre elder.	ældſt eldest.
ung young.	yngere younger.	yngſt youngest.
tung heavy.	tyngere heavier.	tungeſt heaviest.
nær near.	nærmere nearer.	nærmeſt nearest (next).
fiern far.	fiernere farther.	fierneſt farthest.
lang long.	længere longer.	længſt longest.

Some Adjective are used only in the superlative,

forreſt fòremost.
førſt first.
ſidſt last.

The following adjective has no comparative:

ene alone, single. eneſte the most alone (literally).

Several Adjectives are used only in the positive:

heel,	samme,	hver,	gandske,	al,	ingen,
whole.	same.	each.	quite.	all.	none.

The superlative degree is very frequently rendered more forcible by the addition af aller very, as:

det allerinderste,	det alleryderste,
the very inmost.	the very utmost (or outermost).

The additions of sk, and agtig, to the end of the Adjectives, correspond to that of ish in English, whereas the use of u before, corresponds to the English un and dis, as:

skielmsk,	saltagtig,	ulykkelig,	uhældig,
roguish.	saltish.	unhappy.	unlucky.

Lighed,	Ulighed,
parity.	disparity.

The adjectives: nyttig useful, skadelig hurtful, farlig dangerous, raadelig adviseable, kiær dear, fiendsk inimical, lydig obedient, ulydig disobedient, govern the noun or pronoun in the Dative case, which is always standing before the adjective:

det er ham nyttigt,	han var hende kier,
it is useful to him.	he was dear to her.
han var hende lydig,	
he was obedient to her.	

Of the Numbers.

The names of the numbers are the following:

Masc. & fem. Neut.	den for Masc. & fem. det for Neut.
een, eet one.	den første the first.
to two.	— anden masc. et fem. andet Neut. andre plural. } second.
tre three.	den tredie the third.
fire four.	— fierde — fourth.
fem five.	— femte — fifth.
ſex six.	— ſiette — sixth.
ſyv seven.	— ſyvende — seventh.
otte eight.	— ottende — eighth.
ni nine.	— niende — ninth.
ti ten.	— tiende — tenth.
elleve eleven.	— ellevte — eleventh.
tolv twelve.	— tolvte — twelfth.
tretten thirteen.	— trettende the thirteenth.
fiorten fourteen.	— fiortende the fourteenth.
femten fifteen.	— femtende the fifteenth.

Masc. & fem. Neut.	den for Masc. & fem. det for Neut.
ſexten sixteen.	— ſextende the sixteenth.
ſytten seventeen.	— ſyttende the seventeenth.
atten eighteen.	— attende the eighteenth.
nitten nineteen.	— nittende the nineteenth.
tyve twenty.	— tyvende the twentieth.
een og tyve one and twenty etc.	— een og tyvende the twenty first etc.
tredive thirty.	— tredivte the thirtieth.
to og tredive thirty two etc.	— to og tredivte the thirt. second.
fyrgetyve forty.	— fyrgetyvende the fortieth.
tre og fyrgetyve forty three etc.	— tre og fyrgetyvende the forty-third.
halvtreds / halvtredsſindstyve — fifty.	— halvtredsſindstyvende the fiftieth.
treds / tredsſindstyve — sixty.	— tredsſindstyvende the sixtieth.

Masc. & fem. Neut.	den for Masc. & fem. dt for Neut.
halvfiers } seven- halvfiersſindstyve } ty.	den halvfierſindstyvende the seventieth.
fiirs } eighty. fiirsſindstyve }	— fiirſindstyvende the eightieth.
halvfems, } nine- halvfemsſindstyve } ty.	— halvfemſindstyvende the ninetieth.
hundrede hundred.	— hundrede the hundredth.
eet hundrede one hundred.	det første hundrede the first hundredth.
to hundrede two hundred etc.	det andet hundrede the second hundredth.
et tuſend one thousand.	den tuſende the thousandth.
to tuſend two thousand.	det andet tuſende the second thousandth.
en Million a million.	den første Million the first million.

The Abbreviations of halvtreds instead of halvtredsſindstyve, treds instead of tredsſindstyve can only be used when the number stands single without a noun, for Instance:

han vandt de firſindstyve tuſende Rigsdaler not firs. he won the fifty thousand Rixdollars.

But in counting the Danes say:

tredś, halvfiers, fiirs,
sixty. seventy. eighty.

The following words may be mentioned under the numbers:

en halv a half.
halvandet one and a half.
baade both.
et Dośin a dozen.
Slags, Sort, Art } kind. sort.
een ad Gangen one at a time.
en Time an hour.
en halv Time half an hour.
Qvarteer, Korteer, quarter.
et Minut a minute.
et Sekond a second.
Klokken er tolv it is twelve o'clock.
et Korteer til eet a quarter past twelve.
halv eet half past twelve.
tree Korteer til eet three quarters past twelwe etc.
hvad ſkriver vi i Dag? what day of the month is it? (literally what do we write to day).

halvtredie two and a half.

et Par { a pair. / couple. / brace.

en Snees a score.

enkelt single.

dobbelt double.

eengang once.

to Gange twice.

Of the Pronouns.

The pronouns in the Danish language are the following.

The personal pronouns.

Sing.

				Masc.	fem.	neut.
Nom.	Jeg,	du,	han,	hun,	den,	det,
	I.	thou.	he.	she.	it.	it.
Gen.			hans,	hendes,	dens,	dets,
			his.	hers.	its.	its.
Dativ.	Mig,	dig,	ham,	hende,	den,	det,
et Acc.	me,	thee.	him.	her.	it.	it.

Plural.

Nominativ.	Vi, we.	I, you.	de, they.
Dat. et Accus.	os, us.	eder, you.	dem, them.

It ought to be remembered, that the Danes in addressing each other, never make use of the second person plural I (you) but of the third De they, as:

Vil De være saa god,
will they (you) be so good.

Maae jeg give Dem Deres Hat.
may I give them (you) their (your) hat.

The demonstrative pronouns.

Sing.

	Masc. et fem.	neut.	Masc. et fem.	neut.	Masc. et fem.	neut.
Nom.	den, that.	det,	denne, this.	dette,	hiin, the other.	hiint,
Genit.	dens, of that.	dets,	dennes, of this.	dettes,	hiins, of the other.	hiints,
Dativ. Accus. Ablat.	den, that.	det,	denne, this.	dette,	hiin, the other.	hiint,

Plural.

	Masc.	fem.	neut.
Nomin.	de,	diſſe,	hine,
	those.	these.	the others.
Genet.	deres,	diſſes,	hines,
	of those.	of these.	of the others
Dativ. Accus. Ablativ.	dem,	diſſe,	hine,
	those.	these.	the others.

The positive pronouns.

Singl.			Plur.
Masc.	fem.	neuter.	Masc. fem. neutr.
min		mit	mine my or mine.
vor		vort	vore our or ours.
din		dit	dine thy or thine.
ders		ders	ders your or yours.
ſin		ſit	ſine his (own).
hans			hans his.
hendes			hendes her or hers.
deres			deres their or theirs.

It is to be observed that the English pronouns his, him, hers, her, and its, are translated into Danish by hans, ham, hendes, hende, det, and also by ſin, for the mas-

culine and femin. and ſit for the neuter, the plural of both of which is ſine. As there is no possesive pronoun in the English language, corresponding to this ſin in Danish or suus in Latin, the use of it will appear difficult to Englishmen; it ought however to be observed, that the latter is never used but when his, or her, or his is referred to a noun in the same period that governs a verb, or when these pronouns denote a possesive quality of the noun referred to. for instance:

han gik ud af ſit Huus (not hans Huus),
he went out of his (own) house.
han gik ud af hans Huus (not ſit Huus),
he went out of his (another's) house.
han elſker ſin Kone og ſine Børn (not hans, which would be those of another).
he loves his (own) wife and his (own) children.
jeg ſaae ham i hans Huus (not ſit),
I saw him in his (another's) house.
han gik ud af ſit Huus og tog ſine Børn med ſig,
he went out of his (own) house and took his (own) children along with him.
han gik ud med hans Børn,
he went out with his (another's) childern.

The relative pronouns.

Singl.

	Masc. fem.	neut.	Masc. fem.	neut.	
Nom.	ſom, der,	hvilken,	hvilket,		who, which, that.
Genit.	hvis,	hvis,	hvis,		whose, of which.
Dativ. Accus. Ablat.	ſom, den,	det,	hvilken,	hvilket,	whom, which.

Plural.

Nom.	ſom, der,	hvilke,	who, which, that.
Genit.	hvis,	hvis,	whose, of which.
Dativ. Accus. Ablat.	ſom, dem,	hvilke,	whom, which.

The interrogatory pronouns.

	Singl. Masc. fem.	neut.	Plur. Masc. fem.	neut.
Nom.	hvo, who.	hvad, what.	hvo, who,	what.
Genit.	hvis, whose.	hvis, of what.	hvis, whose,	of what.
Dativ. Accus. Ablat.	hvem, whom.	hvad, what.	hvilke, whom,	what.

It must be observed, that the Danes very often in the interrogatory pronoun hvo make use of the accusative case instead of the nominative, as:

hvem (instead of hvo) er han?
who is he?
hvem (instead of hvo) var hun?
who was she?

To these pronouns the following may be added: anden masc. fem., andet neutr. other. andre, others. nogen, somebody. noget, something. nogle, some. ingen, none. intet, nothing. samme, some. hveranden, hinanden, each other. hverandet, every other. hverandre, each other. hver, enhver, each. saadan masc. fem. saadant neut. saadanne, plural. such. hvordan, hvordanne masc. fem. hvordant neut. how.

The pronoun sig is him or her self, the pronoun selv is often added to it.

hun saae sig i Speilet, she viewed herself in the looking glass.
han elsker sig selv allene, he loves himself alone.

The following may serve as instances of these pronouns.

der var nogen i Værelset, there was somebody in the room.

nei, der var ingen, no, there was nobody.

er der noget i Flaſken, is there any thing in the bottle.

nei! intet, no nothing.

ſomme troer det, some believe it.

de elſke hinanden, or hverandre, they love each other.

hveranden Dag og hverandet Aar, each second day and each second year.

ſaadan er han, such is he.

hvordanne er det? ſaadan. how is it? so.

To these pronouns may farther be added man, they, one, a person. and der there, as.

man taler meget derom,
they speak much about it.

man maae finde ſig deri,
a person must put up with it.

der ſiges at han kommer hertil,
it is said that he is coming hither.

der gives Folk, ſom ikke vil troe det,
there are (exist) people who won't believe it.

With regard to the pronouns jeg, du, han, it ought to be observed that the Danes say.

det er mig (not jeg), det er dig (not du),
it is I. it is thou.
det er ham (not han), det er os (not vi) ꝛc.
it is he. it is we.
det er min Syſter, det er min Fader,
she is my sister. he is my father.

Han og hun is also used instead of De, in addressing servants or people of an inferior class.

Of the auxiliary Verbs.

The present tense.

Singular.

*Jeg haver or har	I have.
du haver or har	thou hast.
han, hun, det — haver or har	he, she, it — has.

* Haver and have is never used in common conversation. the Danes use har in the singular and plural f. I.

han har mange Børn, har De været paa Komedie?
he has many children. have you been at the play?

By this Verb the perfect and pluperfect of all Verbs are formed, just as in the English f. I.

jeg elſker, jeg har elſket, jeg havde elſket,
I love. I have loved. I had loved.

Plural.

Vi have	We have.
I have	ye or you have.
de have	they have.

The imperfect tense.

Singul.

Jeg havde	I had.
Du havde	thou hadst.
han, hun, det — havde	he, she, it — had.

Plural.

Vi havde	We had.
I havde	you had.
de havde	they had.

The perfect tense.

from the present tense har and participle past havt.

Singul.

Jeg har havt	I have had.
du har havt	thou hast had.
han, hun, det — har havt	he, she, it — has had.

Plural.

Vi have havt	We have had.
I have havt	you have had.
de have havt	they have had.

The pluperfect tense.

from the imperfect tense and the participle past.

Singul.

Jeg havde havt		I had had.	
du havde havt		thou hadst had.	
han		he	
hun	havde havt	she	had had.
det		it	

Plural.

Vi havde havt	We had had.
I havde havt	you had had.
de havde havt	they had had.

The future tense.

from jeg ſkal I shall and the infinitive mode *.

*) As this word is derived from modus L. and as many English grammarians use it, it appears more proper than mood, tho' the latter is frequently met with.

Singul.

Jeg ſkal have	I shall have.
du ſkal have	thou shalt have.
han, hun, det ſkal have	he, she, it shall have.

Plural.

Vi ſkulle have	We shall have.
I ſkulle have	you shall have.
de ſkulle have	they shall have.

The imperative mode.

Singl.	Plural.
Hav have (thou).	havet have (you).
have have (let him.)	have have (let them).

The infinitive mode.

The present at have to have.
The perfect at have havt to have had.
The future at ſkulle have to be obliged to have.

The participle present.

havende having.

The participle past.

havt had.

The present tense.

Singul.

* Jeg er	I am.
du er	thou art.
han, hun, det — er	he, she, it — is.

Plural.

Vi ere	We are.
I ere	you are.
de ere	they are.

* The plural of the present tense ere and the plural of the imperfect vare, are not used in common conversation. the Danes say er and var both in singular and plural:

de er i Engeland, — var de paa St. Croix,
they are in England. — were you in St. Croix?

The English way of expressing the future tense by to be is not used in the Danish language, thus for instance:

I am to go, or I was to have been.
must be translated into Danish.
jeg skal gaae. jeg skulde have været.

The imperfect tense.

Singul.

Jeg var	I was.
du var	thou wast.
han, hun, det var	he, she, it was.

Plural.

Vi vare	We were.
J vare	you were.
de vare	they were.

The Perfect tense.

from the present tense and participle past været of at være.

Singul.

Jeg har været	I have been.
du har været	thou hast been.
han, hun, det har været	he, she, it has been.

Plural.

Vi have været.	We have been.
J have været	you have been.
de have været	they have been.

The pluperfect tense.

from the imperf. and participle past været of at være.

Singl.

Jeg havde været	I had been.
du havde været	thou hadst been.
han, hun, det — havde været	he, she, it — had been.

Plural.

Vi havde været	We had been.
I havde været	you had been.
de havde været	they had been.

The future tense.

from jeg skal and the infinitive of at være.

Singul.

Jeg skal være	I shall be.
du skal være	thou shalt be.
han, hun, det — skal være	he, she, it — shall be.

Plural.

Vi skulle være	We shall be.
I skulle være	you shall be.
de skulle være	they shall be.

The imperative mode.

Vær be (thou). Værer be (you).
være be (let him). være be (let them).

The infinitive mode.

The present at være to be.
The perfect at have været to have been.
The future at ſkulle være to be obliged to be.

Participle present.

Værende being.

Participle past.

Været been.

It must be observed, that the following auxiliary verbs can be used in more tenses and modes than the English verbs corresponding to them; thus the Danes say at kunne, at ſkulle, at ville, at maatte, at burde, which would literally be, to can, to shall, to will, to may, to ought — the Danes morlover say jeg har kunnet, villet, ſkullet, maattet, burdet, literally I have could, would, should, might, ought. Words of the same signification in the English language may however thus be substituted for the above mentioned Danish modes and tenses, as: to be able

for at kunne, to be obliged for at ſkulle, to be willing for at ville, to be allowed or forced for at maatte, to be incumbent for at burde.

The present tense.

Singul.

*Jeg ſkal		I shall.
du ſkal		thou shalt.
han, hun, det	ſkal	he, she, it shall

Plural.

Vi ſkulle	We shall.
I ſkulle	you shall.
de ſkulle	they shall.

The imperfect tense.

Singul.

Jeg ſkulde		I should.
du ſkulde		thou shouldst.
han, hun, det	ſkulde	he, she, it should.

* The plural ſkulle is not used in common converſation f I

Skal vi gaae derhen?	Vi ſkal tage paa Bal,
shall we go thither?	we shall go to a Ball.

Plural.

Vi ſkulde	We should.
I ſkulde	you should.
de ſkulde	they should.

The perfect tense.

from jeg har I have and the participle past ſkullet.

Sing.

Jeg har ſkullet	I have been obliged.
du har ſkullet	thou hast been obliged.
han / hun / det — har ſkullet	he / she / it — has been obliged.

Plural.

Vi have ſkullet	We have been obliged.
I have ſkullet	you have been obliged.
de have ſkullet	they have been obliged.

The pluperfect tense.

from jeg havde I had and the participle past ſkullet.

Sing.

Jeg havde ſkullet	I had been obliged.
du havde ſkullet	thou hadst been obliged.
han / hun / det — havde ſkullet	he / she / it — had been obliged.

Plural.

Vi havde ſkullet	We had been obliged.
I havde ſkullet	you had been obliged.
de havde ſkullet	they had been obliged.

The infinitive mode.

The present tense at ſkulle to be obliged.
The perfect at have ſkullet to have been obliged.

The participle past.

ſkullet obliged.

The present tense.

Sing.

*Jeg kan		I can.	
du kan		thou canst.	
han	kan	he	can.
hun		she	
det		it	

* The plural kunne is never used in common conversation (f. I)

Kan de gaae saa langt? Vi kan ikke komme,
can you walk so far? we can not come.

The Danes frequenty make use of kan and kunde where the English use may and might

De kan gjøre det om De behager,
you may do it if you please.

Plural.

Vi kunne	We can.
I kunne	you can.
de kunne	they can.

The imperfect tense.

Singul.

Jeg kunde		I could.	
du kunde		thou couldst.	
han		he	
hun	kunde	she	could.
det		it	

Plural.

Vi kunde	We could.
I kunde	you could.
de kunde	they could.

The perfect tense.

from jeg har I have and the participle past kunnet been able.

Singul.

Jeg har kunnet		I have been able.	
du har kunnet		thou hast been able.	
han		he	
hun	har kunnet	she	has been able.
det		it	

Plural.

Vi have kunnet	We have been able.
J have kunnet	you have been able.
de have kunnet	they have been able.

The future tense.

from jeg ſkal I shall and the infinitive kunne to be able.

Singul.

Jeg ſkal kunne		I shall be able.	
du ſkal kunne		thou shalt be able.	
han	ſkal kunne	he	shall be able.
hun		she	
det		it	

Plural.

Vi ſkulle kunne	We shall be able.
J ſkulle kunne	you shall be able.
de ſkulle kunne	they shall be able.

The infinitive mode.

The present at kunne to be able.
The perfect at have kunnet to have been able.

The participle past.

kunnet been able.

The present tense.

Sing.

Jeg vil	I will.
du vil	thou wilt.
han, hun, det — vil.	he, she, it — will.

Plural.

Vi ville *	We will.
I ville	you will.
de ville	they will.

The imperfect tense.

Sing.

Jeg vilde	I would.
du vilde	thou wouldst.
han, hun, det — vilde.	he, she, it — would.

Plural.

Vi vilde	We would.
I vilde	you would.
de vilde	they would.

* This plural is not used in common conversation.

Vil De være saa god, will you be so kind.

Vi vil ride ud i Dag, we will ride out to-day.

The perfect tense.

from jeg har I have and the participle past villet been willing.

Sing.

Jeg har villet	I have been willing.
du har villet	thou hast been willing.
han, hun, det	har villet — he, she, it — has been willing.

Plural.

Vi have villet	We have been willing.
I have villet	you have been willing.
de have villet.	they have been willing.

The pluperfect tense.

from jeg havde I had and the participle past villet been willing.

Sing.

Jeg havde villet	I had been willing.
du havde villet	thou hadst been willing.
han, hun, det	havde villet. — he, she, it — had been willing.

Plural.

Vi havde villet	We had been willing.
I havde villet	you had been willing.
de havde villet	they had been willing.

The future tense.

from jeg skal I shall and the infinitive at ville to be willing.

Sing.

Jeg skal ville		I shall be willing.	
du skal ville		thou shalt be willing.	
han	skal ville	he	shall be willing.
hun		she	
det		it	

Plural.

Vi skulle ville	We shall be willing.
I skulle ville	you shall be willing.
de skulle ville	they shall be willing.

The infinitive mode.

The present at ville to be willing.
The perfect at have villet to have been willing.

The participle past.
villet been willing.

The present tense.

Singl.

Jeg maa	I may or must.
du maa	thou mayst or must.
han, hun, det maa	he, she, it may or must.

Plural.

Vi maa	We may or must.
I maa	you may or must.
de maa	they may or must.

The past tense.

Jeg maatte	I might or must.
du maatte	thou mights or must.
han, hun, det maatte	he, she, it might or must.

The perfect tense.

from jeg har I have and participle maattet been allowed or forced.

Singl.

Jeg har maattet	I have been allowed or forced.
du har maattet	thou have been allowed or forced.

han hun det	har maattet	he she it	has been allowed or forced.

Plural.

Vi have maattet	We have been allowed or forced.
I have maattet	you have been allowed or forced.
de have maattet	they have been allowed or forced.

The pluperfect tense.

from jeg havde I had and the participle past maattet been allowed or forced.

Jeg havde maattet	I had been allowed or forced.
du havde maattet	thou hadst been allowed or forced.

han hun det	havde maattet	he she it	had been allowed or forced.

The infinitive mode.

The present at maatte to be allowed or forced.

The perfect at have maattet to have been allowed or forced.

The participle past.

Maattet been allowed or forced.

This verb maa corresponds to the English verbs may and must, implying as well a voluntary as forced action.

maa jeg have den Fornøielse at see dem hos mig,
may I have the pleasure of seeing you with me.
De maa om De vil,
you may if you choose.
han maa døe; thi Lovene maa adlydes,
he must die, for the laws must be obeyed.

The following may also be considered as auxiliary verbs.

the present tense.	the imperfect.	the perfect.
Jeg faaer I get.	fik got.	har faaet have got.
jeg lader I let.	lod let.	har ladet have let.
jeg tør I dare.	torde durst.	har tordet have dared.
jeg bør I ought.	burde ought.	burdet have ought (literally).
jeg gider I am willing (inclined.)	gad was willing.	har gidet have been willing.

the present tense.		the imperfect.	the perfect.	
jeg bliver jeg vor- der	I be- co- me.	blev became.	er bleven vorden	have beco- me.

Of the regular Verbs in general.

From the infinitive mode the present tense is formed by adding ℜ, as:

at elſke,	jeg elſker,	at love,	jeg lover,
to love.	I love.	to promise.	I promise.

The imperfect tense is formed from the infinitive mode by adding de.

jeg elſkede,	jeg lovede,
I loved.	I promised.

The perfect tense is composed of the auxiliary verb har (have) and the participle past of the verb.

jeg har elſket,	jeg har lovet,
I have loved.	I have promised.

The pluperfect tense is composed of the imperfect tense of the auxiliary verb had and the participle past of the verb:

jeg havde elſket,	jeg havde lovet,
I had loved.	I had promised.

The future tense is composed of the auxiliary verb ſkal or vil and the infinitive of the verb.

jeg ſkal or vil elſke,	jeg ſkal or vil love,
I shall or will love.	I shall or will promise.

The imperative mode is formed by taking away the E, from the end of the infinitive*.

elſk,	lov,
love.	promise.

The conjunctive is like the indicative.

det er ſaaledes,	derſom det er ſaaledes,
it is so.	if it be so.

The infinitive mode always terminates in E **.

at elſke,	at love,
to love.	to promise.

* Except kom come, glem forget. fat take hold.

** At (to) is left out in the infinitive mode of verbs that are preceded by vil, ſkal, kan, tør, maa, lader, ſeer, hører, finder:

jeg fandt ham ſove,	jeg ſaae ham gaae,
I found him asleep.	I saw him go.

The present participle is formed by adding nde to the infinitive *.

elſkende,	lovende,
loving.	promising.

The participle past (or supine) is formed from the infinitive mode by adding t, as:

elſket,	lovet,
loved.	promised.

The present tense of the passive verb is formed from the infinitive mode of the active by adding s.

jeg elſkes or bliver elſket,	jeg loves or bliver lovet,
I am loved.	I am promised.

The imperfect tense passive is formed from the imperfect tense active by adding s.

jeg elſkedes or blev elſket,	jeg lovedes or blev lovet,
I was loved.	I was promised.

The perfect tense passive is formed by har været have been and the participle past of the verb.

* Sometimes an s is added to the participle, corresponding to a in English: gaaendes a-going, ridendes a-riding.

jeg har været elſket, jeg har været lovet,
I have been loved. I have been promised.

The pluperfect passive is formed by havde været had been and the participle past of the verb.

jeg havde været elſket, jeg havde været lovet,
I had been loved. I had been promised.

The future tense passive is composed of ſkal or vil, shall or will, and the infinitive passive.

jeg ſkal or vil elſkes, jeg ſkal or vil loves,
I shall or will be loved. I shall or will be promised.

The imperative mode passive is like the infinitive.

elſkes, loves,
be loved. be promised.

The conjunctive of the passive is like the indicative.

jeg elſkes,	dersom jeg elſkes,
I love.	if I be loved.
jeg loves,	dersom jeg loves,
I promise.	if I be promised.

The infinitive of the passive is formed from the active by adding an S.

at elſkes or at blive elſket, to be loved.

at loves or at blive lovet, to be promise.

All verbs (the irregular excepted) in the Danish language may be conjugated after one or other of the three following forms.

The active.

The present.	The imperfect.	The perfect tense.
*Jeg elſker,	jeg elſkede,	jeg har elſket,
I love.	I loved.	I have loved.
jeg tænker,	jeg tænkte,	jeg har tænkt,
I think.	I thought.	I have thought.
jeg ſkriver	jeg ſkrev,	jeg har ſkrevet,
I write.	I wrote.	I have written.

* The three above stated forms are adopted as general rules by the best and most renowned authors of Danish Grammars. But, as there are several exceptions to the second, and still more to the third, and it will be difficult to an English reader to know directly, according to which form a verb is conjugated, I have in the following list of the irregular verbs inserted all those which do not belong to the first form.

The imperative.	The infinitive.	The pres. part.
elſk,	at elſke	elſkende,
love.	to love.	loving.
tænk,	at tænke,	tænkende,
think.	to think.	thinking.
ſkriv,	at ſkrive,	ſkrivende,
write.	to write.	writing.

The remaining tenses are formed with the auxiliary verbs like the English.

As to the passive see the above mentioned rules.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
*æder eat.	aad ate.	har ædt have eaten.
bærer carry, wear, bear.	bar carried, wore, bore.	har masc. fem. baaren, neuter baaret, plur. baarne have carried, worn, borne.
beder beg, pray.	bad begged, prayed.	har bedet, have begged, prayed.
begynder begin.	begyndte began.	har begyndt have begun.
bider bite.	beed bit.	har bidt have bitten.
binder bind.	bandt bound.	masc. fem. har bunden, neuter bundet, plur. bundne have bound.
bliver become.	blev became.	masc. fem. har bleven, neut. blevet, plur. blevne has become.

* Is only used of brutes.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
bør ought.	burde ought.	har burdet has ought (literally).
brækker break.	brak broke.	masc. fem. brukken, neut. brukket, plur. brukne have broken.
brænder burn.	brændte burned.	har brændt have burnt.
bringer bring.	bragte / brang } brought.	har masc. fem. brungen, neutr. brunget, plur. brungne have brought.
brister burst	braſt burſt.	har bruſtet, plur. bruſtne have burst.
bryder break.	brød broke.	har masc. fem. bruden, neutr. brudt, plur. brudne have broken.
byder bid.	bød bade.	har masc. fem. buden, neut. budt, plur. budne have bidden.
dør die.	døde died.	er død have died.
dølger conceal.	dulgte concealed.	har dulgt have concealed.
dømmer judge.	dømte judged.	har dømt have judged.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
dræber kill.	dræbte killed.	har dræbt have killed.
drager draw.	drog drew.	har masc. fem. dragen, neut. draget, plur. dragne have drawn.
drikker drink.	drak drank.	har masc. fem. drukken, neut. drukket, plur. drukne have drunk.
driver drive.	drev drove.	har masc. fem. dreven, neut. drevet, plur. drevne have driven.
er am.	var was.	har været have been.
faaer get.	fik got.	har faaet have gotten.
falder fall.	faldt fell.	har masc. fem. falden, neut. faldet, plur. faldne have fallen.
farer pass.	foer passed.	har masc. fem. faren, neut. faret, plur. farne, have past.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
finder find.	fandt found.	har masc. fem. funden, neut. fundet, plur. fundne have found.
flækker cleave.	flakte clove.	har flaft have cloven.
flyder flow.	flød flowed.	har flydt have flowed.
flyver fly.	fløi flew.	har masc. fem. fløien, neut. fløiet, plur. floine have flown.
fniser titter, (laugh.)	fnidede tittered.	har fniset have tittered.
fnyser huff.	fnøs huffed.	har fnyst have huffed.
føder feed, (also bear.)	fødte fed.	har født have fed.
følger follow.	fulgte followed.	har fulgt have followed.
fører conduct, (carry.)	førte conducted.	har ført have conducted.
fornemmer perceive.	fornam perceived.	har masc. fem. fornummen, neut. fornummet have perceived.
forstaaer understand.	forstod understood.	har forstaaet have understood.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
fortryder regret.	fortrød regretted.	har fortrydt have regretted.
fryser freeze.	frøs froze.	har masc. fem. frossen, neutr. frosset, plur. frøsne have frozen.
gaaer go.	gik went.	har masc. fem. gaaen, neut. gaaet, plur. gaane have gone.
galer crow.	goel, galede crew.	har galet have crowed.
gider am willing.	gad was willing.	har gidet have been willing.
gielder } hold good (or amount to.)	gialdt held good.	har gieldet have held good.
gior do (or make.)	giorde did.	har giort have done.
giver give.	gav gave.	har masc. fem. given, neut. givet, plur. givne have given.
glider slide.	gleed slid.	har masc. fem. gleden, neut. gledet, plur. gledne have slidden.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
gnaver gnaw.	gnov, gnavede } gnawed.	har masc. fem. gnaven, neut. gnavet, plur. gnavne, have gnawed.
gnider rub.	gneed rubbed.	har masc. fem. gneden, neut. gnedet, plur. gnedne have rubbed.
græder weep.	græd wept.	har grædt have wept.
graver dig.	gravede, grov } dug.	har masc. fem. graven, neut. gravet, plur. gravne have dug.
griber catch.	greb caught.	har masc. fem. greben, neut. grebet, plur. grebne have caught.
hænger hang.	hang hung.	hængt hung.
har have.	havde had.	har havt have had.
hedder am named.	hed was named.	har hedt have been named.
hielper help.	hialp helped.	har masc. fem. hiulpen, neut. hiulpet, plur. hiulpne have helped.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
holder hold.	holdt held.	har holdt have held.
hører heard	hørte heard.	har hørt have heard.
hugger hew (or cut.)	huggede hew'd.	har masc. fem. huggen, neut. hugget, plur. hugne have hewn.
jager } hunt, chase	jog hunted.	har masc. fem. jagen, neut. jaget, plur. jagne have hunted.
kan can.	kunde could.	har kunnet have been able.
kiender know.	kiendte knew.	har kiendt have known.
kiger peep.	kigede } peeped. keeg }	har kiget have peeped.
kiøber buy.	kiøbte bought.	har kiøbt have bought.
kiører drive.	kiørte drove.	har kiørt have driveu.
klæder clothe.	klædte clad.	har klædt have clothed.
klemmer squeeze.	klemte squeezed.	har klemt have squeesed.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
klinger tingle.	klang tingled.	har klinget have tingled.
klyver climb.	kløv climbed.	har klyvet have climbed.
knækker crack.	knak cracked.	har knækket have cracked.
kniber pinch.	kneeb pinched.	har knebet have pinched.
kommer come.	kom came.	er masc. fem. kommen, neut. kommet, is come, plur. komne are come.
kryber creep.	krøb crept.	har masc. fem. krøben, neut. krøbet, plur. krøbne have crept.
kyser frighten	køs frightened.	har kyst have frightened.
laaner lend.	laante lent.	har laant have lent.
lader let.	lod let.	har ladt have let.
læger heal.	lægte healed.	har lægt have healed.
lægger lay.	lagte laid.	har lagt have laid.
lærer teach (and learn.)	lærde taught.	har lært have taught.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
leer laugh.	loe laughed.	har leet have laughed.
lider like (also suffer.)	led liked.	har lidt have liked.
ligger lie.	laae lay.	har ligget have lain.
løber run.	løb ran.	har løbet have run.
lyder sound.	lød sounded.	har lydt have sounded.
lyver lie, (tell a lie.)	løi lied.	har løiet have lied.
maae may (and must.)	maatte might.	har maattet have been allowed or been forced.
minder remember.	mindte remembered.	har mindet have remembered.
nøder force.	nødte forced.	har nødt have forced.
nyder enjoy.	nød enjoy'd.	har nydt have enjoy'd.
nyser sneeze.	nysede sneezed.	har nyset have sneezed.
piber pipe.	peeb piped.	har pebet have piped.
qvæder sing.	qvad sang.	har qvædet have sung.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect sense.	The perfect tense.
qvæler stifle.	qvalte stifled.	har qvalt have stifled.
raaber call.	raabte called.	har raabt have called.
rækker reach.	rakte reached.	har rakt have reached.
render run.	rendte ran.	har rendt have run.
rider ride (on horseback).	reed rode.	har ridt, reden, plur. redne have rode.
rinder flow.	randt flowed.	har masc. fem. runden, neut. rundet, plur. rundne have flowed.
river tear.	rev tore.	har masc. fem. reven, neutr. revet, plur. revne have torn.
ryger smoke.	røg smoked.	har masc. fem. røgen, neut. røget, plur. røgne have smoked.
sælger sell.	solgte sold.	har solgt have sold.
sætter place.	satte placed.	har sat have placed.
seer see.	saae saw.	har seet have seen.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
ſidder sit.	ſad sat.	har ſiddet have sat.
ſiger say (or tell).	ſagde said.	har ſagt have said.
ſkaber create.	ſkabte created.	har ſkabt have created.
ſkeer happen.	ſkede happened.	er ſkeet have happened.
ſkiælver tremble.	ſkialv, ſkiælvede } trembled.	har ſkiælvet have trembled.
ſkærer cut.	ſkar cut.	har masc. fem. ſkaaren, neutr. ſkaaret, plur. ſkaarne have cut.
ſkiller separate.	ſkilte separated.	har ſkildt have separated.
ſkinner shine.	ſkinnede, ſkinte shone.	har ſkinnet have shone.
ſkrider proceed.	ſkred proceeded.	har ſkridt have proceeded.
ſkriger cry (or call out.)	ſkreeg cried.	har ſkreget have cried.
ſkriver write.	ſkrev wrote.	har masc. fem. ſkreven, neut. ſkrevet plur. ſkrevne have writen.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense
ſkryder bray (also brag.)	ſkrød bray'd.	har ſkrydet have bray'd.
ſyder shoot.	ſkiød shot.	har ſkudt have shot.
ſkiuler conceal.	ſkiulte concealed.	har ſkiult have concealed.
ſlaaer strike.	ſlog struck.	har ſlaaet have struck.
ſlaaes fight.	ſloges fought.	har ſlaaes have fought.
ſliber grind.	ſleb ground.	har ſlebet have ground.
ſlider tear.	ſleed tore.	har ſlidt have torn.
ſlipper let loose, (slip.)	ſlap let loose.	har masc. fem. ſluppen, neut. ſluppet, plur. ſlupne, have let loose.
ſmækker smack.	ſmak smacked.	har ſmækket have smacked.
ſmager taste.	ſmagede tasted.	har ſmagt have tasted.
ſmider throw.	ſmeed threw.	har ſmidt have thrown.
ſmører smear.	ſmurte smeared.	har ſmurt have smeared.
ſniger sneak.	ſneeg sneaked.	har ſneget, plur. ſnegne have sneaked.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
ſnyder snuff (candle) (also cheat, impose upon.)	ſnød snuffed.	har ſnydt have snuffed.
ſover sleep.	ſov slept.	har ſovet have slept.
ſpilder spill.	ſpildte spilled.	har ſpildt have spilt.
ſpiller play.	ſpillede play'd.	har ſpillet have play'd.
ſpinder spin.	ſpandt spun.	har ſpundet have spun.
ſpørger ask.	ſpurgte asked.	har ſpurgt have asked.
ſprækker burst	ſprak burst.	har ſprækket, plur. ſprukne have burst.
ſprætter start.	ſprat, ſprættede started.	har ſprættet have started.
ſpringer jump.	ſprang jumped.	har ſprunget have jumped.
ſtaaer stand.	ſtod stood.	har ſtaaet have stood.
ſtiæler ,steal.	ſtial stole.	har masc. fem. ſtiaalen, neut. ſtiaalet, plur. ſtiaalne have stolen.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
ſtiger mount.	ſteeg mounted.	har masc. fem. ſtegen, neut. ſteget, plur. ſtegne have mounted.
ſtikker prick.	ſtak pricked.	har masc. fem. ſtukken, neut. ſtukket, plur. ſtukne have pricked.
ſtinker stink.	ſtank stank.	har ſtinket have stunk.
ſtrækker stretch.	ſtrakte / ſtrækkede } stretched.	har ſtrakt, ſtrækket have stretched.
ſtrider encounter	ſtreed encountered.	har ſtridt have encountered.
ſtryger stroke (or iron.)	ſtrøg stroked.	har ſtrøget have stroked.
ſværger swear.	ſvor swore.	har ſvoret, plur. ſvorne have sworn.
ſvier singed.	ſveed singed.	har ſveet plur. ſvedne have singed.
ſviger defraud (or betray)	ſveeg, ſvigede defrau'd.	har ſviget, ſveget have defraued.
ſvinder shrink.	ſvandt shrunk.	har masc. fem. ſvunden, neut. ſvundet, plur. ſvundne have shrunken.

The irregular Verbs.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
synger sing.	sang sang.	har mas. fem. sungen, neut. sunget, plur. sungne have sung.
synker sink.	sank sunk.	har sunket, plur. sunkne have sunk.
tager take.	tog took.	har masc. fem. tagen, neut. taget, plur. tagne have taken.
tækker thatch.	tækkede, takte thatched.	har tækket, takt have thatched.
tæller count.	talte counted.	har talt have counted.
taler speak.	talte spoke.	har talt have spoken.
tier am silent.	taug was silent.	har tiet have been silent.
tør dare.	torde durst.	har tordet have dared.
træder tread.	traadte trod.	har traadt have trodden.
træffer hit.	traf hit.	har masc. fem. truffen, neut. truffet, plur. trufne have hit.
trækker draw.	traf drew.	har trukket have drawn.
trænger press, (want.)	trængte pressed.	har trængt have pressed.

The present tense.	The imperfect tense.	The perfect tense.
trives thrive.	trivedes throve.	har trivets have thriven.
tvinger force.	tvang forced.	har masc. fem. tvungen, neut. tvunget, plur. tvungne have forced.
vækker wake.	vakte, vækkede waked.	har vakt have waked.
vælger choose.	valgte chose.	har valgt have chosen.
vænner accustom.	vænnede accustomed.	har vænt have accustomed.
vænnes I am accustomed.	blev vant was accustomed.	har vant have been accustomed.
veed know.	vidste knew.	har vidst have known.
at vide to know.	vigede } gave way.	har viget } have given way.
viger give way.	veeg	veget
vil will.	vilde would.	har villet have been willing.
vinder win.	vandt won.	har vundet have won.
viser shew.	viste shewed.	har viist have shewn.
voxer grow.	voxte grew.	har voxet have grown.
vrier wring.	vred wrung.	har vriet have wrung.

Several verbs are neuter, or admit of no passive, as: dør die, staaer stand, gaaer go, sidder sit, ligger lie etc. Those form their perfect tense with the auxiliar verbs har or er.

Several verbs have a passive form though they really are active, as, ynkes pity, fattes want, synes seem, længes long.

Some verbs can only be used with the pronoun det (it) and have no passive at all; such are:

det regner it rains.
hagler hails.
sneer snows.
fryser freezes.
tør thaws.
tordner thunders.
lyner lightens.
blæser blows.
stormer storms.

Several verbs are used as well active as passive with the same signification as:
jeg forbarmer mig or jeg forbarmes I pity.
det hænder sig or det hændes it happens.
de mødtes or mødte hinanden they met.

Of the Adverbs.

The adverbs, having relation to place, time, quantity etc. are divided accordingly.

1. Adverbs relating to place.

The following changing their signification by the mere addition of the letter E ought in particular to be noticed.

Op up. denotes to a place, as:
han gik op til hende,
he went up to her.

Oppe up. signifies in or at a place, as;
han er oppe hos hende,
he is up with her.

Ned down. signifies to a place:
han gik ned i Haugen,
he went down into the garden.

Nede down. denotes about a place:
han spadserer nede i Haugen,
he is walking down into the garden.

Ind in (into). hun gik ind i Vognen,
she went into the coach.

Inde within. jeg var inde i Huset,
I was within the house.

Ud out. means to a place, as:
han vil gaae ud,
he will go out.

Ude out. denotes about a place:
han er ude,
he is out.

Hiem home. jeg vil gaae hjem,
I will go home.

Hiemme at home. han er ikke hiemme,
he is not at home.

Bort away. signifies to a place, as:
han gik bort,
he went away.

Borte away. denotes from a place, as:
han er borte,
he is away.

Hen away. denotes to the place:
hvor gik han hen?
(literally) where went he away?
instead of
hvorhen gik han?
whither did he go?

Henne thither. is applied to a place,
han er henne paa Marken,
he is there on the field.

Om about. om eet Aar,
about (in) a year.

Omme past. Aaret er omme,
the year is past.

The remaining adverbs relating to place are the following:

hvor where.
hvorhen whither.
hvorfra whence.
hvortil whereto.
i hvor where-ever.
her here.
herhen, hid } hither.
herfra hence.
hertil hereto.
der there.
derhen, did } thither.
derfra thence.
dertil thereto.

igiennem through.

oven
oven for } above.

neden
neden for } below.

opad upwards.

nedad downwards.

inden for within.

uden for without.

for fra from before.

bag fra from behind.

hvor igiennem through where.

her igiennem through here.

der igiennem through there.

nogensteds any-where.

ingensteds no-where.

andensteds some where-else.

allesteds
overalt } every-where.

nær near.

fiern distant.

fremad forwards.

tilbage backwards.

høire right.

venstre left.

omkring round about.

indtil until.

imod, imøde } against.

frem og tilbage backwards and forwards.

2. Adverbs relating to time are the following.

nu now.

nu omstunder now adays.

endnu still, yet.

nylig, nys } lately.

i Dag to day.

i Formiddags this forenoon,
i Middags this noon,
i Eftermiddags this evening,
i Aftes last night, } when applied to the time past.

i Aften to-night.

i Morges this morning.

i Morgen to morrow.

i Overmorgen the day after to morrow.

i Nat to night.

i Gaar yesterday.

i Forgaars, Overgaars } the day before yesterday.

i Fior last year.

ad aare next year.

fort, for længe } siden — a short, a long } time ago.

til to.

før, førend, inden } before.

tilforn, fordum } formerly.

forleden Dag the other day.

forud before-hand.

alt, allerede } already.

ret nu just now.

herefter hereafter.

derefter thereafter.

siden since.

snart soon.

strax immediately.

om et Øieblik, paa Øieblikket, om lidt } in the twinkling of an eye, in a moment.

bestandigen continually.

undertiden, stundom } sometimes.

betids by-times.

aarle, tidlig } early.
ſildig late.
nogenſinde, altid, ſtedſe } ever.
almindeligen, gemeenligen } commonly, universally, generally.
hyrtigen, ideligen } frequently.
ofte often.
aldrig, ingenſinde } never.
evindeligen eternally.
medens, mens } during.
naar when *.

* The indiscriminate use of **naar** and **da** in the Danish language, occations some difficulty to an English reader; it may however be observed that **naar** is applied but to a question, or when the whole sentence is conditional, as:

naar gaaer De ud? **naar reiſte han?**
when do you go out? when did he travel?
naar De kommer, gaaer jeg,
when you come, I go.

da then, as.

efterhaanden, lidt efter lidt } by degrees.

om Morgenen in (during) the morning.

om Dagen in (during) the day.

om Aftenen in (during) the evening.

om Natten in (during) the night.

om Ugen in (by) the week.

om Maaneden in (by) the month.

om Aaret in (by) the year.

aarligen annually, yearly.

ſielden seldom.

haſtigen, hurtigen } quickly.

ſeent, langſomt } slowly.

naar Krigen er endt blomſtrer Handelen,
when the war is ended trade flourishes.

Da on the contrary is used when the period contains a mere relation, and is not conditional, or where, as may be used in English, instead of when.

da han gik bort kom hun,
when (as) he went away she came.

han var i Engeland da hun døde,
he was in England when (as) she died.

igien } again.
atter }

paa nye a-new.

hvor tidt } how often.
hvor ofte }

saa tidt } so often.
saa ofte }

en Gang once.

to Gange o. s. v. twice etc.

første Gang the first time.

den anden Gang o. s. v. the second time etc.

en ad Gangen one at a time.

nogle Gange several times.

3. Adverbs relating to quantity are the following.

hvormeget how much.

for meget } too much.
alt for meget }

saa meget so much.

ikke nær saa meget not nearly so much.

lidet little.

for lidet } too little.
alt for lidet }

hvor lidt how little.

meget lidet very little.

*nok sufficiently.
mindre less.
langt mindre much less.
**maadeligt moderately (indifferently.)
overflødigen superfluously.
høit highly.
lavt lowly.
bredt broadly.
snevert narrowly.

* Nok is very often used in Danish instead of another, or a second, or one more, as:
maa jeg give dem nok en Kop Thee?
may I give you another dish of tea?
gaae derhen nok engang,
go there a second time.
han har nok et Huus paa Landet,
he has one house more in the country.

Nok is also used as an affirmation, as:
han kommer nok,
he will certainly come.

** Maadelig is used both as moderately (tolerably) and as indifferently:
brug det maadelig (med Maade),
use it moderately (with moderation.)
han havde kun en maadelig (slet) Overreise,
he had but an indifferent passage.

laugt long.
tykt big.
tyndt thinly.

4. Adverbs relating to quantity, or considered as answers to questions are the following.

saadan, saaledes } so, thus.
saa* as.
ligesaa, ligeledes, ligervis } even so.
iligemaade in the like manner, likewise.
anderledes otherwise.

* Saa is as in English; but it must be recollected that where as is used twice in English, the former is saa and the latter som in Danish, as:
saa stor som, as great as.
saa smuk som, as fine as.

Saa is used frequently in Danish where it may be left out in English:
jeg mødte ham; men da han ikke kiendte mig,
I met him but as he not knew me
saa vilde jeg ikke tale til ham,
I would not speak to him.

nogenledes
nogenlunde } tolerably.
ingenlunde by no means.
temmeligen prettily.
ligesom as.
saasom
efterdi } where-as.
hændelsesviis
tilfældigviis } accidentally.
vel well.
ilde ill.
høiligen highly.
aldeles
ganske } quite.
intet nothing.
aldeles intet nothing at all.
overmaade exceedingly much.
særdeles particularly.
i Særdeleshed in particular.
besynderlig } strangely.
i Besynderlighed } also, in particular.
almindeligen commonly.
i Almindelighed in common.
overhovedet generally.
ellers or, otherwise.
omtrent about.

næſten almost.
neppe, knap } scarcely.
mere more.
mindre less.
mindſt least.
allermindſt least of all.
ikke engang not even.
mærkeligen remarkably.
øienſynligen conspicuously, evidently.
mageligen conveniently.
forſætligen purposely.
korteligen shortly.
ſvært, vanſkeligen } difficultly.
letteligen easily.
uforvarendes unawares.
uendeligen infinitely.
ſikkert, ſikkerligen } surely.
mundtligen verbally.
ſkriftligen by writing.
nøie, nøiagtigen } exactly.
egentligen properly.

indbyrdes, gienſidig } mutually.
reent ud plainly.
uden ad by heart.
tilkiøbs for sale.
Pundeviis by the pound.
Maanedviis by the month.
Timeviis by the hour.
for intet, omſonſt } gratis.
forgiæves in vain.
tilpas properly (or timely.)
itu, iſønder } in pieces, (asunder.)
Fod for Fod step after step, (by degrees.)
Dør om Dør the door close by.
Dør for Dør before every door.
udenrigs, udenlands } abroad.
indenrigs, indenlands } inland.
til Vands, til Søes } by sea.
til Lands by land.
tilſammen, tilhobe, } together.

paa Lykke og Fromme
paa Maae og Faae } by chance, accidentally.

*for et Syns Skyld to save appearances.

5. The rest of the adverbs not belonging to any of the above stated classes, and which are used interrogatively.

hvorfor
hvi } why.

hvi saa why so.

hvorfor ikke why not.

kan være
maaskee
kanskee } may be (perhaps.)

**mon? I should like to know?

* Des or desto is the English the used before the comparatives, as:
des meer, desto mindre, des bedre, desto værre,
the more. the less. the better. the worse.

** There is no single word in the English language that corresponds to the Danish mon; it is used to enforce an interrogation, as:

dog however, (though.)
om enten, eller whether, or.
hverken, heller neither, nor.
*ja } yes.
jo }
nei no.

mon Kongen kommer paa Komedie i Aften?
pray, or I should like to know, whether the king comes to the play to night.
hvor mon han er nu?
where, pray, is he now?

* Ja is used as an answer to a positive question, as:
har han været her? ja han har,
has he been here? yes he has.

Ja also signifies nay:
ja endog hans egen Fader fordomte ham,
nay even his own father condemned him.

Jo is used to a negative question, as:
har han ikke været her? Jo han har,
has he not been here? Yes he has.

Jo is also used as an affirmation or question, as:
De kommer jo i Morgen,
you will come for certain to-morrow.
hun er jo gift?
is she not married?

virkeligen indeed, (really.)
hvad andet what else.
jo vist yes indeed.
nei vist ikke no indeed not.
ikke heller neither.
langt fra far from.
velan done.
gierne fain.
rettere more properly.
kun, ikkun but, only.
bare, blot } merely.
for sig selv separately.
enkelt singly.
dobbelt doubly.
deels partly.
i Fleng at random.
til Fods on foot.
til Hest on horseback.
til Vogns in a coach.

The following general rules with regard to the Adverbs may be observed: Adverbs may be formed from the Adjectives by adding **en**, as: hæslig, hæsligen ugly, uglily. herlig, herligen excellent, excellently, the most general way however is by adding a **t** to the adjective,

as: rig, rigt rich, richly. ſmuk, ſmukt fine, finely, etc. except to those ending in ſk which admit of no t. Some nouns are used as adverbs by adding a preposition to them, which however ought to be written in one word as: efterhaanden by degrees. medrette rightly etc.

Of the conjunctions.

The conjunctions in the Danish language are the following:

Og and.
ogſaa also, (too.)
baade both.
endog, endogſaa } even.
enten either.
eller or.
hverken neither.
ikke heller nor.
ſkiøndt, endſkiønt, omendſkiøndt } though.

*vel well.
om end if even.
ikke desmindre, uagtet } notwithstanding.
men but.
dog still.
alligevel however.
derimod, tvertimod } on the contrary.
hellere rather.
ellers otherwise.
snarere sooner.
om when, (if.)
ifald, dersom } if, (in case that.)
uden, medmindre } unless.
naar when.
saa so.

* Vel is often used in the Danish language as a kind of affirmation; and may be translated with the English to be sure, or I suppose, for instance:
vel har jeg ikke seet det; men dog troer jeg det, to be sure I have not seen it; but still I believe it.
han vil vel giøre det,
I suppose he will do it.

saadan
saaledes } thus, (in such a manner.)
medens while, (during.)
hvorfor why.
hvorledes
hvordan } how.
derfor therefore.
hvorudover
derudover } on account of which.
følgelig consequently.
for
thi } for.
siden since.
fordi } because.
efterdi } whereas.
efterfom } as.
saafom } on account of.
nemlig namely.
det forstaaer sig to be sure.
efter
efterat } after.
dernæst next to that.
ydermere moreover.
desuden besides.
fremdeles further.
hos by, (with.)

derhos thereby.
hvorpaa where-upon (after which.)
endelig at length, (finally.)
omsider at last.
først first.
tilsidst finally.
*at that.

Of the prepositions.

The proper use of the prepositions is undoubtedly the most difficult part of grammars in general, and of the Danish in particular.

It ought previously to be observed, that the prepositions in the Danish language may be divided into those that stand single, and those that may be compounded with a noun, or a verb.

* At used before a verb is to, at before a whole period is that:

at gaae to go.
det er at formode at han vil komme for at giøre det, it is to be supposed that he will come in order to do that.

Those that stand single are:

af of *.
ud af out of.
blant, iblant } among.
fremfor before (in preference to).
inden for within.
uden for without.
henne away.
indtil, til } until.
oven for above.
neden for below.
omkring about (round about.)
langs along.
formedelst because (by means of.)
henimod towards.
omtrent about (about that number.)
nær near.
foruden besides.

Those that are used in connexion with a noun or verb may be divided, into those that are placed, either before, or after the verb, and

* The Danes say:
af Frygt for, for fear of.

into those the signification of which greatly depends upon their position. Of the first kind are the following:

*ad separately. jeg adſkiller or ſkiller ad,
I separate.

af of. jeg afklæder or klæder af,
I undress.

an of. jeg antager or tager an,
I accept of.

bi by. jeg biſtaaer or ſtaaer bi,
I stand by (assist.)

bort away. jeg bortſender or ſender bort,
I send away.

borte away. jeg bortebliver or bliver borte,
I stay away.

efter after. jeg eftergiver or giver efter,
I yield.

forbi over. jeg forbigaaer or gaaer forbi,
I pass over.

fort forth. jeg fortfarer or farer fort,
I continue.

* The Author has preferred putting the literal translation of the Adverbs, as far as this was possible, to giving a free translation of them. The signification of the verb may be seen from the English translation.

forud before. jeg forudsætter or sætter forud, I suppose.

frem forth. jeg fremkommer or kommer frem, I come forth (appear).

fra from. jeg fraraader or raader fra, I dissuade.

hen { thence. jeg hendør or dør hen, away. I die away.

igien again. jeg gienkiøber or kiøber igien, I buy again.

igiennem through. jeg gjennembryder or bryde igiennem, I break through.

i in (into). jeg iskienker or skienker i, I pour into.

ihiel to death. jeg ihielslaaer or slaaer ihiel, I kill (beat to death.)

ind into. jeg indpakker or pakker ind, I put up.

imellem between. jeg mellem løber or løber mellem I run between.

imod against. jeg imodsiger or siger imod, I contradict.

lige equal. jeg ligeagter or agter lige, I consider equal.

med along. jeg medfører or fører med, I bring along.

ned down. jeg nedbryder or bryder ned,
I pull down.

om about. jeg omkaſter or kaſter om,
I throw about.

op up. jeg opraaber or raaber op,
I call up.

over over. jeg overregner or regner over,
I count over.

paa upon. jeg paategner or tegner paa,
I sign (write upon.)

ſammen together. jeg ſammenblander or blande ſammen, I mix together.

ſønder asunder. jeg ſønderriver or river i ſønder,
I tear asunder.

tilkiende known. jeg tilkiendegiver or giver tilkiende,
I make known.

tilbage back. jeg tilbagekalder or kalder tilbage,
I call back.

ved by. jeg vedbliver or bliver ved,
I continue.

ud out. jeg udruſter or ruſter ud
I fit out.

ude ex. jeg udelukker or lukker ude,
I exclude.

under under. jeg underſkriver or ſkriver under,
I underwrite.

Of the second kind, or those, upon the position of which the signification of the word entirely depends, are the following:

Efter after. at efterkomme to obey.
at komme efter to come after, to follow, succeed.

Med with. at medhandle en to treat, use one.
at handle med to deal with.

For for. at forkaste to throw away, to refuse.
at kaste for to throw before.
at forbinde to dress (a wound).
at binde for to tie before (a bag, a purse etc.)
at forføre to seduce.
at føre for to bring in, introduce.
at forgaae to perish.
at foregaae or at gaae for to go before, precede.
*at forlove to promise not to do a thing.
at love for to promise to do, to stand security for.
at forringe to diminish (the value of a thing.

* At forlove signifies also to engage f. I.
hun er forlovet med ham,
she is engaged to him.

For for. at ringe for to ring a bell (close to the ear.)
at forſee ſig to mistake.
at ſee ſig for to take care.
at forſkyde to abandon.
at ſkyde for to draw before (a bar or lock.)
at forſtille to dissemble.
NB. at foreſtille to introduce.
at ſtille for to present (to one's view.)

Over over. at overgaae to exceed.
at gaae over to pass over.
at overfalde to assault.
at falde over to fall over.

The following prepositions can only be used before the word.

Be. ſvare answer. beſvare return an answer.
Be. Slutning conclusion. Beſlutning resolution.

Bi. Stand situation. Biſtand assistance.
Bi. Vei way. Bivei a nearer way.

I. hvor where. ihvor wherever.
I. hvem who. ihvem whosoever.
I. hvad what. ihvad whatsoever.

Er. kiender know. erkiender acknowledge.
For. glemmer forget. forglemmer] neglect.
forſømmer]

Mis. Gierning action. en Misgierning a crime.
troer believe. at mistroe to disbelieve, distrust.

Forstand { sense / understanding.

Misforstand difference, disagreement.

Sam. Tid time. samtidig coequal.

U. Lyst inclination. Ulyst aversion.
Held luck. Uheld ill-luck.

Van. Skabning creature. Vanskabning a deformed creature.

Und. gaaer go. jeg undgaaer I avoid.
at vige to draw back. at undvige to escape.
at være to be. undværlig a thing one may be without (that is unnecessary.)
at skylde to owe, to pretend. Undskyldning excuse.

With regard to the prepositions the following rules may be observed:

Ad is used in this way.

at kalde ad en, at gaae ad den Vei,
*to call ones name. to go along that road.

*) To call upon one, to visit one, is in Danish at besøge en; to wait upon one is at giøre en

op eller ned ad Trappen, at see ad en,
up or down the stairs. to laugh at one.
jeg skal see ad, spørg ham ad,
I shall look for. ask him.
lad os følges ad,
let us follow together.

For and Fore.

han forstiller sig,
he dissembles.
Gesandten forestiller Kongens Person,
the Ambassador represents the king's person.
han forholdt sig godt i Slaget,
he behaved well in the action.
han foreholdt hende hendes Feil,
he represented her faults to her.
han forstaaer det danske Sprog,
he understands the Danish language.
han forestaaer Theatret,
he superintends (manages) the theatre.

Hos is the English at, with, and about; for Instance:

sin Opvartning; to wait for one is at bie paa en.

De kan faae det hos Boghandleren,
you may get it at the bocksellers.
jeg var hos ham,
I was with him.
han havde ingen Penge hos sig,
he had no money about him.

Om is frequently put before the word.

de omringede ham,
they surrounded him.
den omtalte Mand,
the before-mentioned man.

Om is also frequently used instead of omkuld down.

han kastede ham om, han faldt om,
he threw him down. he fell down.

Sometimes it is used instead of over:

om igien, han skrev det om igien,
over again. he wrote it over again.

Omkring is properly round about:

han gik omkring i Huset,
he went round about in the house.

Over is applied to motion to a place:

han er gaaet over Broen,
he is gone over the bridge.

Ovre is applied to at the place:

han er ovre paa den anden Side af Floden,
he is over on the other side of the river.

Some prepositions take the noun in the genitive case, as:

til Bords at table.
fra Bords from table.
til Torvs to the market.
fra Torvs from the market.
i Aftes last night.
i Søndags last sunday.
inden Lands inland.
uden Lands abroad.
paa langs by the length (longitudinally).
langs med alongside.
paa tvers across.
saa til dags at that time of the day.
nu til dags now a-days.

An E is frequently added to the nouns or adjectives when used with ad, af, paa, i, til, for instance:

ad Aare next year.
af Lave out of order.
af Syne (Sigte) out of sight.

i Sinde in mind.
paa Veie on the point.
til Stæde present (upon the place.)

The preposition is often used at the end of the period, for instance:

Gierdet jeg sprang over instead of jeg sprang over Gierdet I leaped over the hedge.
Veien jeg gik paa the road I went on.

I, paa, ved, ovre, ude, inde, are used indiscriminately in common conversation, and can only be learnt by practise, thus the Danes say:

han boer i Gothersgade, i Store Kongensgade,
he lives in gothers-street, in great kings-street.
han boer paa Øster-, paa Nørre-, paa Vestergade,
he lives in the east-, north-, west-street.

For all markets or squares paa is used, as:
paa Kongens nye Torv, paa gammel Torv,
in the kings-newmarket old market.

Ved is by, as:
ved Stranden, ved Børsen &c.
by the strand, by the exchange etc.
ovre i Sverrig over in Sweden.
nede i Helsingør down at Elsinore.

ude paa Christianshavn out on Christianshaven.
inde i Byen in town.
paa Landet in the country.

Of the interjections.

The interjections, being mere words of exclamation to express a passion, may be divided into:

1. Those expressing surprise, as:
   ih! hem! hillemen, O! ah!
   why! hem! indeed! gemini!
   Those expressing dislike, as:
   bort! væk! pak dig! fy! o fy!
   away! hence! begone! fy! oh fy!
   fy Skam!
   for shame!

2. Those expressing an unpleasant sensation as:
   ak! o vee! au o. s. v. det giør mig ondt,
   alas! woe! ah! etc. I am sorry for it.

3. Those expressing a wonder:
   er det mueligt, Ey ey,
   is it possible? why.
   nei, see mig engang! saa!
   no, only look! so!

4. Those expressing a consent or pleasure:

vel, velan, top! det er et Ord,
well. very well. done! that is a word.
det fornøier mig,
I am glad of it.

5. Those expressing a question or demand:

oh hør! hør engang, bie! holla! piſt!
hear! harkee. stop! hollow! pish!
Naa? hvad nu? Tys! ſtille,
well? what now? hush! hush.

Of the syntax.

The verb agrees with it's noun or pronoun, i. e. with its Agent or subject, in number and person, as *.

* In common conversation however this is not observed, the Danes say:
vi reiſer (instead of reiſe) i Morgen,
we travel to-morrow.
De ſpiller det Skueſpil godt,
they perform that play well.

When De (they) which the Danes use instead of J (you) in addressing each other, refers to one person, the verb ought never to be

Hun synger og Fuglene synger,
she sings and the birds sing.

When two or more nouns or pronouns are connected together in a sentence as joint agents, they must have a plural verb, tho' each of them be of the singular number, as:

min Fader og Moder leve endnu,
my father and mother live still.
hun og han ere reiste bort,
she and he are gone away.

Sometimes a sentence or an infinitive mode is the subject of a verb, and then the verb must be put in the singular number and third person:

at De min Ven maae være lykkelig, var og
that you my friend may be happy was and
er mit Ønske,
is my wish.

plural; when on the contrary De is applied to more persons, then the plural is used in writing:
gaaer De paa Komoedie?
do you go to the play?
De gaae ikke saa fast, som vi,
they do not go as fast as we.

When the Agent and Object of a verb are not distinguished by different cases, the Agent is always set before and the object after the verb, as:

Alexander overvandt Darius,
Alexander conquered Darius.
Samson elskede Dalila,
Samson loved Dalila.

The Agent is in many instances set after the verb; for instance:

1. By a turn peculiar to the Danish language, in a sentence, which is the object of a preceding sentence, or which begins with the words da, fordi, efterdi, eftersom, endskjøndt, efterat, naar, ligesom, førend*, as:

* The following words joining two or more sentences may be observed:

saa so	followed by	at that.
saavidt so far		som as.
saa as		som as.
		saa stor som as great as.
ikke allene not only		men ogsaa but even.
deels partly		deels partly.
hverken neither		ikke heller nor.

Da Freden var ſluttet reiſte han udenlands.
When the peace was concluded he went abroad.
Fordi han havde giort Staten Tieneſter,
Because he had rendered the state services,
blev hans Minde agtet,
his memory was esteemed.

efterdi
efterſom
ſaaſom } han har anmodet mig derom, maae jeg lade Dem vide,

as he has requested it of me, I must let you know.

Endſkiønt jeg ikke har faaet et Brev, ſkriver jeg dog
Though I have not had a letter, still I write
til Dem,
to you.
Naar Vinden er god ſeile vi,
When the wind is fair we sail.
ligeſom hun kom gik jeg,
as she came I went.

enten either followed by eller or.
vel indeed. dog alligevel however (still.)

vel kan jeg ikke love det; men jeg ſkal beſtræbe
indeed I can not promise it; but I shall endeavour
mig derfor,
to do it.

Førend De lover mig det, gaaer jeg ikke.
Before you promise me that, I do not go.

2. When a question is asked:

er han hiemme? gaaer De ud?
is he at home? do you go out?

3. In the imperative:

elsk Du, vær Du lykkelig,
love thou. be thou happy.

4. When the sentence begins with a noun or pronoun in the third or fourth case:

mig fattes ingen Ting, for ham er det vanskeligt,
I want nothing. to him it is difficult.

5. When the sentence begins with an adverb or conjunction, determining the time, or manner in which the object is referred to the subject, as:

aldrig skal det skee, derefter reiste han,
never shall that be. after this he went away.

6. When the conjunction om is left out:

skulde jeg endelig giøre det,
should I absolutely do it.

maatte jeg være saa lykkelig,
might I be so happy.

The rest of the rules for the concords and construction of the periods in the Danish language, being the same as in the English, are omitted as superfluous.

An Orthographical Table.

The following words, resembling each other, either in their writing or pronunciation, and being still very different with regard to signification, ought to be observed.

Aad ate, part. tense af æde eat.	en Od a point.
en Aand a ghost.	Aande breath.
et Aar a year.	en Aare a vein. an oar.
en Abe a monkey.	Ave correction.
en Akt an act.	Agt esteem.
Ænder ducks.	at ende to finish.
at bande to curse.	at bane to pave the way.
et Bed a bed (in a garden).	jeg bed I bit (imperfect of bide.)

bedſt best. et Beeſt a beast.

Blæk ink. Blek a tin-plate. Blik glance, cast of the eye.

et Havblik a calm.

en Bør a barrow. jeg bør. I ought. en Bør favorable wind.

Bønner prayers. Bønder peasants.

en Bøtte a tub. Bytte exchange.

Bøger books. en Bødker a cooper.

et Bord a table. et Bor a bore. jeg boer I live (lodge).

en Bred a shore. et Bredt a board (plank.)

en Broder a brother. Broer bridges.

Bonden the peasant. er bunden. is tied. Bunden the bottom.

en Brund a bride. et Brud a breach.

at døbe to christen. at døve to deafen.

Dug dew. en Dug a table cloth. at dukke to dive.

en Eeg an oak. en Eg edge of a sword or knife. en Egge a little boat.

et Æg an egg.

ei why! ey not.

en a and an. een one. end than.

faa few. at faae to get.

et Faar a sheep. jeg faaer I get.
en Fadder a god-father. en Fader a father.
en Faſter an aunt. NB. father's sister, Moſter mother's sister. jeg faſter I fast.
en Fiel a board, plank. et Field a mountain.
i Fior last year. en Fiord a gulph.
en Flaade a raft. en Flode a fleet.
Fødder feet. jeg føder I nourish.
at forgaae to perish. at foregaae to go before.
frie free. at frie to court.
jeg gaaer I go. i Gaar yesterday. en *Gaard a house. a court-yard.
galt wrong. galdt valued (imperf. af gielder.)
en Geed a goat. en Giedde a pike (sort of fish.)
Guld gold. Gulv floor. guul yellow.
et Haab a hope. en Hob a multitude.
Haan contempt. Haand hand.
et Haar a hair. haard hard.

* The difference between Gaard and Huus is, that the first is used for buildings to which there is a gate, the latter for those to which there is but a door.

en Havn a port. Haven the garden.
Heed was called. Hed hot.
Held luck. Hæl heel.
at hende to happen. i Hænde in the hands. hende her.
en Hiord a herd. Jord earth.
Hør hear. Hør flax.
Huld good. Huul hollow.
en Hue a cap. Hu mind.
hun she. en Hund a dog.
Ild fire. Il hurry.
Isen the ice. Issen the crown of the head.
Juul christmas. et Hiul a wheel.
en Kaabe a mantua. Kobber copper.
Kaal cabbage. kold cold.
kort short. et Kaart a map. card.
at kaare to choose. en Kaarde a sword.
Kapper great coat. en Kaper a privateer.
kied tired. en Kiede a chain.
at kyse to frigthen. at kysse to kiss.
jeg kunde I could. at kunne to be able.
et Lod half an ounce. jeg lod I let.

en Læg calf. en Leeg play. et Læg a fold.
(of the leg).
at læge to cure. at lægge to lay.
at læse to read. at læsse to load.
Leed suffered. et Leed an outlet. leed disgusting.
et Liig a corpse. liig like. at ligge to lie down.
lidt little. liidt { liked. / suffered.
en Lyd a sound. en Lyde a fault.
at lyde to sound. at lytte to listen.
Lyst pleasure. lyst clear. løst loose.
et Lys candle. løs loose.
Maanen the moon. Maaneden the month.
man one, a person. Mand man.
(french on).
Møer maids. mør tender.
et Mord a murder. Moer { abbrev. for Moder } mother.
en Naade a grace. naaede reached.
naar when. naaer reach.
nei courtesy. ney no.
(imperative of at neie.)
neer down. nær near.
en Nød need. et Nød a neat. nøder urge.
(necessity). en Nød a nut.

Noder notes. (in music.) Noter notes. (remarks).

Pæn neat. (adject.) en Pen a pen.

Puder pillows. Pudder hair powder.

et Ran theft. en Rand an edge.

at rædde's to be frightened. at redde's to be saved.

en Reed a road (for ships). en Rhede a nest.

rendte ran. Rente interest.

Ro rest. en Roe turnip.

Rod root. Rodde a scar.

at røbe to betray. at røve to rob.

Segl a seal. en Segel a sickle. Seil a sail.

en Skaal a bowl. Deres Skaal your health) (drinking to one).

det ſkeer it happens. Skeer spoons.

et Skind a skin. et Skin { an appearance. glance.

Skindſyge a cutaneous, disorder. Skinſyge jealousy.

et Skiørt a petticoat. ſkiørt brittle.

jeg ſkulde I should. at ſkulle to be obliged.

en Skye a cloud. ſkye shy. (adjective).

Sønden the south.
at ſpille to play.
en Stad city.
Stæder cities, plur.
af Stad.
en Stierne a star.
en Stige a ladder.
et Stykke piece.
et Sværd a sword.
en Told a duty.
en Taar a drop.
thi for.
to two.
tør dare.
trygt safe.
vor our.
veed know.
at væde to moisten.
en Ven a friend.
vær be.
Veir weather.
Vers verses.

Synden the sin.
at ſpilde to lose.
Statt state.
Steder places, plur.
af Sted.
Stierne the paths.
en Stie a path.
ſtygge ugly.
ſvær heavy.
en Told a cork.
ti ten.
det tør it thaws.
tør dry.
trykt printed.
hvor where.
ved by.
at vædde to lay a wager.
vend turn. (imperative.)
værd worthy.
hver each.
hvers of each.

tolv twelve.
en Taare a tear.
at tie to be silent.
at toe to wash.

vid know. hvid white.
(imperative).
vil will. vild wild. vilde would. at ville to be willing.
vis certain. hvis whose.
vidſt known. viis wise. viiſt shewn.
at viſke to wipe. at hvidſke to whisper.
en Øe of an island. øs pour out.
(Genetive of Øe.) (imperative of at øſe.)
Ørne eagles. Ørene the ears.

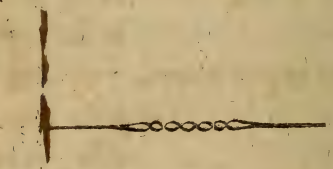

DESCRIPTION

OF

COPENHAGEN.

En kort Historie og Beskrivelse om Kiøbenhavn.

Navnet Kiøbenhavn (Kiøbmænds Havn), kan udledes af dets Beliggenhed, der er saa bequem for Handelen. I Dannemarks gamle Historie, nævnes Kiøbenhavn allerede i Aaret 1043. I Aaret 1168, blev Borgen Arelhuus bygt paa det Sted, hvor siden Christiansborg Slot blev opført. I det 12 Aarhundrede finde vi allerede 4 store Sogne-Kirker i Byen. I Aaret 1443, blev Kiøbenhavn Residence Staden for de danske Konger. Den tiltog i Folkemængde, Handel og

A short history and description of Copenhagen *.

The name, Copenhagen, (from Kiöbmænd Merchants and havn haven) may be derived, from it's situation, which is so convenient for commerce. In the ancient history of Denmark, Copenhagen is mentioned as early as the year 1043. In the year 1168 the fort Axelhuus was erected on that place where Christiansborg palace was afterwards built. In the twelfth century we already find 4 large parish churches in the town. In the year 1443 Copenhagen was made the residence of the Danish Kings; it increased in population,

* The author has preferred a literal to a more elegant and free translation of the Danish original, as being more useful to a beginner in the study of the language.

Størrelse; dens Borgere, der følte hvad de i denne Henseende skyldte den ulykkelige (og i Historien saa meget miskiendte) Kong Christian den 2den, blev ham troe, da alle forlod ham. I Juni Maaned 1523, blev Kiøbenhavn beleiret af Kongens Fiende Hertug Friderich af Gottorp, som endydermere understyttedes af en Flaade fra Lübeck, bestaaende af 18 Krigsskibe, først da Hungersnøden var steget til det høieste og ingen Redning var at vente, overgav Kiøbenhavns Borgere sig i December Maaned, efter 7 Maaneders haarde Beleiring. Samme Skiebne fristede Staden i Aaret 1533, da dens Borgere, efter Fridericks Død, haabede at faae sin gamle Konge Christian den 2 paa Thronen igjen, og maatte uholde en haard Beleiring baade til Lands og Vands af Kong Fridericks Søn Christian den 3die i Aaret 1535. Borgerne modstod modigen alle Angreb; men svækkede ved den lange Beleiring til saadan Grad, at ikke Heste, Hunde eller Katte mere vare at erholde til Føde, saae de sig endeligen nødte til at overgive Staden den 29 Julii 1536. I Aaret 1618, blev Staden Christianshavn anlagt paa Den Amager, og

commerce, and size: the citizens, being sensible of what they in this respect owed to the unfortunate King Christian the second, (who has been so much misrepresented in history,) remained faithful to him when every body else left him. In the month of June 1523 Copenhagen was besieged by the King's enemy, Frederick Duke of Gottorp, who was moreover supported by a fleet from Lubeck, consisting of 18 Ships of war. Not before famine had arisen to the utmost, and no delivery was to be expected, did the citizens of Copenhagen surrender in the month of December, after a close siege of 7 Months. The city underwent the same fate in the year 1533, when the citizens, after the death of Frederick, hoped to get their old King Christian the second on the throne again, and were forced to suffer a hard siege both by land and sea by Frederick's Son, Christian the 3rd. in the year 1535. The citizens boldly resisted all the attacks, but, reduced by the long siege to such a degree that not even horses, dogs or cats were to be got for nourishment, they at length surrendered the city the 29 July 1536. In the year 1618 the city of Christianshaven was founded

forenet med Kiøbenhavn af Kong Christian den 4. Den vigtigste Begivenhed i Kiøbenhavns Historie forefaldt i Aaret 1658, da Kiøbenhavns Borgere viste, at de i Kierlighed til deres Land og Konge, i Mod til at forsvare begge og udholde alle Krigens Rædsler, vare en værdig Afkom af deres Forfædre, som havde giort Landet saa vigtige Tieneſter. Den Svenske Kong Carl Gustav, havde erobret hele Landet; alle danskes Haab, det vigtige Spørgsmaals Afgiørelse, om Dannemark skulde vorde en Provinds af Sverrig, beroede ene paa Hovedstaden, der endnu var frie, men som truedes af en kyndig, modig og i Tal langt overlegen Fiende. Friderick blev raadet at forlade Staden og overlade den til sin Skiebne: Nei, svarede han, jeg vil seire eller døe med mine Undersaatter. Carl anførte selv sine seervante Tropper; Friderick stod kun i Spidsen for 1000 Mand regulaire Tropper; men Borgere og Studentere erstattede snart det manglende Tal ved deres Mod, ved Konge og Fædrenelands Kierlighed. I August Maaned 1658, stod Carl for Kiøbenhavn og hans Flaade blokerede Havnen;

on the island of Amack, and joined to Copenhagen, by King Christian the 4th. The most important incident in the history of Copenhagen happened in the year 1658, when the citizens proved that they, in patriotism, loyalty, valour, and ability to support all the terrors of war in defence of their King and country, were a progeny, worthy of their ancestors, who had rendered the country such important services. The Swedish King Charles Gustavus had conquered all the country, the hopes of every Dane, and the decision of the important question, whether Denmark should become a province of Sweden, depended solely upon the Capital, which was still free, but threatened by an enemy skilful, bold, and far superior in number. Frederick was advised to quit the city and leave it to it's fate: No, replied he, I will conquer or die with my subjects. Charles was himself at the head of his troops, troops accustomed to conquer. Frederick was at the head of only 1000 regular troops, but the citizens and students made ample amends for the deficiency by their Courage, loyalty and patriotism. In the month of August 1658 Charles stood before Copenhagen, and

Bomber og gloende Kugler bleve kastede i Mængde; men Ilden blev strax udslukket ved Indvaanernes Virksomhed; mange Udfald skede fra Byen, hvorved Fienden leed betydelig Skade. I October Maaned kom den hollandske Flaade under Admiral Opdam, Staden til Hielp; efterat han havde angrebet, slaget og forjaget den svenske Flaade, foreenede han sig med den danske Flaade, der formedelst Havnens Beliggenhed og Blokade af de Svenske ei før havde kunnet løbe ud; nu blev Byen forsynet med Proviant af alle Slags, hvorpaa der havde været saa stor Mangel, dette og det visse Haab nu bedre og kraftigere at være i Stand til at modstaae Fienden, styrkede Borgernes Mod. Endelig vovede Carl en almindelig Storm Natten imellem den 11 og 12 Febr. 1659, da alle Kanalerne og Gravene rundt om Voldene vare tæt tilfrosne. Hovedangrebet var sigtet mod den vestre Vold, hvor Studenterne og Borgerne havde Post, allerede vare de svenske Soldater trængte op paa den inderste Vold, da de her fandt deres Død for dette Kongens, Landets og

his fleet blocked up the harbour; bombs and red-hot balls in abundance were thrown into the city but, the fire was immediately extinguished by the activity of the inhabitants, many sallies were made from the town, by which the enemy suffered considerable damage. In the Month of October the Dutch fleet, Admiral Opdam commander, arrived to the assistance of the town, after having engaged, defeated, and chased the enemy, he joined the Danish fleet, which, from the position of the harbour, (being blocked up by the Swedes,) had not been able to get out before; the town was now supplied with provisions of every kind, of which there had been so great a want, this, and the certain hope of now being able, the more effectually to withstand the enemy, encouraged the citizens. At length Charles ventured a general assault in the night between the 11th. and 12th. of February 1659, when all the Canals and ditches about the ramparts were thickly frozen. The chief attack was aimed at the western rampart where the students and citizens had their post. The Swedish soldiers had already forced their way up to the top of the ramparts, where they found their death

Stadens troe Bolværk; samme Modstand mødte de overalt, Carl var omsider nødt til at opgive sit Haab om at indtage Staden og derved erobre Landet; Freden blev sluttet i Mai Maaned 1660, til Fredensborg. Borgerne og Studenterne modtoge de meest udmærkede Beviis paa deres elskede Konges Naade og Tilfredshed, de erholdt mange Forrettigheder og Friheder, som de endnu ere i Besiddelse af. I October Maaned 1660 overdrog Borgerne og Geistligheden i Kiøbenhavn, Kong Frederick den 3die og hans Efterfølgere, Enevældens Magt og Arveret, hvori de snart bleve fulgte af begge Rigers Undersaatter. Forhen havde Dannemarks og Norges Konger været indskrænkede af en stolt, herskesyg Adel, der ei vilde betale Skatte og ei tillade Kongerne at skienke de andre Undersaatter den Frihed og det Gode de ønskede. Ved denne Revolution, hvis lige Historien ikke kan fremvise, erholdt Kongerne af Dannemark en absolut Magt, som ingen Konge med saa megen Ret er i Besiddelse af som de, da Folket godvilligen, uden Kongens Medvirkning, fraſagde sig dets Magt

before this true bulwark of the King, the country, and city; the same resistance they met with every where; Charles was at length forced to give up his hope of taking the city, and thereby conquering the country; the peace was concluded in the month of May 1660 at Fredensborg. The citizens and Students received the most distinguished marks of the favor and applause of their beloved King; they obtained many privileges and liberties of which they still are in possession. In the month of October 1660, the citizens and clergy of Copenhagen yielded up to King Frederick the third and his successors the sovereign power, in which they were soon followed by all the subjects of both countries: formerly the Kings of Denmark and Norway had been restrained by a proud, imperious nobility, who refused to pay the taxes, and would not allow the Kings to grant to the other subjects such liberties and advantages as they wished. By this revolution, unparalleled in history, the Danish Kings received an absolute power, which no Kings have held with so much justice as they, the people voluntarily and without the interference of the King renoun-

og skiænkede deres indskrænkede Beherskere uindskrænket Myndighed.

Under Kong Friderick den 4de i Aaret 1700, blev Kiøbenhavn igien beleiret til Lands af en Svensk Armee, under Anførsel af den bekiendte Kong Carl den 12te, og til Vands af en forenet Hollandsk, Engelsk og Svensk Flaade. Angrebet var saa uventet, at Kongen ei engang var i Kiøbenhavn, men i Holsteen, da Beleiringen blev begyndt, men Enkedronning Charlotte Amalia, som var meget agtet og elsket samlede strax Byens Borgere og Studenter, der iiig deres Forfædre ilede til Stadens Forsvar; hverken den talrige Svenske Armee eller de forenede Flaader formaaede at indtage Byen; Freden til Travendahl giorde Ende paa Krigen og Beleiringen. I Aaret 1711 udbrød Pesten i Kiøbenhavn af hvilken omtrent 30,000 Mennesker døde. I Aaret 1728 indtraf en anden sørgelig Begivenhed, da en Ild opkom, hvorved 1640 Huse bleve opbrændte. Den 26 Febr. 1794, tabte Byen ved en ulykkelig Ildebrand sin største Prydelse Christiansborg Slot, der efter Kienderes Dom var et af de største og

cing their freedom, and granting to a limited governor the most unbounded authority.

Under the reign of Frederick the fourth, in the year 1700, Copenhagen was again besieged by land, by a Swedish army under the command of the renowned Charles the 12th, and by sea by the combined fleets of Holland, England, and Sweden. The attack was so unexpected that the King was not even in Copenhagen, but in Holstein, when the siege was laid, but the queen dowager Charlotte Amelia, who was very much esteemed and beloved, immediately assembled the citizens and Students, who like their ancestors hastened to defend the city: neither the numerous Swedish army, nor the combined fleets were able to conquer the city, the peace concluded at Travendahl put an end to the hostilities and siege. In the Year 1711 the plague broke out in Copenhagen, of which about 30,000 persons died. In the Year 1728 another unfortunate accident happened, when a fire arose by which 1640 houses were burnt. The 26 of February 1794, the city by another unclucky fire lost its greatest ornament, Christiansborg palace, which according to the judgment of

prægtigste Slotte i Europa. Kong Christian den 6te lagde Grunden dertil i Aaret 1732 og fuldendte det i 1740. Ilden, som uden Tvivl havde brændt i en eller flere Dage mellem Forskallingen af Gulvene, udbrød pludseligen om Eftermiddagen Kl. 4; ved de mange Kammin- og Kakkelovns-Rør udbredte den sig snart til forskiellige Dele af denne uhyre Bygning, som med dens mange Kostbarheder af de ypperligste Malerier, et Bibliothek, dens Kirke af Marmor o. s. v. blev et Rov for Luerne og ødelagdes i færre Timer, end det havde kostet Aar at opføre. Flammerne levnede intet uden tvende lavere Sidefløie, hvor de Kongelige Stalde ere, her er Rum for meer end 200 Heste, Loftet hviler paa 76 Marmor Piller, ved Enden af Staldene er et Ridehuus; i det andet Stokværk af den ene Fløi er Hof-Theatret, hvorpaa dog nu ei spilles. Dette Tab var stort; men Staden leed dog et endnu større, Aaret derefter den 5 Junii, da der opkom en hæftig Ild i en Mængde tørt Tømmer paa Gammel Holm, hvorfra Ilden ved den stærke

connoisseurs was one of the largest and most magnificent palaces in Europe. King Christian the 6th. laid the foundation of it in the Year 1732 and finished it in 1740. The fire which had probably burnt for one or more Days between the planks of the floors, suddenly broke out in the afternoon at 4 o'Clock; through the funnels of the many chimneys and stoves it soon communicated to the several parts of this immense building, which, together with the many precious things, contained in it, the excellent pictures, Library, the church of marble etc. became a prey to the flames, and was demolished in fewer hours than Years had been required to erect it. The flames spared nothing but two lower wings where the King's stables are; here is room for more than 200 horses, the roof rests on 76 marble pillars, at the end of the stables is a riding-house: on the second floor of the one wing is the court-Theatre in which however there are now no performances. This loss was great, but yet the city suffered another still greater the next Year, the 5th. of June, when a violent fire broke out in a quantity of dry wood on the old Holm, whence

Storm hurtigen overførtes til de lige over for liggende Bygninger og Kirker; først efter 3de Dages Forløb standsede Ilden, efterat 943 Huse vare brændte. Regieringens Omsorg, Borger-Enighed og fælleds Understøttelse, samt Flid erstattede snart Skaden, og den nye Deel af Byen Kiøbenhavn, har, liig Fuglen Phoenix i Fabelen reist sig i skiønnere Skikkelse af Asken. Gaderne ere nu brede og Husenes Bygningsmaade skiønnere og beqvemmere.

I Aaret 1801 opstod en ulykkelig Misforstand mellem de Danske og Engelske Hoffer, som foraarsagede en kort, men blodig Kamp mellem tvende Nationer, som saa længe havde været Venner og hvis fælleds Interesse det er, aldrig at være Fiender. Den 2den April 1801 var Krigens første — og sidste Dag; da i Ordenes egentlige Forstand, Staden selv intet leed ved Angrebet paa Defensions-Skibene, hvoraf de fleste vare gamle, masteløse Skibe, er denne Sags videre Berørelse uden for denne korte Efterretnings

by the hard gale of wind it was quickly communicated to the opposite buildings and churches; the fire was first stopt after the expiration of three days, 943 houses being burnt. The attentive care of Government, the unanimity, mutual support, and industry of the citizens, however, soon retrieved the loss, and the new part of the town, like the Phoenix in the fable arose in a more beautiful form from the ashes. The streets are now broad, and the contruction of the houses handsomer and more convenient.

In the Year 1801 an unfortunate misunderstanding arose between the Danish and English courts, that occasioned a short, but bloody, engagement between the two nations, who had so long been friends, and whose mutual interest it is never to be enemies; the second of April 1801 was the first — and last day of the war, in the proper sense of the word; as the city itself suffered nothing by the attack on the ships, which formed part of the defence, and which for the most part were old ships without masts, the further mentioning of this affair is beyond the short limits

Grændser. Det være nok at sige, at Vaabenstilstanden foreslaaet af Admiral Nelson, havde en Fred til Følge, som hver god Dansk og Engelsk Undersaat ønsker maae vare for stedse.

Kiøbenhavns Pol-Høide er 55° 41′ 4″, den ligger paa Øen Siellands østlige Kant, hvor Sundet adskiller den fra Sverrig. Sielland er en Ø 17 Danske Mile * lang, 14 bred og 53 i Omkreds. Christianshavn, som udgiør en Stad med Kiøbenhavn, ligger paa Øen Amagers ** vestlige Kyst; den indeholder omtrent 9000 Mennesker, man regner Byens Længde at være 4140 Danske Alen, dens Bredde 3120 og i Omkreds 12,600; den indeholder omtrent 4000 Huse; den er deelt i 12 Qvart. 15 Kir-

* En Dansk er 4re Engelske Miil.

** Denne Ø blev i Aaret 1516 af Kong Christ. den 2den givet til Hollandske Kolonister, som kom ind fra Øst-Friesland, de have beholdt deres Lands gamle Dragt og adskillige Skikke; men de tale det Danske Sprog. Øen er 1½ Miil lang og 1 Miil bred.

of this account, suffice it to say, that the armistice proposed by Admiral Nelson on the side of the English, was followed by a peace, which every good Danish and English subject wishes to last for ever.

The latitude of Copenhagen is 55^{6} 41' 4" it is situated on the eastern point of the island of Zealand, where the Sound separates it from Sweden. Zealand is 17 Dan. Miles * in length, 14 in breadth, and 53 in circumference. Christianshaven, that constitutes a part of the city of Copenhagen, lies on the western coast of the island of Amack **; it contains about 9000 persons. The length of the town is counted to be 4140 Danish ells, the breadth 3120 and the circumference about 12,600; it contains about 4000 houses; is

* One Danish is equal to four English miles.

** This island, in the Year 1516 was given by King Christian the second to Dutch settlers who came from Ost-Friesland, they have retained the old Dress of their native country and several customs; but they speak the Danish language. The island is $1\frac{1}{2}$ Mile Danish in length and 1 Mile in breadth.

ker, 3 Kongelige Slotte, mange Paleer og offentlige Bygninger, 182 Gader, Stræder og Torve; Byen er meget stærk befæstet og forsvares desuden ved Kastellet Friderichshavn og et, nu meget stærkt befæstet Batterie i Søen ved Indløbet til Havnen, hvilken desuden ved stærke Land Batterier paa Holmene rundt om til Amager, kan gjøres aldeles utilgiængelige for en Fiende. Staden har 4re Hoved-Porte: Øster-, Vester-, Nørre- og Amager-Porr.

De største Torve i Kiøbenhavn ere:

Slots-Pladsen foran Slottet, som brændte 1794.

Kongens nye Torv, i hvis Midte staaer Kong Christian den 5tes Stytte til Hest.

Fridericks-Plads, paa den Deel af Byen, som kaldes Amalienborg, i Midten af denne Plads staaer Kong Frederick den 5tes Stytte til Hest, opreist af det Danske Ostindiske Kompagnie.

divided into 12 Quarters, and has 15 churches, 3 Royal palaces, many large and public buildings, and 182 markets, streets and lanes; the town is very strongly fortified, and is besides defended by the castle of Fredericksha-ven, and a battery, now made very strong lying at the entrance of the harbour, which moreover, by a strong battery on shore, from the holms round about to Amack, can be rendered inaces-sible to an enemy. The city has four principal gates: the East, West, North, and Amack gates.

The largest market-places in Copenhagen are:

Slots-pladsen, before the palace that was burnt 1794.

Kongens nye Torv, (the King's new market,) in the middle of which, stands an equestrian statue of Christian the 5th.

Fridericks pladsen, in that part of town which is called Amalienborg, in the Middle of this Square, stands the equestrian Statue of King Friderick the 5th, erected by the Danish East-India Company.

Amager-Torv, hvor der sælges Frugter og Grønt.

Gammel og nye Torv, var forhen afdeelt ved Raadhuset, som brændte 1795, her sælges Fieder-Kreature og alle Slags Fødevare.

Halm-Torvet, ved Vester-Port.

Kul-Torvet, ved Nørre-Port, paa begge disse sælges Heste, Kreature, Høe, Havre, Hvede, Rug, Brænde, o. s. v.

Ulfeldts-Plads, forhen stod her en Adelsmands Ulfeldts Huus, som levede under Kong Christian den 4de, han blev beskyldt for Lands-Forræderie og en Stytte paa hvilken hans Forbrydelse læses, opreist, der hvor Huset havde staaet.

St. Anne Plads, foran Garnisons Kirken.
Christianshavns-Torv, foran Tugthuset.

De vigtigste Broer ere:

Knippelsbroe og Langebroe, mellem Kiøbenhavn og Christianshavn; Holmensbroe, Høibroe, Stormbroen, Slotsbroen og Prindsensbroe, mellem Kiøbenhavn og Slots-Pladsen.

Amack-market, where fruits and vegetables are sold.

Old and new markets, were formerly divided by the town house, which was burnt in the Year 1795, all Kinds of poultry and provisions are sold here.

Halm-Torvet, by the west-gate.

Kul-Torvet, by the north-gate, in both of which horses, cattle, hay, oats, wheat, rye, wood etc. are sold.

Ulfeldts-plads, where formerly stood the house of a Danish nobleman, who lived during the reign of Christian the 4th, he was accused of high treason, and a pile of stones, on which his crime may be read, is erected where the house stood.

St. Anna-plads, before the Garnisons-church.

Christianshaven-market, before the house of correction.

The principal bridges are:

Knippelsbroe and Langebroe, between Copenhagen and Christianshaven, Holmensbroe, Stormbroe, Slotsbroe and Prindsensbroe, between Copenhagen and the place where the palace stood. On Chri-

Paa Christianshavn ere Børnehuusbroen og Snorrebroen.

Slotterne i Kiøbenhavn ere:

Rosenborg-Slot, blev bygget Aar 1604, af Engelænderen Inigo Jones, under Dannemarks store Konge Christ. den 4de, da det i forrige Tider laae uden for Byen, var det et Lyst-Slot for den Kongelige Familie; ved Byens Forstørrelse bleve Voldene udvidede og det kom inden for Voldene. Foruden de Kongelige Regalier ere her en stor Skat af Kostbarheder og Sieldenheder giemte, som enhver har Tilladelse at besee, naar man henvender sig til Slots-Forvalteren. Haugen er offentlig og kaldes almindeligen Kongenshauge.

Charlottenborg-Slot, paa Kongens nye Torv, blev bygget af Kong Christ. den 5te, Aar 1672. Her er et Maler-, Billedhugger- og Bygnings-Akademie, stiftet af Kong Fridr. den 5, hvor der gives meer end 500 Lærlinge fri Underviisning i disse Kunster af 8 Professorer og 4 Informatorer; aarlig uddeles 8 Medailler af Akademies Præses, Hans Kongl. Høihed Arve-

stianshavn are Börnehuusbroen and Snorrebroen.

The palaces in Copenhagen are:

Rosenborg-palace, was built in the Year 1604, by the Englishman Inigo Jones, during the reign of Denmark's great King Christian the 4th; as it formerly lay without the city, it was a country-seat for the Royal family, by the enlargement of the city the ramparts were laid out and it came within the walls. Besides the ensign of the Royal dignity, a large collection of valuable and rare things is kept here, which every body is permitted to take a view of when they apply to the Keeper; the garden is public and is commonly called the Kings Garden.

Charlottenborg-palace, in the King's new market, was built by King Christian the 5th, in the Year 1672. Here is an Academy for painting, sculpture, and architecture, erected by King Frederick the 5th, where more than 500 Scholars are given instruction gratis in these arts by 8 Professors and 4 teachers; eight medals are yearly distributed by the President of the Academy, His Royal

prindsen (Kongens Broder), til de dueligste Lærlinge, som derpaa blive sendte udenlands paa Kongens Bekostning, for at dyrke deres Kunst. Politie-Retten holdes paa dette Slot, Arresterne, bekiendte for deres Reenlighed og gode Luft, ere i Kielderne, ved Slottet er en meget god botanisk Hauge, indeholdende over 7000 Vexter, samlede fra de forskiellige Verdens Dele, enhver har Adgang til den, her holdes Forelæsninger over Botaniken gratis.

Efter Christiansborg-Slots Ildebrand, beboe nu Hs. Majestæt Kongen og den Kongelige Familie Paleerne paa Amalienborg. Det første af disse, paa venstre Haand, naar man kommer fra St. Anne-Plads, beboes af Kongen, her holdes Statsraadet, og gives Audience til de fremmede Ministre o. s. v. Det Danske Hoff udmærker sig fra andre europæiske Hoffer ved en Tarvelighed, der er ligesaa langt fra overdreven Pragt, som uværdig Sparsommelighed; men derfor er maaskee ogsaa den Danske og Norske Borger den, der betaler de færreste Skatte af alle andre europæiske Undersaatter, uagtet deres Kaar

Highness the Hereditary Prince (the King's brother), to the most skilful of the scholars, who are afterwards sent abroad at the King's expence in order to cultivate their art. The Police-office is also held here, the prisons, remarkable for their cleanliness and good air, are in the cellars. To this palace is also belonging a very good Botanical garden, containing above 7000 plants, collected from different parts of the world; every body is allowed admittance; botanical lectures are here held gratis.

Since the fire of Christiansborg-palace, the King and Royal family inhabit the palaces in Amalienborg, the first of these on the left hand, when you come from St. Anna-place, is inhabited by the King; here the council of state is held, and audiences given to the foreign ministers etc. The court of Denmark is distinguished before other European courts by an Oeconomy, which is equally far from superfluous splendour and from parsimony; but therefore perhaps it is, that the Danes and Norwegians are those of all European subjects that pay the least taxes, notwithstanding their condition is by far hap-

ere langt lykkeligere end hines. Hoffets Husholdning, der i Aaret 1788 koſtede aarlig 159,600 Rdlr. (der dog var lidet mod andre Hoffers Underholdning), overſtiger nu ikke 100,000; den ved ſine Kundſkaber i Phyſiken og Chemien i Europa, ſaa bekiendte Lærde A. W. de Hauch, Kammerherre og Ridder, beſtyrer den hele Husholdning under Navn af Over-Hoffmarechall. Den Kongelige Familie, de fremmede Prindſer, udenlandſke Miniſtre og Perſoner af en vis Rang ſpiſe daglig ved Kongens Taffel. Det andet Palais paa høire Haand, beboes af Kronprindſen og Kronprindſeſſen, ſamt deres Datter, Prindſeſſe Caroline. Lige over for Kongens Palee, boer Arveprindſen med ſin Familie. Det 4de er indrettet til et militair Akademie for Søe-Etaten, under Beſtyrelſe af Hr. Kaptein Sneedorff, ſom Cheff; her underviſes Kadetterne af Søe-Officierer og Lærere, lønnede af Kongen, i alle de Videnſkaber, der udfordres til at danne en duelig Søe-Officier; hvert Aar udeler Hs. Kongl. Kronprinds

pier than any of the rest. The Expences of the King's household, which in the year 1788 amounted annually to 159,600Rixdollars (which however was very little compared to other Courts), does not now exceed 100,000; Mr. A. W. de Hauch, Chamberlain and Knight of the Order of Dannebroge, a Gentleman so renowned in Europe for his learning and writings in various branches of Physics, superintends the King's household under the name of Grand Marshal of the Court. The Royal family, the foreign princes, ministers, and persons of a certain rank, dine every day at the King's table. The second palace on the right hand, is inhabited by the Prince and Princess Royal, and their daughter Princess Caroline. Opposite to the King's is the palace, belonging to the Hereditary Prince, which is occupied by His Royal Highness and family. The fourth of these palaces is appointed a military Academy for the navy, under the direction of Capt. Sneedorff, here the cadets are instructed by officers in the navy and teachers, paid by the King, in those sciences which are required to form an able sea-officer; every Year the Prince Royal distributes one or more

sen en eller flere Medailler til de dueligste Kadetter; hver Sommer udrustes et Orlogskib under Kapt. Sneedorffs egen Kommando, hvormed Togter gjøres i Nord-Søen og Øster-Søen for at lære Kadetterne den praktiske Deel af deres Videnskaber. Ingen bliver antaget til Søe-Officier, som ikke paa Akademiet og ombord paa Orlogskibet har giennemgaaet de af Kongen befalede Examiner.

Ikke langt fra disse Paleer er Hertugen af Augustenborgs Palee. Her boer Hertuginde Lovise Augusta, en Datter af Kongen, gift med Hans Høifyrstelige Durchlauchtighed Hertugen af Holstein Augustenborg.

Prindsens-Palee, bag Christiansborg Slot, her er et Akademie for Videnskaberne og Landhusholdningen, Høieste-Ret holdes her, Paleet beboes desuden af Hertugen af Würtemberg, Gouverneur i Kiøbenhavn.

Ridder-Ordenerne i Dannemark ere: 1. Elephanten, som bæres i et blaat Baand fra høire til venstre Side og en Stierne paa venstre Bryst, Riddernes Antal ere, foruden de Kongelige Personer her og udenlands, ikke høiere end

medals as rewards to the best Cadets; each summer a man of war is fitted out, Capt. Sneedorff commander, and expeditions are made in the Atlantic and Baltic to teach the Cadets the practical part of their sciences. No body is admitted to be an Officer in the navy who has not undergone the examinations ordered by the King, in this Academy and on board the man of war.

Not far from these palaces is that of the Duke of Augustenburg, who is married to Her Royal Highness Louisa Augusta, a daughter of the present King.

The Princes-palace is behind Christiansborg-palace, here is an Academy of sciences and agriculture, the high court of justice is held here. The Prince of Wurtemberg, who is the Governor of Copenhagen, also resides here.

The Orders of Knighthood in Denmark are: 1. The Elephant, which is suspended by a blue ribbon, worn from the right to the left side and a star on the left breast, the number of the Knights, besides the Royal family here and abroad does not exceed eighteen.

18. 2. Dannebroge, som er et hvidt Kors, der bæres i et hvidt Baand med røde Kanter, fra venstre til høire Side, Stiernen er paa høire Bryst. Antallet paa Ridderne er omtrent 125 for nærværende Tid. Ved Høitideligheder bære Ridderne deres Ordens-Kiede om Halsen, som er en Guldkiede, der hvile paa begge Skuldrene. Kammerherre-Nøglen er af Guld, bæres paa høire Side i en blaae Sløife. Den militaire Orden stiftet den 2 April, bestaaer i en Guld Medaille, som bæres i et rødt Baand med hvidt Kors.

Af offentlige Kirker ere 15 i Kiøbenhavn, hvoraf 3 ere for Garnisonen og Søe-Etaten, og de øvrige for Borgerne, de fleste af disse Kirker have smukke Taarne, hvoraf det paa vor Frue-Kirke er 380 Fod høit, i disse Kirker findes mange ypperlige Monumenter af Marmor. Dog blive de fleste, som døe, ikke begravne i Kirkegaardene ved disse Kirker; men paa en Kirkegaard uden for Nørreport, Assistence-Kirkegaarden, som formedelst dens skiønne Monumenter af det fortrinligste Arbeide i Marmor, fortiener at blive seet af den Fremmede.

2. Dannebroge, which is a white cross, worn with a white ribbon with red edges, from the left to the right side, the Star is on the right side. The number of the Knights is at present about 125. At festivities the Knights wear the golden chain of their Order about the neck resting on both shoulders. The Chamberlains-Key is of gold, and worn on the right side in a knot of blue ribbon. The military Order instituted the 2 of April, is a gold Medal, worn in a red ribbon with a white cross.

The churches in Copenhagen are fifteen, three of which are destined for the military, and the rest for the citizens, most of these churches have handsome steeples, of which that of our Lady's church is 380 feet high, in these churches are also many excellent monumens of marble; most people that die are not however interred in the church-yards by these churches, but in another called the Assistence-Kirkegaard out at the north gate, which, on account of the monuments of the most exquisite workman-ship in marble, ought to be seen by the foreigner.

Ved Siden af det afbrændte Slot er en stor Bygning med Kobber Tag; i hvis underste Stokværk og i adskillige store Sidebygninger er Tøihuset; her giemmes alle Slags Vaaben, Kanoner, Lavetter, Vogne, Tælte og nødvendige Krigs-Forraad; paa den indre Plads, staaer 27 store Kanoner, som affyres ved store Festligheder, foruden dem paa Volden. I det andet Stokværk af denne Bygning, er det Kongelige Bibliothek, et af de fuldstændigste og bedst ordnede i Europa. Samlingen er forøget ved mange private Mænds Bibliotheker, som Kongen har kiøbt og bliver aarligen forstørret, da Kongen har skienket en Sum af 3000 Rdlr. aarlig, til at kiøbe Bøger i alle Videnskaber og Sprog. Det indeholder nu meer end 250,000 Vol. Manuscript Samlingen er maaskee en af de meest sieldne i Europa. Hvad der endnu forhøier dette Bibliotheks Værd og Vigtighed er at det er offentlig. Enhver kan her erholde hvad Bøger han ønsker, og desuden er der en stor varm Sahl, hvor man kan sidde og læse. Hr. Over-Bibliothekaren, Professer Moldenhaver og de Herrer Bibliothekarer Dr. Eckard

At the side of the palace which was burnt, is a large building covered with copper; in the lower story of which, and in several large buildings close to it, is the Arsenal, here is the repository of all kinds of arms, gun-carriages, carts, tents, and necessary implements of war, on the place within, 27 large guns are mounted, which are fired at grand festivities, besides those on the ramparts. On the second floor of this building is the Royal Library, one of the most complete and best regulated in Europe. The collection is increased by the addition of many private libraries which the King has bought, and is successively augmented, the King having granted an annual sum of 3000 Rixdollars to purchase books in all sciences and languages; at present it contains above 250,000 Vol. The collection of manuscripts is perhaps one of the most valuable in Europe. What still enhances the value and importance of this library is, it's being public. Every person may here receive what books he wishes for, and besides there is a large warm room, where one may sit and read; the chief Librarian, Professor Moldenhaver and the Sub-Librarians,

og Professor Nyerup, bidrage ved deres Lærdom, Velvillie og Anviisning til at giøre denne Kongens ædle Indretning endnu mere nyttig for den Studerende. Det 3die Stokværk af denne Bygning indeholder Kunstkammeret, som for dets Sieldenheder, Kostbarheder og ypperlige Malerier af Europas første Mestere, fortiener at sees af den Fremmede; man henvender sig til Hr. Spengler, som Kunst-Forvalter. Hr. Overhoff-Marechall v. Hauch er Cheff. Oven over Kunstkammeret er en fortreffelig Samling af Modeller og Machiner.

Ved Siden af denne Bygning er Kancellie-Bygningen, her er Kontoirer: 1. for det danske Cancellie, hvis Præsident er Kammerherre Moltke. 2. for det tydske Cancellie. 3. Rentekammeret, hvis Præsident er Greve C. af Reventlau. 4. det udenlandske Departement, hvis Præsident er Greve Christ. af Bernstorff. 5. Finants-Kollegiet, hvis Præsident er Greven af Schimmelman. 6. General-Toldkammeret. 7. Oekonomie- og Co-

Messrs. Nyerup Professor, and Eckard Doctor, by their learning and kind information contribute to render this noble institution of the King still more useful to those who cultivate the sciences. The third Story of this building contains the museum, which, on account of the many uncommon and precious things, together with paintings, of the most celebrated masters in Europe, deserves to be seen by the foreigner; the Keeper is Mr. Spengler, to whom one must apply for admittance. Mr. Hauch, Grand Marshal of the court, is the chief Director. Above the Museum is a most excellent collection of all Kinds of models and machines.

At the Side of this building is the Inn of chancery; here are offices: 1. for the Danish chancery, the president of which is Chamberlain Moltke. 2 for the German (i. e. the Duchies Schleswig and Holstein). Chancery. 3 for the Exchequer, the president of which is Count Christian de Reventlau. 4 the foreign office, the president of which is Count de Bernstorff. 5. the Department of Finances, the president of which is Count de Schimmelman. 6. the Office for the deposition of the toll. and 7 the Department

merce-Kollegiet, og flere Kontoirer; fra disse Kollegier forelægges Sagerne det Kongelige Statsraad, dette bestaaer af Hs. Majestæt Kongen, Kronprindsen, Arveprindsen, Hertugen af Augustenborg, Gener. Huth, Grev Schimmelman og Grev C. Reventlau.

Lige over for Kancelliet er Børsen, en gammel Bygning i gothisk Smag; den er bygt imellem Aarene 1624 og 1640, den er 406 Fod lang og 66½ breed; Taarnet er af en særdeles Bygningsmaade. Paa begge Sider og i Midten inde i Børsen ere Boder. Her holdes Auctioner over Skibe og Ladninger og Kiøbmændene forsamles her, hver Dag mellem 12 og 2; her er et Assurance-Kontoir for Skibe og Ladninger, samt et andet for Vahre og Meubler. Kielderne ere rummelige og bruges til at nedlægge Vahre udi. Med Børsen ere begge Bankerne forbundne, den gamle oprettet Aar 1736 og den nye Species-Banke oprettet 1791. De almindeligste Sedler ere, de gamle paa 1 Rdlr., som er 6 Mark, Marken til 16 Skilling, 5 Rigsdaler Sedler, 10 Rigsdaler, 50 Rdlr. og 100 Rdlr. Deres

of Oeconomy and Commerce, together with more offices, whence the Affairs are laid before the King's privy Council, consisting of His Majesty the King, the Prince Royal, the Hereditary Prince, the Duke of Augustenborg, General Huth, Count Schimmelman and Count Reventlau.

Opposite to the chancery is the exchange, an old building in the Gothic style, it was erected between the years 1624 and 1640, the length of it is 406 feet and breadth 66$\frac{1}{2}$ ft. the steeple is of a particular construction. On both sides and in the middle, within, are shops. Here the public sales of ships and cargoes are held; every day the merchants assemble here between 12 and 2. Here is also an office of insurance for ships and cargoes, and a fire-insurance-office for goods and furniture. The cellars are spacious, and used to lay up goods. With the exchange are also connected the two banks, the old one erected in the year 1736 and the new specie bank in the Year 1791, the most common bills are the old ones of one Rixdollar (which is 6 marks, and the mark 16 Skillings or 12 pence), of 5 Rllrs. of 10, 50 and 100 Rixdollars

Priis er fast og vexles i den gamle Banke, Specie-Sedlernes Værd derimod, og Myntens rette sig efter Koursen.

I en meget stor Bygning tæt ved Kancelliet, holdes Generalitets-Kollegiet, hvis Præses er Hs. Durchl. Prinds Carl af Hessen, Feld-Marschall og Stadtholder i Hertugdømmene. Armeen i Dannemark, Norge og Hertugdømmene beløber sig omtrent til 112,000 regulaire Tropper. Kiøbenhavns Garnison bestaaer af 6 Infanterie-Regimenter, Garden til Hest, Garden til Fods, Artilleriet, 2 Bataillioner let Infanterie, et Marine-Korps og en Eskadron Husarer. Kiøbenhavns Borgere udgiøre 13 Compagnier og det borgerlige Artillerie. I Anledning af Uroeligheederne 1801 oprettedes følgende Regimenter og Korps: Landeværnet, som bestaaer af alle de Indfødte Folk, som allerede have tient deres Tid ud, som Soldater, men som i Tilfælde af Overfald skulde værne om Landet tilligemed de øvrige Tropper. Disses Antal er 73,000 Mand. 8te Kompagnier af Studentere, under Navn af Kronprindsens Liv-Korps, hvis Cheff er Hr. Overhoff-Marchall v. Hauch;

the value of these is permanent and they are exchanged in the old bank, those of the specie bills and coins on the contrary are rated according to the course.

In a very large building close to the chancery is the chief office of the Army, the president is His serene Highness Prince Charles of Hesse, field Marshal and Stadtholder in the Duchies; the Armies in Denmark and Norway amount to 112,000 regular troops. The Garrison of Copenhagen consists of 6 Regiments of Infantry, the horse and foot Guards, the Artillery, two Battalions of light infantry, a corpse of marines, and one Squadron of Hussars. The citizens of Copenhagen constitute a body of 13 Companies and 1 Company of Artillery. On Account of the Disturbances in the Year 1801 the following Regiments and corpses were raised: the Landeværn, consisting of all those natives who have already served out their time as soldiers, but who in case of an invasion are to protect the country together with the rest; their number is about 73000 Men. Eight companies of Students under the name of the Prince Royal's body guard, whose commander in chief is

samt 2de Kompagnier Frivillige af alle Stænder, under Navn af Kongens Liv Jæger-Korps, hvis Cheff er Hr. Major v. Holstein; foruden disse nævnte ere endnu flere Volontair-Korps, saa at hele den Danske Armees Styrke i Krigstider overgaaer 200,000 Mand. Ingen Officers-Plads kan kiøbes eller sælges i Armeen. Til de militaire Bygninger høre Tøihuset ved Christiansborg; Livagtens Kaserner; samt en stor Bygning til Infanterie-Kaserner ved Øster-Vold; Gardens Kaserner ved Vester-Vold og Husarernes ved Enden af store Kongens Gade; Artillerie-Kasernen paa Christianshavn; Guldhuset, hvor alt Klædet til de militaire fabrikeres; Laboratorium paa Christianshavn; Exerceerhuset i Gothersgade; adskillige Sygehuse, Stokhuset, hvor Slaverne ere indsluttede, Krudttaarne o. s. v. Land-Kadet Academiet er stiftet 1720, Cheffen er Prinds Carl af Hessen, i hans Fraværelse er Hr. Major Lorentz Høistkommanderende. De unge Mennesker, der her blive dannede til Officerer, oplæres i det Tydske- og Franske-Sprog, Taktik, Mathematik, Fortifikation, Opmaaling, Ar-

Mr. Hauch, Grand Marshal; and 2 Companies of Volunteers of different classes, under the name of Royal chasseurs, commanded by Major Holstein; Besides the above-mentioned there are still more Volunteer Corpses; so that in time of war the strength of the Danish army exceeds 200,000 Men. No Officer's place in the army can be sold or bought. To the military buildings belong the arsenal, near Christiansborg, the barracks of the body-guard; the barracks of the infantry, by the east ramparts; the barracks of the horse-guard, by the west ramparts; the barracks of the hussars, at the end of King's street; the barracks of the artillery, at Christianshaven; Guldhuus, where all the cloth for the navy and army is manufactured; the Laboratory at Christianshaven; the exercising house in Gotters Gade; several hospitals; Stokhuus, where the slaves are confined, powder Magazines etc. The Academy for the cadets in the army was erected in the Year 1720, the chief commander is Prince Charles of Hesse; in his absence Major Lorentz is the chief in command. The young men are here educated to be officers, and are instructed in the French and German languages, the Tactic, sciences, Mathematics

tillerie, Mekanik, Philosophie, Historie, Geographie, samt Exercise med Kanoner og Geværerne, Tegning, Fegtning o. s. v. I Artillerie-Skolen paa Kongens nye Torv, blive de unge Mennesker, som ere bestemte til Officerer i dette Korps, foruden disse Videnskaber oplærte i Særdeleshed udi Artillerie, Fortification, Hydraulik, Hydrostatik, Physik, Chemie o. s. v.

Søe-Etatens Bygninger ere fornemmeligen de, som ere oprettede paa Holme, de største af disse ere: gammel Holm, nye Holm og Christiansholm, der er forbunden med begge ved Broer. Paa gammel Holm er Admiralitets-Bygningen, hvor Kollegiet samles, Presidenten heri er Kronprindsen; desuden ere her alle Kontoirene henhørende til Søe-Etaten, alle Værkstæder og Magaziner, her ere Værfter til at bygge og kalfattre Skibe, samt Huse for Holmens Chef og de til Holmen henhørende Søe-Officere, her er ogsaa Søe-Kaart Arkivet o. s. v. Paa nye Holm blive alle nye Linie-Skibe byggede og de fleste Fregatter, her og paa Christiansholm er en Mængde skionne Bygninger, som tiene som Arsenaler, Magaziner, Skoler o. s. v. Dokken

Fortification, Surveying, Artillery, Mechanics, Philosophy, History, Geography, and manual exercise with guns and firelocks, Drawing, Fencing etc. In the artillery school, in the Kings new market, those cadets, that are intended for the artillery, besides the above-mentioned sciences, are principally taught Artillery, Fortification, Hydraulics, Hydrostatics, natural Philosophy, Chemistry, etc.

The buildings of the Navy are chiefly those erected on the Holms, the largest of which are: old Holm, new Holm, and Christiansholm, which is connected with the two former by bridges; on the old Holm are the buildings of the court of Admiralty, of which the Prince Royal is the President, here also are all the offices belonging to the navy, the magazines, different workshops, wharfs for building and repairing Vessels, houses for the chief commander and other Officers belonging to the Holms, Archives of sea charts etc. On the new Holm all the Men of war and most of the frigates are built, here, as well as on Christiansholm, are a number of fine buildings that serve as Arsenals, Magazines, Schools

ligger paa Christianshavn; i Aaret 1784 opfandt Komandør Gerner en nye Forbedring med 11 Pomper, som drives ved Heste, ved hvis Kraft man i 18 Timer udføre det Arbeide med Dokkens Lænsning fra Vand, som 500 Mennesker ikke før kunde giøre i to og en halv Dag. Til Søe-Etatens Bygninger høre ogsaa et stort Sygehuus paa Christianshavn, kaldet Qvæsthuset, samt et stort Antal af Huse kaldet Nyboder, hvor de Matroser, som arbeide daglig paa Holmene boe. Disses Antal er omtrent 6000 Mand, de faae frit Huus, Proviant, Klæder og aarlig Løn; Assistencehuset, som er en stor Bygning liggende ved Stranden, Hensigten med denne Stiftelse er at hielpe den Trængende, der her mod Pant og en meget ubetydelig Rente kan faa Penge til Laans. Fordelene heraf tilfalde Qvæsthuset. Til Flaadens Bemanding tages unge Mennesker af adskillige Distrikter paa Søekysterne af begge Rigerne, for at tiene visse Aar. I Henseende til Bequemmeligheder og Proviantens Godhed ombord, ere de Danske Matroser de bedst forsynede af alle Staters, de behandles ei som Fangne, som ikke ere tilladte at gaae i Land, tvertimod de ere frie og fornøiede,

etc. the Dock lies at Christianshaven; in the Year 1784 Commodore Gerner invented an improvement of 11 pumps, that are worked by horses, by means of which the Dock is cleared of the water in 18 hours, when formerly 500 Men were employed at this work for two days and a half. To the buildings of the navy further belong a great hospital for the navy at Christianshaven; a great number of houses called Nyeboder, for those sailors that daily work on the Holms, their number is about 6000, they get free houses here, provisions, cloathes and yearly wages; The Assistencehuus, which is a large building by the strand, the intention of this institution is to assist poor people who upon a pawn and trifling interest, may borrow money, the profit of this belongs to the hospital of the navy. In order to man the fleet, young people on the sea coasts of both countries are taken to serve for a certain number of years. With regard to convenience and good quality of the provisions on board, the Danish sailors of all nations are the best provided for, they are not treated as prisoners who are not suffered to go a-shore, on the contrary they are free

den ringe Mortalitet ombord og den Lyst hvormed de tiene, ere tilstrækkelige Beviser herpaa; et Oprør er en uhørt Ting ombord paa Danske Orlogsskibe. Flaaden bestaaer af omtrent 30 Linieskibe, foruden Fregatter, Brigger, Kuttere o. s. v. disse ligge paa den østlige Side af Havnen. I Norge er en Gallei-Flaade.

Universitetet i Kiøbenhavn er stiftet af Kong Christian den 1ste 1479. Dets Præsident, som bærer Navn af Patron, er nu hans Durchlauchtighed Hertugen af Augustenborg; der ere 28 Professorer, som holde Forelæsninger over Philosophien, Theologien, Lovkyndigheden, Lægevidenskaben, Chemien, Naturhistorie, Chirurgie, Jordemoder-Videnskaben, Historie og Geographie, det Hebraiske-, Græske-, Latinske-, Engelske- og Franske-Sprog, samt flere Videnskaber. Enhver Student maae ved sin Ankomst til Universitetet underkaste sig Examen i det Hebraiske-, Latinske- og Græske-Sprog, Astronomien, Verdenshistorie og Geographie, samt i en Deel af Theologien. Den anden Examen bestaaer af de ovennævnte Videnskaber til en høiere Fuldkommenhed, hvortil Philosophien, Mathematik og Physik er føiet.

and contented, the small mortality and the pleasure they find in serving, is a convincing proof of it, a mutiny or disturbance is a thing unheard of on board a Danish ship of war. The fleet consists of about 30 ships of the line, besides Frigates, Brigs, Cutters, etc. these are stationed on the East Side of the harbour. In Norway there is a fleet of Galleys.

The University in Copenhagen was instituted by King Christian the 1st. 1479. The chancellor, who is called the patron, is His Serene Highness the Duke of Augustenborg; there are 28 Professors, who hold lectures in Philosophy, Theology, Jurisprudence, Medicine, chemistry, natural history, Surgery, midwifery, history, Geography, the Hebrew-, Greek-, Latin-, English and French languages etc. Every Student upon his arrival at the University must undergo an examination in the Hebrew-, Greek, and Latin languages, Astronomy, Geography, and a certain part of Theology. The second examination consists in the above-mentioned sciences to a greater extent, to which Philosophy, Mathematics, and Natural history

Den 3die Examen, som enhver maae tage forinden han opnaaer Embede, indbefatter fuldstændig Kundskab om de gamle Sprog og de adskillige Skrifter, som henhøre til de forskiellige Videnskaber han studerer; Antallet paa dem, som aarligen studere ved Universitetet er omtrent 700. Alle Studenternes Antal, som opholde sig i Byen beløber sig til 1500. Universitetet besidder en betydelig Formue, samlet ved Kongernes og private Mænds Gavmildhed. Til Stipendier for fattige Studentere, haves en Sum af mere end 450,000 Rdlr. I de store Bygninger Regensen, Valkendorffs, Borchs og Elersens Kollegier, have Studenterne fri Vaaning og en aarlig Pengehielp. Professorerne have ogsaa 10 store Gaarde til fri Beboelse. Universitetets Solenniteter og Examiner holdes i en meget stor Bygning paa Nørregade. Universitetet har foruden en betydelig Bogsamling paa Akademiet, en stor Bogsamling, som bestaaer af 70000 Bind, som giemmes i en stor Sahl, paa det runde Taarn oven over Kirken. Dette Taarn er af en særegen Bygningsmaade, en breed Snegle-Gang fører op til dets Tag, hvorad den

are added. The third examination which every student must undergo, before he is admitted to an office, includes a full knowledge of the ancient languages, and the different books belonging to those sciences he studies. The number of those who yearly study at the university is about 700, and of those dwelling in Copenhagen about 1500. The University is in possession of a considerable property collected, through the generosity of the Kings and private people; there is a sum of above 450,000 Rixdollars, the interest of which is used as donations for the support of poor students. In the large buildings Regensen, Walkendorffs, Borks and Elersens Colleges, the Students have free Rooms and a yearly pecuniary support. The professors have ten large houses for free mansions. The solemnities and examinations are held in a large house in North-Street. The university (besides a considerable collection of books in the academy) has a library consisting of 70,000 Vol. which are preserved in a large hall in the round tower above the church, this tower is of a particular construction; a broad winding passage leading up to the top of it, on which the

Russiske Keiser Peter d. 1 og Keiserinde kiørte op til Observatoriet, bygget paa Spidsen deraf, dette er dannet efter den bekiendte Danske Adelsmands Tycho Brahes, (saa berømt i den gamle Historie for sine astronomiske Opdagelser og nye System,) her er mange fortrinlige astronomiske Instrumenter; nogle Studentere ligge stedse her for at giøre Observationer. Opsigten over Observatoriet er anbetroet Hr. Justitsraad og Professor Bugge. Desuden har Universitetet et sieldent Naturalie-Kabinet, under Professor Wads Opsigt, som hver Dag holder Forelæsninger over samme. Paa Anatomie-Kammeret holdes Forelæsninger over Anatomien, som stedse er forsynet med de nødvendige døde Legemer.

Det chirurgiske Akademie er stiftet 1785, det ligger i Bredgade, her holdes Forelæsninger over alle Dele af Chirurgien, og ingen antages til Kirurg i Kongens Tieneste eller har Tilladelse at praktisere, uden han her har underkastet sig Examen af Akademiets Professorer. I Aaret 1773, blev af Professor Abildgaard paa Christianshavn, indrettet en Skole for at kiende og helbrede Dyrenes Sygdomme, her holdes offentlige Forelæsninger over

Russian Emperor Peter 1 and Empress drove in a carriage to the observatory, constructed on the top, is formed after that of the famous Danish nobleman Tycho Brahe, so renowned in the ancient history for his astronomical discoveries and new system; here are many valuable astronomical instruments; some students are always there to take observations. The superintendance of the astronomical department is committed to the care of Professor Bugge. The University besides has a rare natural cabinet, it is preserved under the care of Professor Wad who daily reads lectures. In the surgeons Hall, lectures of Anatomy are held, the hall is always provided with the necessary dead bodies.

The Academy of surgery was erected 1785, it lies in Bredgade, here lectures are held on all branches of surgery, and no one isadmitted into the King's service as surgeon, or has leave to practice surgery without having undergone an examination by the professors. In the Year 1773, a school for knowing and curing the diseases of animals was erected by Professor Abildgaard at Christianshaven, public lectures of the veterinary science are held here by Pro-

Veterinair-Videnskab af Professor Wiborg, som har reist omkring i Europa for at underrette sig om Sygdommene, Kurmethoden og deslige Stiftelsers Indretning. Til denne Skole sendes Lærlinge fra alle Cavallerie Regimenterne, samt hvert Stift og ingen tillades at praktisere, som Kuursmed, uden først at have taget sin Examen her. Skolen besidder et godt Zoographisk-Bibliothek, en Samling af Skeleter af forskiellige Dyr, foruden et fortreffeligt Naturalie-Kabinet, alle syge Dyr antages her til Helbredelse mod en meget ringe Betaling. Begge Kongerigerne have tvende Universiteter, det ovennævnte i Kiøbenhavn og 1 i Kiel i Holsteen; af Gymnasier ere der 4: i Sorøe, Odense, Bergen og Altona; af latinske Skoler, hvor Ynglingerne frit underviises i alle til Universitetet nødvendige Videnskaber ere der 27. Iblant de mange senere Forbedringer, som Hertugen af Augustenborg har giort ved Universitetet, er den aarlige Udelelse af 8te Premier til Belønning for den beste Besvarelse af Spørgsmaale i de forskiellige Videnskaber opgivne af Fakulteterne, samt Oprettelsen af et Institut til at opdrage Lærerne i de lærde Skoler og i Skolerne paa Lan-

fessor Wiborg, who has travelled into different parts of Europe, to render himself acquainted with the diseases, cures, and nature of the like institutions: scholars are sent to this school from all the regiments of cavalry and each diocese, and nobody is allowed to be a farrier but after having past his examination here; the school possesses a very good Zoographical-Library, a collection of the Skeletons of different animals, besides an excellent cabinet of natural curiosities, all sick animals are admitted here for cure for a trifling payment. In both Kingdoms there are two Universities, the above mentioned in Copenhagen, and 1 in Kiel in Holstein; 4 Academies: in Soröe, in Odense, in Bergen, in Altona; of Latin schools, where the youth is instructed gratis in all the sciences required at the university there are 27. Among the many late improvements in the University that have proved so beneficial to the public, and which the Duke of Augustenborg has made, are principally: the annual distribution of eight premiums for the best answers of questions in the different sciences put out by the faculties, and the institution for educating teachers for the latin schools and country schools,

det, og hvortil ingen antages uden efter foregaaende Examen, af de meest velgjørende for Staten. Af offentlige Opdragelses-Anstalter er Opforstringshuset i store Kongensgade det vigtigste. Børnenes Antal er 200 som frit fødes, klædes og oplæres. Waisenhuset laae paa nye Torv og brændte i Aaret 1795, efter dets Brand bleve Børnene 100 i Tallet, sadte ud blant Folk til Opdragelse mod en vis bestemt Betaling, som betales af Stiftelsen. Af private Institutter ere det Schouboeske, Christiani's, Borgerdyds og Efterslægtens de mærkeligste. I de første af disse modtages tillige Børn i Kost og oplæres i alle til Universitetet nødvendige Videnskaber, de lære desuden Fransk, Engelsk, Tydsk o. s. v.

Foruden Kongens og Universitetets Bibliotheker er ogsaa General Classens i Amaliegaden mærkelig; dette er ligesom Kongens og Universitetets Bibliotheker til det Offentliges Brug; desuden haver ethvert af de militaire Institutter og Klubber hvert et Bibliothek.

to which places nobody is admitted as teacher but after having undergone an examination. The most considerable institutions for educating youh are; Opforstringshuset (the house of education) in the King's street, 200 children are here educated gratis and cloathed. Weisenhuus (the house of orphans), was formerly in the new market, and was burnt in the Year 1795; after the destruction of the house the children (about one hundred) were sent out for receiving their education in families for an annual pay from the institution. Of private institutions for education the most renowned are Mr. Schouboe's, Mr. Christianis, Borgerdyd and Efterslægten, in the two former of which the childern are also received as boarders, and taught all the sciences necessary for the university, besides which they learn French, English, German etc.

Besides the King's library and that of the University, General Clasen's in Amelia Street is the most remarkable; this, like the two above-mentioned, is public. Each of the military academies and the clubs have a library.

Af Selskaber til Videnskabernes og Konsternes Opkomst, er Selskabet for de skiønne Videnskaber og for Landhusholdningen de vigtigste. I disse Selskabs Skrifter findes Afhandlinger over næsten alle Videnskabernes og Konsternes Grene. Betydelige Belønninger udbetales aarligen til Forfattere, Kunstnere, og Opfindere af nyttige Forbedringer; hertil kommer flere Selskaber til at fremme en eller anden Videnskab; af de forskiellige velgiørende Selskaber, der have forenet sig til hiin eller denne ædle Hensigt er det borgerlige Understyttelses-Selskab, samt Selskabet for de Druknedes Redning, de vigtigste, dette sidste er indrettet efter det menneskekierlige Selskab i London og Edingborg, og stiftet af Doctor Herhold og flere, de velgiørende Følger, mange Menneskers Redning, har fuldkommen opfyldt den ædle Hensigt af dets Stiftelse.

Som en af den Høisalig Kong Frederick den 5tes ypperlige Indretninger, fortiener Fridericks-Hospital at nævnes. Denne prægtige Bygning, hvis indvortes fortreffelige Indretning svarer til dens udvortes Pragt, ligger imellem Amaliegade og Bredgade. Meer end 200 fattige Syge, have

Of scientific societies the principal are the society of sciences and arts, and the society for the improvement of agriculture. In the works published by these societies are to be found treatises of all branches of sciences and arts; considerable premiums are yearly paid to Authors, artists, and the inventors of useful improvements; to these may be added more societies to promote some or other science; of the different beneficial societies the most remarkable are, the society for the support of poor citizens, and that for the recovery of drowned persons, the latter of these is instituted upon the principles of the humane society in London and Edinburgh, it was erected by J. D. Herhold M. D. and more Gentlemen, the beneficial consequences, the saving of many a person's life, has fully answered the noble intention of its insti tution.

As one of the most excellent institutions of the late King Friderick the 5th, the hospital that bears his name ought to be mentioned. This magnificent building, the interior contrivance of which corresponds to the exterior beauty, is situated between Amelia and Breedgade. More than 200 poor-patients, here

her fri Boelig, Pleie, Medikamenter og Klæder, desuden modtages enhver her for Betaling. Her boer Hospitalets Læge, som har mange Hielpere; her holdes ogsaa Forelæsninger over enkelte Dele af Medicinen. Tæt ved denne Bygning ligger Giordemoderhuset, hvor omtrent 60 Fruentimmer kunde modtages og betienes af Giordemødre og Læger; der er 23 fri Pladser for Fattige; her examineres alle Giordemødrene i begge Riger, og uden at have underkastet sig Examen her, maae ingen betiene Fruentimmer i Barnsnød. Foruden Søe-Etatens, og Land-Etatens ere de andre Hospitaler: det Almindelige lige over for Friderichs-Hospital, St. Hans Hospital for Galne og Veneriske, uden Nørreport; Wartou ved Vesterport og flere, hvor fattige Gamle nyde frie Huus, Pleie og ugentlig Penge.

Retterne i Kiøbenhavn ere de følgende:

Høieste-Ret, hvis Præsident Kongen er, bestaaer af 15 ordentlige Dommere, denne er den

receive free rooms, nourishment, Medicine, and cloaths, besides every body may be admitted for money; here the Doctor of the hospital lives with several Students to his assistance; Lectures in particular parts of medicine are also held here; close to this house is a Lying-in hospital, here is room for about sixty women, who may be attended by midwives and physicians, twenty three places are destined for poor that are here attended gratis. All the midwives in both countries are here examined, and nobody is permitted to attend women in labour but after having undergone the examinations here. Besides those hospitals that belong to the navy and army, there are: Almindelige (common) Hospital opposite to Frederick's Hospital, St. Johns Hospital for mad people and venereal diseases out at the North gate. Wartou by the West gate, and more hospitals where old and infirm persons enjoy free house, nourishment, and weekly money.

The courts of justice in Copenhagen are the following:

The high Court of Justice, the President of which is the King, the number

sidste Instans, hvortil alle Sager i begge Rigerne appeleres, den holdes paa Prinsens Palais og er offentlig. Hof- og Stats Retten, bestaaer af 12 Dommere, den holdes i et Huus paa Østergade. Poletie Retten, bestaaer af Poletiemesteren og 3 Dommere, den holdes paa Charlottenborg-Slot, Poletiemesteren bærer Omsorg for den offentlige Sikkerhed, Poletiebetienterne, hvoraf der ere omtrent 30, og Vægterne af hvilke der ere een og stundom flere i hver Gade, staae under ham; foruden at vaage over Ordenen paa Gaderne, er det ogsaa Vægternes Pligt, at tænde og passe Lygterne, af hvilke der ere omtrent 2000 i Kiøbenhavn; foruden Vægtere paa Gaden er der ogsaa Vægtere i nogle Kirketaarne for at varsle med den store Klokke, naar der er Ildløs. Med Hensyn til Poletie-Indretningerne er Kiøbenhavn en af de bedst indrettede Stæder i Europa; Huus Indbrud og Røverier paa Gaderne høres sielden eller aldrig. I Aaret 1795, oprettedes en Ret kaldet Forligelses-Kommission, som har havt de meest velgiørende Virkninger. Ingen Sag, undtagen criminel Sager, kan apelleres til de høiere Retter, førend Parterne have mødt for

of the judges is 15, this is the last tribunal to which all Lawsuits in both kingdoms are appealed, it is held in the princes palace behind Christianborg, and is public. Hof- og Stats-Retten, consists of twelve judges, it is held in a house in Östergade. The Court of police, consists of the Policemaster and three judges, it is held in Charlottenborg palace, the Policemaster takes care of the public security, the constables, of whom there are about thirty, and the watchmen, of whom there are one or more in a street, are subordinate to him, besides preserving order in the streets it is also the duty of the watchmen to light the lamps, of which there are about 2000 in Copenhagen, there are watchmen too in some of the steeples of the churches, who sound a large bell in case of fire; with regard to police Copenhagen is certainly one of the best regulated cities in Europe, housebreakings and robberies on the streets are seldom or never heard of. In the Year 1795, a Court called the committee for reconciliation was instituted, which has proved of the greatest benefit. No case (except those that are termed criminal) can be appealed to any of the higher

denne Ret og alle Forsøg til at forlige dem have været frugtesløse. Gields-Commissionen, afgiøre blot Pengesager. Magistraten, som bestaaer af en Præsident, 4 Borgemestere og 12 Raadmænd, den afgiør Stadens oekonomiske Sager, har Opsigt over de offentlige Stiftelser og skal paasee, at de Kongelige Anordninger opfyldes af Borgerne o. s. v. Søe-Etaten og Land-Etaten have deres særdeles Retter. Af offentlige Fængsler ere der: Slutteriet ved Øster-Vold, den største Deel af disse Fanger ere Gield-Arrestanter; Blaataarn ved Langebroe, er egentlig bestemt for Hofbetientere; Fængslet i Kastellet for Statsforbrydere; Politie-Rettens Fængsler paa Charlottenborg-Slot, for de Folk, som om Natten opbringes af Vægterne formedelst Allarm paa Gaden eller Tyverie o. s. v.; Søe-Etatens Fængsel er paa Gammelholm og Land-Etatens paa Hovedvagten, paa Kongens nye Torv; Tugt-Rasp- og Forbedringshuset er en meget stor Bygning paa Christianshavn, hvor alle Slags

courts before the parties have met before this and all attemps to reconcile them proved in vain. The committee for debts settles all money affairs. The Magistracy consits of a president, 4 burgomasters, and 12 counsellors, all the oeconomical affairs of the city, the care of the public institutions, and the execution of the King's Laws are committed to their care. There are particular courts of justice for the navy and army. The public prisons are: Slutteriet not far from the east gate, the greatest number of prisoners are insolvent debtors; the blue Tower by the long bridge is properly destined for servants of the court; the prison in the Castle for State-prisoners; the prisons of the Police-office are in the cellars of Charlottenborg-palace, here those people are confined who during the night have been arrested by the watchmen on account of noise made in the Streets or thefts etc.; the prisons of the navy are on gammel Holm; that of the military at the head guard in Kings new market: The house of correction is in a large building at Christianshaven,

Forbrydere hensættes, enten paa Livstid eller visse Aar eller Maaneder, og i Følge deres Forbrydelsers Grader, blive tvungne til meer eller mindre haardt Arbeide; Stokhuset er blot for Slaver. Til disse Fængsler kan endeligen føies, Fattigvæsenets eenlige Fængsler i Pustervig, hvortil Ideen er taget af de amerikanske Fængsler; nogle Fanger straffes med: ei at tillades at tale tilsammen og holdes i Mørke, deres Føde er den Rumfordske Suppe og Brød, de tillades ei at faae Brændeviin, Kaffe eller Tobak; Omsorgen for de Fattige er af Kongen overdraget en Direktion, der med Held og Klogskab har virket til Hensigtens Opnaaelse, at formindske Antallet af Tiggere ved at give dem Arbeide og Leilighed til at ernære sig og ved den store Sum af Penge, som Fonden eier, at forsørge de gamle og sygelige.

Kiøbenhavn har Manufakturer af alle Slags; iblant dets mange Fabriker fortiener Porcellains-Fabriken paa Kiøbmagergade i Særdeleshed at nævnes, da den med Hensyn til Porcelainens Egenskab, Fiinhed og skiønne Tegning kan kappes

here all sorts of culprits are confined either for life, or a certain number of years or months, and, according to the degrees of their offence, forced to do work more or less hard. In the Stokhuus only slaves are confined. To these prisons may also be added the solitary prisons in Pustervig for beggars; they are constructed after the American prisons; some of the persons confined are punished by being kept in dark prisons and not suffered to speak; they are fed on Rumford's soup and bread, and are forbidden the use of coffee, brandy and tobacco; the King has committed the care of the poor to a committee, who with success and prudence have fulfilled the intention of their appointment, to lessen the number of beggars by giving them work and thereby opportunity to maintain themselves, and by the considerable sum of money the committee has in hands to provide for the old and infirm.

Copenhagen has manufactories of all kinds, among which that of China, in store Kiöbmagergade, ought in particular to be mentioned, as it, with regard to the quality, fineness, and beautiful paintings of the porcelain, may vie with

med ethvert i Europa. Laugene ere 54 og syssel-sætte omtrent 14000 Mennesker.

Kiøbenhavns Handel er betydelig, af Kompagnierne er det Asiatiske det vigtigste; dets Kapital bestaaer af en Sum af 2,400,000 Rdlr., inddeelt udi 4800 Aktier, hver til 500 Rdlr., Kompagniet sender i Almindelighed 2 til 3 Skibe aarligen til China, og 3 til 4 til Ostindien, Kompagniet bestyres af Direkteurer, som Interessenterne selv vælge. Af private Ost-Indie Farere ere omtrent 15 til 20. Kiøbenhavns Handel syssel-sætter aarligen omtrent 6000 større og mindre Skibe. Af vigtige Handelshuse gives der i Kiøbenhavn omtrent 53, af enkelte Kiøbmænd, som handle en Gros omtrent 30; det Kongelige Søe-Assurance Kompagnie eier en Kapital af 600,000 Rdlr., desuden er der mange private Assurandeurer. Toldboden er ved Indløbet til Havnen, her er ogsaa et stort Antal af betydelige Pakhuse.

Postvæsenet staaer under et Kongeligt Departements Bestyrelse, hvis Præsident er General Walterstorff; Posthuset ligger paa Kiøbmagergade, derfra gaaer Brev-Posten Tirsdag og

any in Europe. The companies of mechanics are 54, and employ about 14000 persons.

The commerce of Copenhagen is considerable, of Companies the Asiatic is of the most importance, its funds amount to 2,400,000 Rixdollars, divided into 4800 Stocks, each of 500 Rixdollars, the company commonly sends 2 or 3 ships every Year to China, and 3 or 4 to the East Indies; the affairs are settled by Directors, that are chosen by the stock owners. There are about 15 or 20 private East-India men. The commerce of Copenhagen employs yearly 6000 vessels large and small. Of great mercantile houses joined in company, there are about 53, and of single merchants about 30. The Royal Insurance-Office possesses a Sum of 600,000 Rixdollars; there are besides many private insurers. The custom-house lies at the entrance of the harbour; here are a great number of large pack-houses.

The post-office stands under the direction of a Royal committee, whose president is General Walterstorff; the Office is in a large building in Kiöbmagergade, whence the post with the letters to Hamburg goes every Tues-

Løverdag Aftener til Hamborg (Brevene maae indleveres inden Kl. 5); den kiørende Post derimod hver Løverdag Morgen Kl. 9; Posten fra Hamborg ankommer almindeligen Mandag og Fredag; hver Løverdag Aften gaaer Brevposten til Norge, og hver 3die Uge afgaaer den kiørende Post. Posten fra Norge ankommer i Almindelighed om Torsdagen. Til de danske Øer i Østersøen afgaaer en Post hver Løverdag Aften. Til Helsingør gaaer Posten hver Dag; hver anden Uge afseiler en eller flere Paket-Baade til Kiel. Post-Kontoiret er ansvarlig til alle Breve, Dokumenter og Penge, naar Værdien angives. Dersom man ikke vil reise med den almindelige Post, kan den Reisende bestille Vogn paa Kontoiret (Kongens nye Torv No. 2.), og skal Vognen være paa Stedet, en Time efterat den er bestilt, og betales med 3 til 4 Mark Milen efter Aarets Tid. Antallet paa Hyrekareter i Kiøbenhavn er 200.

Hovedstaden har ikkun et Theater, det ligger paa Kongens nye Torv og er bygt af Kong Friderick den 5te, Aar 1748. Det tilhører Kongen,

day and Saturday evenings, (the letters must be delivered into the office before 5 o'Clock); the post with passengers and packets goes every Saturday morning at 9 o'Clock; the mail from Hamburg commonly arrives every monday and friday. Every saturday evening the letter post goes to Norway, and every third week the post with passengers and packets. The post from Norway commonly arrives on Thursday evening. To the Danish Islands in the Baltic a post goes every Saturday evening. To Elsinore the post goes every day. Each second week one or more packet-boats sail for Kiel. The post Office is responsible for all letters, Documents, and money when the value is mentioned. If a person does not chuse to travel with the common post, he may bespeak a Coach at the office (Kings new market No. 2), which must be at his house an hour after it is bespoken; the expences are 3 or 4 marks the mile, according to the season of the Year. The number of hackney coaches in Copenhagen is about 200.

The Capital has but one theatre, it is in the King's new market, it was built by King Frederick the 5th in the Year 1748. It be-

som aarligen betaler en betydelig Sum Penge til dets Understyttelse, her opføres Tragedier, Komoedier, Syngespil og Baletter, Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag Aftener. Skuespillerne, Dandserne og de øvrige til Theatret hørende Personer, lønnes af Kongen og staae under en Direktion, i hvis Spidse staaer Over-Hoff Marechall Hauch, som Cheff; ved Stykkernes Opførelse spiller det Kongelige Kapel, som bestaaer af 50 Personer, det er anseet for eet af de bedste i Europa. Hr. Schwartz, Skuespiller og Instrukteur ved den Kongelige Skueplads, har oprettet et national Theater, af hvilket han er Bestyrer, hvor der spilles i de andre Byer i Sielland, fornemmelig i Helsingør. I Kiøbenhavn er omtrent 4 til 5 private Theatrer. Klubbernes Antal er omtrent 20; om Sommeren samles Medlemmerne i Almindelighed paa Landet, ikke langt fra Byen, i bequemme Huse hvortil ere smukke Hauger.

Af periodiske Blade haves omtrent 40 i Kiøbenhavn, de vigtigste af disse ere: Adresse-Avisen, som udgives hver Dag (undtagen Søndagen,) indeholdende Efterretninger om Skuespil, Auktioner, nye Bøger, Sager, der ere tabte og

longs to the King, who pays annually a considerable Sum of money to the support of it; Tragedies, comedies, operas, and dances are performed here every monday, tuesday, thursday, and friday evenings; the Actors, Dancers, and other persons belonging to the Theatre are paid by the King, and stand under a Direction, at the head of which is Mr. Hauch Grand Marshal of the court; the Royal band of musicians who play during the performance, consists of 50 persons and is considered one of the best in Europe. Mr. Schwartz, who is performer and instructor at the Theatre-Royal, has erected a national Theatre, of which he is the manager, they perform in the other towns of Zealand, and in particular in Elsinore. In Copenhagen there are about 4 or 5 private Theatres. The number of clubs is about 20, during Summer the members commonly meet out in the country, not far from town, in convenient houses to which are handsome Gardens.

There are about 40 periodical papers in Copenhagen; the most in vogue are Adresse-Avisen published every day (sundays excepted), it contains accounts of plays, sales, new books, things lost or recovered, and the like

fundne o. s. v., og kan siges eene at angaae Hovedstadens Indvaanere; de Berlingske-Tidender, som udgives tvende Gange ugentlig, indeholde i Særdeleshed udenlandske Efterretninger, oversatte af Engelske-, Tydske-, og Franske-Aviser; Kollegial-Tidende, udgives een Gang ugentlig og indeholder Efterretning fra de adskillige Regierings-Departementer o. s. v., som angaae nye Anordninger; Handels-Tidende, udkommer hver Uge og angaaer fornemmelig den danske Handel indenlands og udenlands; Poletie-Vennen og Kiøbenhavns-Bladet, udkomme hver Uge, den offentlige Sikkerhed og Bequemmelighed er egentligen Gienstanden for disse Blade; Dagen udkommer ligeledes ugentligen, det er af blandet Indhold. De vigtigste videnskabelige ere: Minerva, som udgives hver Maaned, ved Professor Rahbeck, og indeholder originale danske Afhandlinger over forskiellige Gienstænde. Tilskueren skrives af Professor Rahbeck og udgives hver Uge; Lærde-Efterretninger, indeholder en kritisk Recension over de udkomne Verker; Universitets-Journal, indeholder alt hvad der angaaer Universitetet; Krigsbibliotheket, de militaire Sa-

that may be said to concern the inhabitants of the town only; Berlings-Tidings, containing foreign intelligence translated from the English., German- and French-papers; it is published twice a week; Collegial-Tidings, are published once every week, and contain official accounts from the different Departments concerning new regulations etc.; the Commercial-Tidings are issued every week, and concern the Danish foreign and home trade; the Poletie-Ven and Kiöbenhavns-Blad, are published every week; the security and convenience of the public is properly the object of these papers; Dagen is likewise weekly published, and is of mixt contents. Of scientific papers the most important are: Minerva, published every month by Professor Rahbeck, containing original Danish treatises in different sciences. The Spectator is written by Professor Rahbeck, and published every week; Lærde-Efterretninger, contains a critical review of all the books published; Universitets-Journal, about every thing that concerns the University; Krigsbibliotheket, treats of military, and Astræa of ju-

ger; Astræa, de juridiske; Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie, samt Professor Tode's Sundheds-Tidende, handler om medicinske, oekonomiske og kemiske Sager o. s. v.; Bibelen forsvarer sig selv, samt Jesus og Fornuften, handle om theologiske Sager.

risprudential affairs; Bibliothek for Physic and Oeconomie; Professor Tode's Sundheds Tidende, treat of Medicine, Oeconomy, the physical and chemical sciences; Bibelen forsvarer sig selv and Jesus og Fornuften, treat of Divinity.

DANISH

AND

ENGLISH

DIALOGUES.

Foraaret er behageligt,
Sommeren var varm,
Efteraaret har været fugtigt,
Vinteren vil blive kold.

Løven er stærk og Ræven listig; Tigeren er grusom og Lammet taalmodig; Hesten er smuk og Hunden troe; Ravnen er sort, Svanen hvid; Græs er grønt og Skyen blaae; hans Kiole var rød og hendes Kiole guul; en bruun Hest er smukkere end en graa.

God Morgen, det er tidligt, Klokken er sex, staae op! lad os gaae ned i Haugen og drikke Thee.

God Aften, det er sildig, det er næsten mørkt, bring Lys, pus Lysene, luk Vinduerne, Maanen og Stiernerne skinne klart, vi vil gaae i Seng, god Nat.

The spring is pleasant,
the Summer was warm,
the Autumn has been damp,
the Winter will be cold.

The lion is strong, and the fox cunning; the tiger is cruel, and the lamb patient; the horse is fine, and the dog faithful; the raven is black, the swan white; grass is green, and the sky is blue; his coat was red, and her gown yellow; a brown horse is finer than a grey.

Good morning! it is early, it is six o'Clock; get up! and let us go down into the garden to drink Tea.

Good evening, it is late, it is almost dark, bring candles, snuff the candles, shut the windows, the moon and stars shine brightly: we will go to bed, good night.

Luk Døren i, luk den i Laas, hvem er det der banker? luk Døren op, kom ind, vær saa god at sidde ned; hvorledes lever De? hvorledes har De befunden Dem?

Hvad er Klokken? den er mange; allerede tolv, jeg beder om Forladelse, den er et Qvarteer til Et, min Broders Uhr er halv Et og min Systers tre Qvarteer; men de gaae ikke rigtig.

Har De spiist Frokost. Ja, hvor spiser De til Middag? jeg veed ikke hvor jeg vil spise til Aften hiemme eller ude.

Der er Vand, her er Viin og Øl, Brændeviin drikker jeg sielden og aldrig om Formiddagen, Kaffee holder jeg ikke af, Chokolade kan jeg ikke taale; men Thee smager godt.

Behager De Brød, Smør, Ost, Kiød eller Pølse, her er Kniv, Gaffel, Tallerken og Serviet, der er et Glas, hielp Dem selv!

Øinene ere til at see med, Ørene til at høre med, Næsen til at lugte med, Tungen og Tænderne ere til at tale og spise med, Hænderne til at tage med, og Benene og Fødderne for at gaae paa.

Hvad skriver vi i Dag? Hvad er det i Dag? Søndag, i Morgen er det Mandag, saa kom-

Shut the door, lock the door; who is it that Knocks? open the door, walk in, be so good as to sit down; how do you do? how have you been?

What o'Clock is it? it is late, already twelve! I beg your pardon, it is a quarter past twelve, my brother's watch is half past twelve, and my sisters three quarters past, but they do not go right.

Have you breakfasted? Yes, where do you dine? I do not know where I shall sup, at home or abroad.

There is water, here is wine and beer, brandy I seldom drink, and never in the forenoon, Coffee I do not like, chocolate I can not bear, but Tea tastes well.

Do you chuse bread, butter, cheese, meat, or sausages, here are knife, fork, plate and napkin, there is a glass, help your-self.

The eyes are to see with, the ears to hear with, the nose to smell with, the tongue and the teeth are to speak and to eat with; the hands to take with, and the legs and feet to walk on.

What day of the month is it to day? what day is it? Sunday, to morrow is mon-

mer Tirsdag, Onsdag, Torsdag, Fredag og Løverdag, og saa er Ugen ude; fire Uger giør en Maaned, og tolv Maaneder et Aar.

Januar og Februar Maaneder ere meget kolde, det sneer og fryser, der ere ingen Blade paa Træerne, Vandet er frossen, man løber paa Skøiter paa Isen og kiører i Kane; Læg i Kakkelovnen og klæd Dem varmt. I Aften vil vi gaae paa Komoedie og i Morgen Aften paa Ball, i Aftes var vi paa Maskerade. I Gaar kom han og i Forgaars reiste hun til Byen; i Morgen reise vi og i Overmorgen de.

I Marts og April rase Stormene, stundom blæses Træer om, det regner og Solen skinner, man seer da Regnbuen, Solens tiltagende Kraft bebuder Foraaret.

May er den behageligste af alle Aarets Tider, Træerne knopre og begynde at blomstre, Fuglene synge og Blomsterne dufte deres Vellugt.

I de frugtbare Junii, Julii og August Maaneder, slaaes Græsset, bliver Høe og sættes i Stakker, Frugten modnes, Jordbær, Kirsebær,

day, then come Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, and Saturday, then the week is out; four weeks make a month, and twelve months a Year.

The month of January and February are very cold, it snows and freezes, there are no leaves on the trees, the water is frozen, they skate upon the ice, and drive in Sledges. Put wood in the stove and dress your-self warm. To-night we will go to the play, and to morrow night to the ball, last night we were at the masquerade. Yesterday he came, and the day before yesterday she went to town. To-morrow we, and the day after to-morrow they travel.

In March and April the storms rage, sometimes the trees are blown down, it rains and the sun shines, then you see the rain bow; the increasing power of the sun announces the spring.

May is the pleasantest of all the months, the trees bud and begin to blossom, the birds sing, and the flowers exhale their odours.

In the fruitful months of June, July and August, the grass is cut, becomes hay, and is made up into cocks, the fruit ripens,

Stikkelsbær og Rips. Det er meget varmt; undertiden er Heden næsten utaalelig. De flittige Bier forskaffe os Honning. Naar Kornet er modent høstes det med en Lee. Rugen, Hveden, Havren, Bygen, bringes i Løen af Bonden. Torden og Lynild ere disse Maaneders Ledsagere.

I September og October have Jægerne travlt, saavel med Jagt efter Vildt, som med at skyde Fugle; Æbler, Pærer og Nødder plukkes af Træerne; paa Ranken voxer Druen, af denne presses Vin. Bladene falde fra Træerne, Løvet rasler under den Vandrendes Fødder, hæftige Storme bebude den kolde mørke November og December. Skyerne ere sorte, Vindene hyle mellem de nøgne Grene, vi søge Lye i Byen ved vore Kakkelovnes varme Sider; Kulden er skarp, Sneen falder i Mængde, alt indbyder os til de selskabelige Glæder, i muntert Vennelag tage vi Afsked med det bortilende Aar, for at begynde et nyt.

strawberries, cherries, gooseberries and currants. It is very warm, sometimes the heat is almost insupportable; the industrious bees procure us honey; when the corn is ripe, it is cut with a scythe, the rye, the wheat, the oats and the barley are carried into the barn by the peasant. Thunder and Lightening are the attendants of these months.

In September and October the hunters are busy, as well with chasing the game, as fowling; Apples, pears, and nuts are gathered from the trees, the grape grows on the vine, from this the wine is prest. The leaves fall off from the trees, the dry leaves rustle under the feet of the wanderer; violent storms announce the dismal gloomy November and December; the clouds are black, the Winds roar through the naked branches, we seek shelter in town at the warm sides of our stoves; the cold is bitter, the snow falls in a great quantity, every thing invites us to sociable pleasures, in a chearful company of friends, we take leave of the flying year, to begin a new one.

Hr. A. God Morgen Hr. B., hvorledes befinder De Dem?

Hr. B. Jeg takker, ret vel til Deres Tieneste, og De? Har De været vel siden jeg sidst havde den Fornøielse at see Dem?

Hr. A. Jeg er Dem meget forbunden, naar jeg undtager en liden Forkiølelse, som holdt mig inde et Par Dage, har jeg været fuldkommen vel. Hvorledes finder De at Klimaet her stemmer overeens med Deres Helbred? synes det Dem for koldt eller varmt, for tørt eller fugtigt?

Hr. B. Jeg fik en stærk Forkiølelse et Par Dage efter min Ankomst, som jeg ikke saa meget tilskriver Veirligets Foranderlighed, som min egen Uforsigtighed i at klæde mig tyndere end jeg pleiede; men den gik snart over, og nu har jeg i Sinde at benytte mig af den korte Tid, jeg kan opholde mig her, for at lære Sproget, at kiende, Folket, og see alt hvad mærkværdigt her er; i denne Henseende stoler jeg ganske paa Deres gode Hielp, og haaber, at De har Venskab nok for mig, til at bære mig med Deres Raad og Veiledning; først maae jeg bede Dem oversætte følgende Ord, som jeg vil behøve hvert Øieblik.

Mr. A. Good morning Mr. B., how have you been?

Mr. B. I thank You, very well, at Your service; and You? have You been well since I had the pleasure of seeing You last?

Mr. A. I am very much obliged to You, when I except a little cold, that confined me to my rooms for a couple of days I have been very well. How do You find the climate agree with your health? Do You think it too cold or too warm, too dry or too damp?

Mr. B. I took a violent cold a few days after my arrival, which I do not so much ascribe to the variableness of the weather, as to my own imprudence in dressing more thinly than I used, but that soon went off, and now I intend to take advantage of the short time, that I can remain here to learn the language, to know the people, and see every thing that is remarkable. In this I entirely rely upon Your good assistance, and I hope that You have friendship enough for me to honor me with Your advice and attendance; I must previously beg of You the translation of the following words which I shall want every moment.

Hr. A. Vil De give mig Papir, Pen og Blæk, saa skal jeg i et Øieblik oversætte det for Dem:

1 Trekantet Hat, 2 rund Hat, 3 Puder, 4 Pomade, 5 Kam, 6 Tandpulver og 7 Børste, 8 Natskiorte, 9 Manchetskiorte, 10 Nattrøie, 11 Halstørklæde, 12 Brystnaal, 13 Vest, 14 Seeler, 15 Kiole, 16 Overkiole, 17 Frakke, 18 Beenklæder (Buxer), 19 uldne, 20 Traad, 21 Silke Strømper, 22 Skoe, 23 Spænder, 24 Støvler, 25 Tøfler, 26 Nathue, 27 Sloprok, 28 Handsker, 29 Vanter, 30 Lommetørklæder, 31 Tobaksdaase, 32 Tandstikker, 33 Kikkert, 34 Øieglas, 35 Tegnebog, 36 Pung, 37 Blyantspen, 38 Ring, 39 Uhr, 40 Bankosedler, 41 Vexler, 42 smaa Penge, 43 Visitkaart, 44 Seng med Sengklæder, 45 Lagener, 46 Puder, 47 Sofa, 48 Stole, 49 Skriverpult, 50 Spillebord, 51 Spisebord, 52 Speile, 53 Stueuhr, 54 Lampe, 55 Lysekrone, 56 Gardiner, 57 Over-

Mr. A. Will You give me paper, pen, and ink, I will in a moment translate them for You:

1 2 3 4
cocked hat, round hat, powder, pomatum,
5 6 7 8
comb, tooth-powder and brush, night-shirt,
9 10 11 12
day-shirt, under-waist-coat, neck-cloth, breast-
13 14 15 16
pin, waist-coat, gallowses, coat, great-coat,
17 18 19 20 21
frock, small cloathes (breeches), woollen, thread,
22 23 24 25 26 27
silk stockings, shoes, buckles, boots, slippers,
28 29 30 31
night-cap, night-gown, gloves, woollen-gloves,
32 33 34 35
handkerchiefs, snuff box, tooth-pick, pocket-
36 37 38 39
glass, eye glass, pocket-book. purse, pencil,
40 41 42 43
ring, watch, bank-notes, Bills of exchange,
44 45 46 47
small money, visit-cards, bed and bed cloaths,
48 49 50 51 52
sheets, pillows, couch, chairs, writing desk,
53 54 55
card table, dining table, looking glasses,
56 57 58 59 60 61
clock, lamp, lustre, curtains, cups, saucers,

61 62 63 64
kopper, Underkopper, Skeer, Knive og Gafler,
65 66 67 68 69
Duge, Servietter, Haandklæder, Flaſker, Glas,
70 71 72 73 74 75
Lys, Lyſeſtager, Lyſeſax, Tallerkener, Lak, Signet,
76 77 78 79 80
Oblatter, Skrivpapiir, Poſtpapiir, Trykpapiir,
81 82 83 84 85
Rideheſt, Vognheſte, Kareet, Kaleche, Kane,
86 87 88 89 90 91
Holſteenſkvogn, Kudſk, Tiener, Skræder, Skoe-
92 93 94 95
mager, Barbeer, Haarſkiærer, Hattemager, Hand-
96 97
ſkemager, Uhrmager, Boghandler.

62 63 64 65 66
spoons, knives and forks, table clothes, napkins,
67 68 69 70 71
towels, bottles, glasses, candles, candle-sticks,
72 73 74 75 76
snuffers, plates, sealing wax, seal, wafers,
77 78 79 80 81
writing-paper, post-paper, waste-paper, saddle-
82 83 84 85
horse, coach-horses, coach, phaeton, sledge,
76 87 88 89 90
holstein-waggon, coachman, servants, taylor,
91 92 93 94 95
shoemaker, barber, hairdresser, hatter, glover,
96 97
watchmaker, bookseller.

ANECDOTES.

En gammel Kone [1] kiøbte en ung [2] Ravn. Hendes [3] Naboe [4] spurgte hende, hvad hun vilde [5] giøre med et saa [6] hæsligt [7] Dyr? Hun [8] svarede: Jeg og min Mand ville [9] forsøge om det er [10] sandt, at saadant en Fugl kan leve i 6 til 700 Aar.

[1] bought imperf. of at kiøbe to buy. [2] raven, (a bird) [3] neighbour. [4] asked imperf. of at spørge. [5] do. [6] ugly. [7] animal. [8] answered imperf. of at svare. [9] try. [10] true.

En [1] Hyrdedreng [2] saae en Herre ride [3] forbi, som havde en meget [4] skiøn [5] Hund, og spurgte ham: er denne Hund eders, Herre? — Herren svarede: Nei! jeg er Hundens Herre.

[1] shepherd's-boy. [2] saw imperf. of at see. [3] by. [4] fine. [5] dog.

[6] Ey! sagde derpaa Drengen til sin Fader: Hvor disse [7] Kiøbstædfolk [8] dog [9] altid have [10] nette [11] Indfald. — Faderen spurgte: Hvorledes da? og Sønnen [12] fortalte ham sit [13] Spørgsmaal og det derpaa givne Svar.

F. Hillemænd! Det var jo en [14] let Sag, det kan jeg ogsaa. Jeg vil sætte [15] mig op paa mit [16] Esel og ride dig forbi, spørg mig saa.

Han satte sig nu op og reed ham forbi.

S. Er dette Esel eders, Fader?

F. Nei. Jeg er Eselets Fader.

[6] why! [7] town-people [8] however. [9] always. [10] fine [11] witticisms. [12] toldimperf. of at fortælle. [13] question. [14] easy (also light). [15] mount. [16] ass.

Da Spencer havde [1] faaet sit [2] berømte [3] Digt, [4] Feedronningen, [5] færdigt, [6] bragte han det hen til Greven af Southampton, for at læse det igiennem. Da Tieneren kom op med Manuskriptet, saa [7] befalede [8] Greven ham, efterat han havde læst nogle Sider deri, at give [9] For-

[1] got. [2] celebrated. [3] poem. [4] queen of fairies. [5] ready. [6] brought imperf. of at bringe. [7] ordered. [8] the count. [9] Author.

fatteren 20 Pund Sterling. Han [10] blev ved at læse, og det [11] varede ikke længe, førend han kaldte paa Tieneren igien og sagde: der, tag endnu 20 Pund og giv ham dem med. Endnu blev han ved at læse, og Tieneren var [12] endnu ikke kommen ud af Døren, førend han befalede endnu at lægge 10 Pund til, — men da han endnu blev ved at læse, og fandt Materien alt [13] skiønnere og skiønnere, [14] tabte han [15] tilsidst al sin [16] Taalmodighed, og raabte til Tieneren: „[17] Skynd Dig at Du faaer denne Mand paa „Døren; thi bliver jeg endnu længere ved at „læse, saa giør han mig fattig."

[10] continued imperf. of at blive ved. [11] lasted. [12] yet. [13] finer comparative of skiøn. [14] lost. [15] at length. [16] patience. [17] make haste.

Tvende [1] Kiøbmænd kom i [2] Strid med hverandre, om hvem, der [3] besad den største [4] Klogskab og den fineste [5] Forstand. Ingen af dem vilde give den anden [6] Fortrinet. Endeligen sagde

[1] merchants. [2] quarrel. [3] possessed imperf. of at besidde. [4] prudence. [5] understanding. [6] preference.

den ene: Jeg [7] forsikrer Dem, at jeg skulde hundrede gange [8] sælge dem, førend De skulde sælge mig eengang. Deri har De fuldkommen [9] Ret, svarede den anden; thi ingen vilde give mig en halv Skilling for Dem, om jeg vilde sælge Dem.

[7] assure. [8] sell. [9] right.

Da Vilhelm den Tredie blev af Engelænderne indkaldet til den engelske Throne, [1] modtog han den første [2] Hylding af de [3] Lovkyndige. De lode ham [4] overlevere Deres [5] Lykønskningsskrivelse ved Sergeant Magnard, en [6] Olding paa 80 Aar. Kongen giorde ved denne [7] Leilighed den Gamle en Compliment [8] i Anledning af hans [9] Alder og [10] Sundhed, og sagde: Sir, De maae have [11] overlevet mange af deres Medbrødre i Lovkyndigheden. Den gamle Jurist svarede: Ja! Deres Majestæt, men var De ikke kommen hid, saa havde jeg vist nok overlevet baade Lov og Ret.

[1] received imperf. of at modtage. [2] homage. [3] lawyers. [4] deliver. [5] address of congratulation. [6] old man. [7] opportunity. [8] on account of. [9] age. [10] health. [11] survived.

---

[1] Pave Clemens den Fiortende havde kiøbt et [2] Malerie af en Venetianer, og spurgte den [3] berømte [4] Ridder Mengs: hvad han syntes om det? Det er [5] hiertelig [6] slet, svarede han, Deres [7] Helligheds er [8] bedragen. — Men [9] den og den Maler har dog [10] roest det meget, svarede Paven. — Det kan vel være, blev Mengs ved, thi denne Maler og jeg ere to ganske [11] forskiellige Personer; han roser hvad der er over hans [12] Kræfter, og jeg [13] dadler hvad der er under mine.

[1] pope. [2] picture. [3] famous. [4] knight. [5] very (heartily). [6] bad. [7] holiness. [8] cheated. [9] such a one. [10] praised. [11] different. [12] abilities. [13] blame.

To [1] Handskekræmmere stod engang ved Siden af hinanden paa et Marked, og [2] bød deres [3] Vare [4] tilfalds. Den ene af dem [5] solgte sine Handsker altid et Par Skilling [6] lettere end den anden, [7] omendskiønt denne gav [8] overmaade let

[1] glove-sellors. [2] offered imp. of at byde. [3] goods. [4] for sale. [5] sold imerf. of at sælge. [6] cheaper. [7] notwithstanding. [8] exceedingly.

[9] Kiøb. Dette satte ham [10] i Forundring, og da de tillige vare gode Venner og [11] bekiendte med hverandre, saa sagde den, som ikke kunde give saa godt Kiøb: Kiere Ven, sig mig dog: hvorledes Du kan sælge dine Handsker for bedre Kiøb, end jeg, da jeg dog har [12] stiaalet [13] Læderet til dem, og [14] syet dem selv? Ei! Din [15] Nar, svarede den anden: jeg stiæler dem [16] færdiggiorte.

[9] bargain. [10] wonder. [11] acquainted. [12] stolen supin. of at stiæle. [13] leather. [14] sewed. [15] fool. [16] ready made.

Philosopen Sulzer gik engang ud at [1] spadsere uden for Porten af Berlin, og mødte der en Hund, som var [2] overmaade tør og mager, og saae saa [3] vissen ud, at han neppe kunde slæbe sin [4] Beenrad frem.

Hvem mon der [5] tilhører denne [6] elendige Hund, spurgte Sulzer en Mand, som just mødte ham?

[1] to walk. [2] exceedingly. [3] emaciated (literally whithered). [4] skeleton. [5] belong. [6] wretched.

Det er min, svarede Manden. — Sulzer spurgte nu videre, hvorfor han saae saa [7] jammerlig ud?

Manden svarede: Han æder intet.

Af hvad Aarsag spurgte Sulzer? Vi give ham intet, svarede Manden.

Og hvorfor ikke, blev Sulzer ved? Fordi vi have intet, var Mandens Svar.

[7] pitiful.

En Student, en Barbeer og et Menneske, som var ganske [1] skaldet, reiste tilsammen. Om Aftenen kom de ind i en [2] Kroe, hvor de ikke troede sig ret sikkre, og derfor besluttede, at de vilde [3] skiftes til at holde Vagt, enhver af dem nogle Timer. [4] Raden faldt først paa Barberen. Af [5] Kiedsommelighed og [6] Overgivenhed tog han nu fat paa sin [7] Ragekniv og [8] afragede alt Haaret paa Studenten, som laae foran, og var falden i en dyb Søvn. Da Tiden var forbi, at han skulde holde Vagt, vaagnede han ham.

[1] ball-pated. [2] inn. [3] alternate. [4] the turn. [5] tediousness. [6] wantonness. [7] razor. [8] shaved.

Studenten [9] kløede sig nu i Hovedet, og da han [10] fornam, at han ingen Haar havde, sagde han: Barberen har taget Feil og vaagnet den Skaldede i Stedet for mig.

[9] scratched. [10] perceived imperfect of at fornemme.

Nogle Fruentimmer vare forsamlede paa den store Sal i Bath, og roste [1] Oberste M* som een af de vittigste Hoveder i Engeland. Hr. Wilkes, som stak i [2] Gield op til Ørene, var der tilstæde, og vilde nu sætte hans Vittighed paa [3] Prøve, og derfor spurgte ham: hvem der var hans [4] Skræder?

O, min Herre, svarede Obersten, han [5] passer sig ikke for Dem; thi han lader sig betale [6] contant, og giver ikke een Skilling Credit.

[1] colonel. [2] debt. [3] test, trial. [4] taylor. [5] to suit. [6] ready money.

En god Ven indbød en anden paa en Hønsesuppe. Suppen var [1] kogt paa lidt Risengryn,

[1] boiled.

men der var ingen Kiød deri. Da Giæsten havde smagt den, sagde han til Verten: „De har indbudet mig paa en Høns esuppe. Hvorledes har Deres Mening været? Skal det være en Suppe af Høns eller for Høns.

En fattig [1]Bondepige vilde gierne [2] gives; [3] Godseieren [4] skiænkede hende ti Daler til [5] Udstyr. Nu vilde Damen ogsaa see Brudgommen. Grete førte ham frem, det var en [6] uanselig Bondekarl. „Ak, min Datter, hvilken en [7] hæsselig Mand har Du ikke [8] udsøgt Dig?" Ja, svarede Grete, hvad Stort kan man vel faae for 10 Daler.

[1] country-girl. [2] be married. [3] the owner of the estate. [4] made her a present. [5] portion. [6] ill-looking. [7] ugly. [8] picked out.

Den berømte B. Franklins Fader havde den [1] Vane at [2] fremsige lange [3] Bønner for hvert [4] Maaltid han holdt, og især at læse [5] Velsig-

[1] custom. [2] to recite. [3] prayer. [4] meal. [5] benediction.

nelse over hver Skeefuld han tog. Dette maatte den unge Franklin ogsaa giøre i en lang Tid: og da han engang saae, at hans Fader ved Vinterens Begyndelsen saltede Kiød, sagde han til ham: Fader De skulde nu engang for alle [6] lyse Velsignelse over den hele Kiødtønde, thi derved [7] vandt De megen Tid.

[6] read the benediction. [7] gained imperfect. of at vinde.

En ung catholsk Præst holdt tre unge Piger til at [1] varte sig op, Biskoppen [2] dadlede ham meget derfor, og giorde ham [3] opmærksom paa den [4] Forargelse, han derved gav Folket: thi en Præstes Huusholderske, sagde han, naar han vil [5] undgaae stigt, maae i det mindste være 50 Aar; den unge Præst svarede: Deres Høiærværdighed! dette [6] iagttager jeg ogsaa, blot med den [7] Forskiel at jeg har deelt min Huusholderske i tre [8] Bind. Mine tre Piger ere alle imellem det 16 og 17 Aar, og dette [9] udgiør, naar man lægger dem sammen, acurat halvtredsindstyve.

[1] to attend, wait upon. [2] blamed. [3] attentive. [4] offence. [5] avoid such a thing. [6] observe. [7] different. [8] volumes. [9] make out, amount to.

---

[1] En Lam, som kun havde eet [2] Been, mødte en Blind, som kun havde eet Øie. Hvor gaaer det, min Herre, sagde denne, saaledes som De seer, svarede hiin.

[1] a lame man or woman. [2] leg (also bone.)

Da den nye katholske Kirke i Berlin blev [1] bygt, havde Bygmesteren [2] begaaet den Feil, at han havde [3] prydet den [4] udvendige Side med alt for mange [5] Zirater, saa at Kirken blev overmaade mørk. De [6] fornemste iblandt [7] Almuen gik til Kongen, og [8] overleverede ham en [9] Supplik, hvori de bade Kongen, at denne Feil maatte blive [10] forandret, efterdi de i denne smukke Kirke ikke [11] vare i Stand til at see. Kongen, som [12] nok [13] indsaae, at man var kommen alt for vidt i Bygningen, til at forbedre denne Feil, skrev ganske kort under Supliken: [14] Salige ere de, som ikke see og dog troe.

[1] built. [2] committed. [3] decorated. [4] exterior. [5] ornaments. [6] principal. [7] commonnalty. [8] delivered. [9] petition. [10] altered. [11] were able. [12] indeed. [13] perceived. [14] blessed.

En [1] Reisende [2] besøgte Voltaires [3] Slot i Ferney, og blev meget godt modtaget og [4] beværtet, dette syntes han saa godt om, at han næste Dagen [5] gav tilkiende, at han havde besluttet at [6] forblive sex Uger paa det saa [7] fortræffeligt Sted. De vil altsaa ikke, svarede Digteren ham leende, gjøre som Don Quixot, han [8] ansaae [9] Vertshusene for Slotte, men De anseer Slotte for Vertshuse.

1 traveller. 2 visited. 3 palace. 4 treated, entertained. 5 declared imperfect. of at give tilkiende literally to make known. 6 remain. 7 excellent. 8 considered, imperfect of at ansee. 9 inns.

En General vilde tilligemed nogle Officerer, besøge en [1] gierrig [2] Adelsmand, som [3] tillige var overmaade liden af Statur, og boede paa Landet. Efter [4] Sædvane havde han ladet sige, at han var ikke [5] hiemme. [6] Det skader ikke, sagde Generalen, kom kun ind, mine Herrer, vi ville vente til vor [7] Vert kommer hiem, de

1 avaricious. 2 nobleman. 3 at the same time, literally together. 4 Custom. 5 at home. 6 it signifies nothing (at skade literally to hurt). 7 landlord.

giorde det, men [8] blev vaer, i det de [9] traadde ind i [10] Stuen, at en Sidedør i en Hast blev lukket til. Generalen mærkede strax at det maatte være Værten, og [11] forfulgte ham saaledes fra et [12] Værelse ind i et andet, lige indtil de kom til [13] Spisekammeret. Officererne traadte og derind, og [14] fandt her en [15] anseelig [16] Forraad af [17] Levnedsmidler, og iblandt andet, et nylig [18] slagtet [19] Svin. I dette havde Adelsmanden [20] skiult sig, og da han ikke kunde forhindre, at Svinet ved dets nye [21] Byrde [22] bevægede sig noget, blev Generalen dette vaer, og [23] trak ham frem med disse Ord: Her seer de, min Herre! Vi ere nogle [24] ubarmhiertige Soldater, vi [25] skaane ikke engang Barnet i Moders [26] Liv.

[8] perceived imperfect of at blive vaer. [9] stepped impérfect of at træde. [10] the room. [11] pursued imperfect of at forfølge. [12] room. [13] pantry. [14] found imperfect of at finde. [15] considetable. [16] stores [17] provisions. [18] butchered. [19] hog. [20] concealed. [21] burden. [22] moved. [23] pulled imperfect of at træffe. [24] unmerciful. [25] spare. [26] womb, body.

En Gaskonier spurgte den anden, om han ikke vidste noget [1] Middel for [2] Øiensmerte, som han heftig var plaget af. Gior som jeg, svarede Gaskonieren; jeg havde for kort Tid siden en [3] hæftig Smerte i en Tand, men jeg lod den trække ud, og mistede strax min Tandpine.

[1] remedy. [2] pain in the eyes. [3] violently.

En Bonde kom forbi [1] Raadhuset i en lille Stad, hvor der just stod en [2] Forbryder i [3] Halsjern, med en lille Seddel paa Brystet. Han spurgte [4] de Omkringstaaende, hvad denne Seddel skulde [5] betyde, og fik til Svar: at man kunde læse paa den, hvori Karlens [6] Forseelse [7] bestod, nemlig, at han havde skrevet falske Attester, eller [8] efterskrevet andres [9] Underskrivt for at [10] bedrage Folk. Ja, see! raabte Bonden, det kommer af det han har lært at læse og skrive, det er ret godt at jeg ikke kan det.

[1] the townhouse. [2] culprit. [3] pillory. [4] those who stood about. [5] signify. [6] crime. [7] consisted imperfect of at bestaae. [8] forged supinum of at efterskrive. [9] signature. [10] deceive, cheat.

En [1] Vognmand mødte en anden paa Landeveien, og raabte til ham, at han skulde kiøre af Veien. Den anden [2] taug stille og [3] kiørte til, den første raabte igien: kiør af Veien, eller jeg skal giøre noget, som du skal [4] forundre dig over. Nu [5] veeg den anden, og [6] spurgte, i det han kiørte forbie ham, hvad vilde Du vel have giort, dersom jeg ikke havde kiørt af Veien? Saa havde jeg kiørt af Veien for Dig, var Svaret.

[1] carrier. [2] was silent imperfect of at tie. [3] drove on. [4] wonder. [5] went out of the way imperfect of at vige. [6] asked imperfect of at spørge.

Da den berømte Sangerinde [1] Gabrielie blev kaldet fra Mayland, hvor hun [2] opholdt sig, til Petersborg, [3] fordrede hun aarlig 7000 Rubler, fri [4] Boelig, fri Equipage, og vilde ikke [5] lade sig det ringeste [6] afkorte. Man [7] forestillede hende det [8] Urimelige i hendes Fordring og sagde, at en Feldtmarskal ikke havde mere

[1] songster, woman who sings. [2] resided. [3] demanded. [4] house. [5] let. [6] be deducted. [7] represented. [8] unreasonable.

[9] Løn. I det [10] Tilfælde, svarede Gabrielle, kan jeg ikke [11] raade Deres Majestæt bedre, end at De lader een af Deres Feldtmarskaller synge.

9 wages. 10 case. 11 to advise.

Jakob den anden besøgte engang, da han endnu var Hertug af York, Milton; og spurgte ham iblandt andet, om han ikke troede, at det var en [2] Straf af [3] Himmelen, at han havde mistet sit [4] Syn, fordi han havde skreven imod hans Fader Karl den 1ste. Den [5] udødelige [6] Digter gav ham følgende Svar: Naar Deres [7] Høihed troer at denne ulykkelige [8] Omstændighed er et [9] Tegn paa Himmelens [10] Vrede, hvorledes skal vi da [11] forklare Kongens, Deres Faders [12] Skiæbne? Himmelens [13] Mishag maae, efter denne [14] Forudsætning, have været langt stærkere imod ham end imod mig. Thi jeg har blot mistet [15] Brugen af mine Øine, men han har mistet sit Hoved.

1 duke. 2 punishment. 3 heaven. 4 sight. 5 immortal. 6 poet. 7 highness. 8 circumstance. 9 sign. 10 anger. 11 account for. 12 fate. 13 displeasure. 14 supposition. 15 the use.

Kong Jacob den 1stes [1] Hofnar havde fornærmet en Adelsmand, som [2] truede med at [3] dræbe ham. „Vær [4] ubekymret, sagde Kongen til ham, dræber han Dig, saa lader jeg ham strax hænge Dagen efter." Jeg saae heller, sagde Naren, at han blev hængt Dagen før.

[1] court-jester. [2] threatened. [3] to kill. [4] unconcerned.

Fra to [1] forskiellige [2] Geistlige blev der paa en og samme Tid indsendt to [3] Begiæringer til en catholsk Biskop. Den ene bad om [4] Tilladelse at bære Paryk, og den anden om at holde sig en Huusholderske. Begge [5] Ansøgningerne bleve [6] bevilgede, dog med en vis Clausul. Men Svarene bleve [7] forbyttede ved [8] Udskriften, og den, som vilde have en Huusholderske [9] bekom derfor følgende Resolution: [10] Han kunde anskaffe sig een, men en sort. Den anden, som bad om

[1] different. [2] clergymen. [3] requests. [4] leave. [5] the petitions. [6] granted. [7] exchanged. [8] address. [9] received. [10] to procure.

at faae Tilladelse til at lade sig giøre en Paryk, fik til Svar: Han kunne holde sig een; men Hun maatte i det ringeste være fyretyve Aar gammel.

En [1] Kiøbmand i Hamborg [2] skrev til een af sine Korrespondentere i Lissabon, at han ved første [3] Leilighed maatte sende ham 1 eller 2 [4] Aber. Brevet var skreven paa italiensk, i hvilket [5] Sprog o [6] betyder eller; men da dette [7] Bogstav kom til at staae imellem 1 og 2, saa læste Portugiseren 102 Aber. Han sendte [8] altsaa sin Ven 86 Aber med første Skibsleilighed, og forsikkrede ham, at de øvrige 16 snart skulde blive tilsendt ham.

1 merchant. 2 wrote imperfect of at skrive. 3 opportunity. 4 monkeys. 5 language. 6 signifies. 7 letter, character. 8 consequently.

Kongen af Frankerig, Ludvig den Fiortende, blev af nogle Store i Riget, ombedet at [1] slaae en vis Adelsmand til Ridder, som dog ikke paa

1 at slaae en til Ridder to knight one.

nogen Maade havde [2] fortient denne Ære. Da [3] Handlingen [4] gik for sig og Adelsmanden begyndte Formularen med disse Ord: Herre! jeg er ikke værdig ꝛc. [5] faldt Kongen ham hastig ind i Talen, og sagde: jeg veed det nok, men jeg har ikke kunnet have Roe for Eders [6] Slægtninger.

[2] deserved. [3] the action. [4] took place. [5] at falde en i Talen to interrupt one's speech. [6] relation.

En vis Mand havde den Vane om Aftenen at [1] giennemblade Bibelen og [2] optegne sig nogle [3] Sprog. En Aften da han var meget [4] søvnig, læste han følgende Sted: Hvo som finder en Ven har en [5] Skat — han greb derpaa ganske mechanisk efter Pennen og skrev: „hvo som finder en Skat, har en Ven."

[1] to run over the pages. [2] to note down. [3] sentence. [4] sleepy. [5] treasure.

Abbeden Regnier [1] indsamlede engang som Sekretair for Akademiet i Paris en Kollect, og [2] forlangte at enhver af [3] Medlemmerne skulde

[1] collected. [2] desired. [3] members.

laage en Louisdor i hans Hat. Abbeden, som ikke havde seet at Præsidenten Roses, en meget gierrig Mand, [4] havde kastet noget i Hatten, kom anden Gang til ham med den. Præsidenten [5] forsikkrede, at han havde givet sin [6] Andeel. Jeg troer det, sagde Abbeden, men jeg har ikke seet det — Og jeg, sagde Hr. von Fontenelle, som sad [7] lige ved ham, har seet det, men jeg troer det ikke.

[4] thrown. [5] assured. [6] share. [7] close.

Mylord *** reiste igiennem Ferney, hvor Hr. Voltaire boede. Han gik derhen, og spurgte om han vel kunde have den Ære at faae Hr. Voltaire at see?

Tieneren [1] meldte ham, og bragte til Svar: Ja!

Engelænderen traadte nu ind i Værelset, og [2] tiltalede Philosophen paa en meget [3] høflig, [4] artig og [5] velanstændig Maade; men Voltaire, som ellers ikke ved slige Leiligheder [6] manglede paa

[1] announced. [2] addressed. [3] polite. [4] kind. [5] decent. [6] wanted.

[7] vittige Indfald, ja endog [8] overdrevent [9] Hyklerie, blev nu [10] paa engang [11] stum, vendte sig rundt omkring, blev derpaa staaende stille, og saae den Fremmede stivt i Øinene. [12] Tilsidst lukkede han endelig Munden op, og sagde: Mylord! De betaler 5 Sous (den [13] sædvanlige Priis, som man [14] pleier at betale i Paris, naar man seer [15] fremmede vilde [16] Dyr.)

[17] Hurtig greb nu Engelænderen ned i Lommen, [18] talte 15 Sous op paa Bordet, og sagde: Her er femten, jeg [19] udbeder mig i Morgen og [20] Overmorgen den samme Fornøielse.

[7] sallies. [8] exaggerated. [9] hypocrisy. [10] at once. [11] mute. [12] at lenght. [13] common. [14] use. [15] foreign. [16] animals. [17] (literally) quickly caught now the Englishman down in the pocket (the Englishman quickly put his hands in his pocket). [18] counted. [19] desire, request. [20] after-to-morrow.

Dronning Anna af Engelland, sagde til Hr. ***, som just var bleven [1] valgt til [2] Hofpræst.

[1] chosen supinum of at vælge. [2] court.chaplain.

3 Det er mig kiert, at vi nu faaer en Mand ved Hoffet, som ikke 4 er bange for at sig mig 5 Sandhed. — Siig De mig 6 dristig mine Feil! —

Præsten. Deres Majestæt er 7 gierrig!

Dronningen. Godt! og nu de andre?

Præsten. Denne maae De først see til at faae 8 bortskaffet; thi Gierrighed er en 9 Rod til alt 10 Ondt.

3 I am glad. 4 afraid. 5 truth. 6 boldly.
7 avaricious. 8 removed. 9 root. 10 evil.

EXTRACTS

FROM

DANISH AUTHORS.

Scener af Dyveke.

Sørgespil i 5 Akter

ved

O. J. Samsøe.

---

1 Akt.

Tredie Scene.

Pater Johan, Dyveke, Klaudia.

Munken. (til Klaudia i Døren.)

Nu, Klaudia, hvad Virkning har Religionens Kraft giort paa den Frommes Hierte?

Klaudia.

Ærværdige Fader! som jeg formodede.

Munken.

Altsaa ingen? (vender sig til Dyveke.) Fred være med dig, ædle Frue!

Dyveke.

Ja! i Hiertet, ærværdige Fader!

Munken.

Og i Samvittigheden!

Dyveke.

Der har jeg, Gud være lovet! Fred. Min Samvittighed bebreider mig intet.

Munken.

Heller ikke, at De forstyrrer det lykkeligste Ægteskab mellem vor værdige Konge og hans dydige Dronning.

Klaudia.

O! skaan hende, ærværdige Fader! for denne Bebreidelse; skaan hende — hun fortiener den ikke.

Munken.

Jeg taler Guds og Kongens Sag, i min Erkebisp, den fromme Walkendorfs Navn taler jeg; han sender mig atter i Dag til Dem. Længe nok har jeg forsøgt at bevæge Dem ved Mildhed og Sagtmodighed; vil De ikke — nu saa nøde Pligt og Samvittighed mig til at tale Sandhedens stærkere Sprog.

Klaudia.

De glemmer Dem, ærværdige Fader! denne Tone —

Dyveke.

Lad ham tale, Klaudia! som han vil. Jeg er ophøiet over alle Bebreidelser — dog engang endnu vil jeg nedlade mig til at forsvare mig.

Munken.

De forhærder Dem.

Dyveke.

O nei, kiære Johan! Gid De vidste, hvor ulykkelig jeg er! — mit unge, uerfarne Hierte stod aabent for ethvert Indtryk, da den skiønne, kiække Christiern bad om min Kierlighed. Han satte sin Lykke i at eie dette Hierte. Jeg gav ham det — heelt og uforfalsket; jeg tilsvor ham evig Kiærlighed, og holdt fast ved min Eed. Jeg kiendte intet til alt dette, som et Lands Fordele kunde fordre af sin Fyrste. At formilde Christierns haarde, maaskee noget for haarde Hierte, at aabne det for blidere Følelser; kort: at skiænke ham den Glæde, at blive elsket af sine Undersaattere, see, det var mine ivrigste Bestræbelser! det var det Haab, som neddyssede mig — men vee! vee over den, som kiendte den Afgrund, hvori jeg styrtede mig, og ikke holdt mig tilbage. Det var Deres Walkendorff, denne nu saa fromme, dydige Walkendorff; det var ham, som styrtede mig i denne Afgrund — da

smigrede og lokkede han for mig, for at bruge mig til sine Hensigter. Vare de ædle, disse Hensigter, o! saa Gud forlade mig, om jeg miskiender dem; vilde han ved mig formilde sin Herres Hierte, ja saa handlede han den Gang ædelt, saa maae Gud tilgive ham, fordi han nu støder mig fra sig — men Du, min Moder! — Du! — o, min Moder, min Moder!

Munken.

Walkendorff støder Dem ikke fra sig, De fornærmer ham ved at tænke saaledes. — Kun, at De vil forlade Kongen.

Dyveke.

Jeg kan ikke.

Munken.

Jeg havde haabet, at Religionen skulde have lært Dem, at fatte Ærbødighed for Deres Dronnings, og selv for Kongens Ære og Roelighed; derfor bad jeg den gode Klaudia efterhaanden at lede Dem tilbage paa Dydens Vei. Det havde været bedre, at betræde den godvillig, og endnu er det Tid; trods ikke længere paa Kongens Godhed for Dem; husk, hvo De er, og træd tilbage for den, som har helligere Rettigheder.

Dyveke.

Det har ingen — twinge mig, skal man ikke.

Munken.

De vil altsaa ikke godvillig fraſige Dem Kongen? For ſidſte Gang ſpørger jeg Dem i min Erkebiſps Navn: Vil De?

Dyveke.

Nei, aldrig! — Kongen maae forſkyde mig, før ikke.

Munken.

Endnu eengang, betænk Dem. — Vil De forlade Riget? Walkendorff lover Dem ſin Beſkyttelſe.

Dyveke.

Jeg trænger ikke til Erkebiſpens Beſkyttelſe! jeg har Kongens.

Munken.

Hvorfor ſaa haſtig, kiære Dyveke! Walkendorff var ſtedſe Deres ivrigſte Ven.

Dyveke.

Det var han; og hvorfor tager han da nu ſit Venſkab fra mig? Hvormed har jeg fornærmet ham, at han nu ſaaledes ængſter mig? Hvorfor ſkal jeg nu fraſige mig den Konge, ſom han ſelv lokkede mig til at elſke?

Munken.

Hvad kunde han til, at Landets Vel ikke blev ved at ſtemme overeens med Deres? —

Nordens Riger fordrede en Arving, som De ikke kunde give. — Hvor ofte har han ikke foreſtilt Dem dette?

Dyveke.

Som han burde have forudſeet, førend han hildede mig i Snaren — men! om endog min Fornuft raabte nok ſaa lydelig til mig, at De havde Ret, hvad nytter det, kiære ærværdige Fader! ſaalænge mit Hierte hænger ſaa urokkelig faſt ved min elſkede Chriſtiern. O! ſaalænge han elſker mig, ſaalænge kan intet i Verden betage mig min Ret til at elſke ham igien; forſkyder han mig, ſaa briſter mit Hierte, det veed jeg! ſaa ſkal Graven ſkiule mig og min Kiærlighed. — Der, ærværdige Fader! først der hæves min Ret til Chriſtierns Hierte.

Klaudia.

Træng ikke længere paa hende, kiære Pater Johan! Deres Foreſtillinger vilde være ligeſaa forgieves ſom mine; De ſeer, hvor urokkelig hun er, og dog var mine Foreſtillinger langt ømmere end Deres.

Munken.

Gaae, Klaudia! jeg maae tale eene med din Frue.

Dyveke.

Gior, som han siger, Klaudia!

Klaudia gaaer.

Fierde Scene.

Dyveke. Pater Johan.

Munken.

Siden da alle Forestillinger fra Religionens Side ere forgieves, nødes jeg til at bruge haardere Midler. Dyveke! saa sandt Deres Moders Sikkerhed er Dem kiær, beder jeg Dem: forlad Kongen.

Dyveke.

Min Moders Sikkerhed! — hvad vil De sige?

Munken.

Hør mig! — Da Walkendorff drog til Trondhiem, for at tiltræde sit Erkestift, da var det hans sidste Befaling til mig, at jeg i hans Sted skulde vaage over Dem, og advare Dem, at De i Tide kunde undgaae det Uveir, som han alt den Gang saae, tidlig eller sildig vilde trække op over Dem og Deres Moder.

Dyveke.

Hvilket Uveir! Hvad har vi giort? De skrækker mig. — For Guds Skyld! hvad er det?

Munken.

De skulde undgaae det, dersom De vilde adlyde mig, og flytte Deres daarlige Kiærlighed over fra en utilladelig Gienstand, fra Kongen, til en anden, der var saa hæderfuld for Dem. — De veed, hvem jeg mener — Slotsherren.

Dyveke.

Torben Oxe fortiente ikke min Agtelse, dersom jeg kunde troe, at han vilde være svag nok til at nøies med min Haand, uden at eie mit Hierte — men, kiære Johan! hvortil disse Omsvøb? — De nævnede min Moder, det gielder altsaa hende.

Munken.

Ja, det gielder hende! — De veed selv — tilgiv mig, at jeg maae tale imod Deres Moder — De veed, hvorledes hun, i Tillid til Kongens Yndest, trodser baade Adel og Geistlighed, at hun afvender Kongens Hierte fra dem, og ophidser de ringere Stænder, Borgere og Bønder, imod deres retmæssige Herrer. Ja vor dyrebare Religion er ei engang sikker. Rigsraadet selv seer sig tilbagesat for Deres stolte Moder og hendes overmodige Tilhængere. Ja! man frygter ikke uden Grund, at Deres Moder ynder Luthers Kietterie, og vil indføre det i disse Riger?

Dyveke.

Jeg maae allerede være falden dybt, naar jeg endog maae høre paa, at min Moder forhaanes. — Denne Tone er jeg ikke vant til.

Munken.

Tilgiv mig, ædle Frue! Sagens Vigtighed, Deres egen, og Deres Moders Fare henrev mig — overalt! bød min Erkebiskop mig at tale, og jeg adlyder kun — Deres Moders Fald er uundgaaeligt. — Man hader hende for hendes ærgierrige Hensigter. — Et Partie har forenet sig imod hende, det vil fordre hende forviist.

Dyveke.

Forviist! — min Moder.

Munken.

Og dersom Kongen ikke vil samtykke deri, saa vil man undsige ham sin Hielp paa den tilstundende Feide mod det oprørske Sverrig.

Dyveke.

Hvad gior jeg? raad mig!

Munken.

Forlade Kongen — bestem Dem snart; Tiden er kostbar; nu ved Kongens Hiemkomst skal det bryde ud.

Dyveke.

Allerede? — O jeg Ulykkelige! — Gud veed, jeg er uskyldig; jeg kiender intet til min Moders Hensigter; at Christiern skulde elske alle sine Undersaatter lige høit, var mit ivrigste Ønske; ogsaa deri skuffedes mit Haab. O, min Moder! hvad har du giort? Siig — raad mig, hvad skal jeg giøre?

Munken.

Jeg har alt sagt det Saalænge Kongen elsker Dem, siger man, saalænge beholder Deres Moder sin Indflydelse hos ham; for at betage hende den, maae De bort. — Hun, eller De, maa blive Offeret.

Dyveke.

O ja! saa lad mig døe! lad mig døe for hende, for min Moder — og for Christierns Roelighed. Saa er al min Angest endt, saa kan jeg i de faae Øieblikke, man endnu vil unde mig, elske min Christiern saa høit, som jeg vil, sige det til hele Verden, at jeg elsker ham, og saa gaae rolig og glad ned i min Grav. — Tak, gode Munk! for denne Trøst — jeg er villig — giør, hvad du vil. —

Munken.

De misforstaaer mig gandske — hvorfor døe? De er kun det uskyldige Middel, som Deres Moder bruger, for at vedligeholde sin Magt. — Hende selv tør man ikke angribe, derfor skal De bort; det vil sige, bort fra Kongen, maaskee udaf Landet, maaskee i et Kloster.

Dyveke med et Suk.

Og ikke døe.

Munken.

Endnu mere! Kongens Svoger, den mægtige Kong Carl har hørt om vor Konges Kiærlighed til Dem, han troer sin Søster forhaanet derved — det kunde stifte Fiendskab med saa mægtig en Fyrste; ogsaa det kan De forebygge, naar De har Mod nok til at sætte Dem imod en Svaghed, som forvolder saa megen Ulykke. Vær stærk — forlad dette syndige Opholdssted.

Dyveke.

Syndige!

Munken.

Saa skal Eenighed vende tilbage mellem Folket og dets Fyrste; Kongens Egteskab skal ikke længere vanhelliges.

Dyveke.

Hvad siger De? vanhelliges!

Munken.

De skal selv finde Trøst i den Overbevisning, at De har handlet, som De burde; saa siger Walkendorff, han tilbyder sig at befordre Deres Flugt ved mig. — Rigsraadet selv vil tage Dem i Beskyttelse; og kunde De overtale Deres Moder til at følge Dem . . .

Dyveke.

Det vil hun aldrig.

Munken.

Sikkrere var det, om hun vilde.

Dyveke.

Hun vil snarere forekomme min Flugt.

Munken.

Det har jeg ogsaa formodet — tie derfor hellere stille dermed.

Dyveke.

Og hvad vil der skee, naar jeg forlader hende?

Munken.

Saa vil hun holde op at være farlig, hendes Magt vil tabe sig, og Deres Flugt bliver da det første Skridt til hendes Sikkerhed. Maaskee vil hun snart selv finde det raadeligt at følge Dem.

Dyveke.

Hvad gior jeg da?

Munken.

Flye! eller frygt for, hvad der kan skee; jeg staaer ikke inde for noget.

Dyveke.

Skrækkeligt! ja! jeg vil redde min Moder.

Munken.

Og bringe Roelighed tilbage i Landet?

Dyveke.

Ja jeg vil.

Munken.

Og forlige den ene Stand med den anden.

Dyveke.

O ja! jeg vil! jeg vil.

Munken.

Og stifte Eenighed og Kiærlighed imellem Kongen og hans dydige Ægtemage?

Dyveke.

Ja — ved Gud! — jeg maae, jeg vil — bort med mig Elendige! — men snart, Munk! snart, hvad der skal skee.

Munken.

Deres Forstand vil sige Dem, hvor farligt det vilde vilde være, om Kongen fik noget heraf at vide.

Dyveke.

Det veed jeg.

Munken.

Nu! saa har Himlen hørt mine Bønner, og bevæget Deres Hjerte. De skal snart høre fra mig igien. Fred være med Dem, kiære Dyveke!

Dyveke.

Ja i Hjertet, Munk! i Hjertet!

Femte Scene.

Dyveke (allene, staaer tavs nogle Øieblikke.)

Ja, Fred i Samvittigheden, og Roe i Graven. — Kun der er Roe for mig. — Afsige Christiern — forlade dette syndige Opholdssted! — Jeg forstaaer Dig, Munk! — Endogsaa Du skammede Dig ved at nævne dette skiændige Navn. — Christierns Frille — det er jeg da. Ja! elskede han mig, havde han givet en anden sin Haand? Altsaa vanæret, forskudt! det er Lønnen for min ømme Kiærlighed. — Hvor bliver du, Christiern? Du glemmer endog din Frille; før fløi du i mine Arme i samme Øieblik, du kom hiem. — Hvor bliver du nu af? Var det da

Foragt, der stod i dette Øiekast? Dog nei! — Intet uden Kiærlighed var i Stand til at tænde den Ild, som brændte i dette funklende Øie. Med denne trøstende Tanke vil jeg døe — og hvad vil jeg gjøre? jeg vil forlade min Moder! og hvad om Kongen ogsaa forlod hende? Nei! det vil han ikke, — mine Bønner skal forskaffe Hende Christierns Beskyttelse; for min Skyld skal han værne om hende. — Altsaa Flugt eller Kloster! Nei flye! flye langt fra dette syn, dige Opholdssted!

Ellevte Scene.

Kongen. Dyveke.

Kongen.

Dyveke!

Dyveke (skielvende.)

Min Konge!

Kongen.

Og saaledes tager Du imod mig? Efter saa mange Dages Fraværelse? I Dag i Vinduet sløi Du tilbage ved at see mig. Er det da mig, som vil gjøre Dig Fortred, gode Pige? Naar der i forrige Dage laae Dig noget paa Hierte,

og jeg kuns een Dag ikke havde seet Dig, saa sløi Du i mine Arme, udøste Din Kummer for mig, og den forsvant.

Dyveke (med et Suk.)

I forrige Dage!

Kongen.

Ere disse Dage da saa gandske forbi?

Dyveke.

Ja gandske.

Kongen.

Du skrækker Dig forgieves! Er jeg da ikke længere Din Beskytter?

Dyveke.

O! at jeg nogensinde skulde trænge til Deres Beskyttelse.

Kongen.

Det giør Du heller ikke — forjag disse mørke Forestillinger! Din Moder har sagt mig alt; og mener Du, jeg var saa roelig, om Faren var halv saa stor, som Du forestiller Dig?

Dyveke.

De kiender den kuns fra min Moder; altsaa ikke fra dens farligste Side.

Kongen.

Kuns for de Frygtsomme er der Fare til. Kom, gode frygtsomme Pige! — Hold Dig ved

Din Moder og mig; og Du skal see, hvorledes al Fare skal forsvinde i eet Øieblik. (Vil tage hendes Haand.)

Dyveke (træder et Skridt tilbage.)

Deres Naade!

Kongen (opbragt.)

Hvad er dette? Guds Droß! hvem taler jeg da med?

Dyveke (falder ned for ham.)

De fortørnes! O! tilgiv, tilgiv mig! Lad ikke Deres Vrede sønderknuse mig gandske! Skienk mig Deres Medlidenhed — derom anraaber den Dyveke, som De engang elskede saa høit.

Kongen (reiser hende op.)

Du fornærmer mig med Dine Tvivl. Staae op, Dyveke! jeg har aldrig nogensinde holdt op . . .

Dyveke.

Tael ikke ud. — De bedrager Dem kuns selv. — De kan ikke elske mig, som før — jeg vil ikke fortørne Dem. Gud er mit Vidne, hvormeget denne Overbeviisning har kostet mig; men De kan ikke elske mig, som før. De Følelser, som De tog fra mig, og gav Elisabeth, dem kan De aldrig give mig tilbage.

Kongen.

Jeg gav hende ingen Følelser kun min Agtelse; og var jeg ikke nødt til dette Skridt?

Dyveke.

Jeg bebreider Dem intet. — De havde Ret til dette Skridt, dette skrækkelige Skridt. — Det viste mig den Afgrund, hvori jeg var nedsunken, og som De aldrig kan redde mig fra. — O, jeg forblindede! jeg drømte mig saa lykkelig i Dine Arme, Christiern! glædede mig saa inderlig ved, at min ømme Kierlighed saa tit havde formildet Din strænge Retfærdighed, og giort Dig elsket af Dit Folk. Denne trøstende Tanke kom enhver anden Tvivl til at svinde hen. Jeg behøvede kun at see om mig, og lutter glade Ansigter takkede mig, fordi jeg havde bundet Christierns Hierte til hans Undersaatters. Naar Folkets Fryderaab mødte Dig, o! saa strømmede Glædes-Taarer af mine Øine; og jeg takkede den barmhiertige Gud, som havde hørt mine ivrige Bønner. Tilgiv mig, at jeg endnu eengang erindrer mig dette; jeg trænger saameget til denne Trøst.

Kongen.

Dyveke! Dyveke! Du giennemtrænger mit Inderste.

Dyveke.

Og, hvad er jeg nu? — Ikke længere Christierns, og hans Folks elskede Dyveke. Nei! — jeg er den forførte, forhadte Dyveke. — Veed Du, hvad jeg er? Christiern? — O nei — Du veed det ikke. — Du elskede mig virkelig, derfor veed Du det ikke. — Hør mig da! — Jeg er Din Frille. — Du tier, Du forstaaer ikke dette foragtelige Navn, Frille! Det har ogsaa kostet mig blodige Taarer, inden jeg forstod det.

Kongen.

Du forfærder mig, Dyveke!

Dyveke.

Nu forstaaer Du det! — Jag mig nu bort fra Dit Aasyn. Det er mig, mig Usle, som kom Din Trone selv til at vakle; jeg sætter Spliid mellem Dig og Dit Folk; for min Skyld staaer den ene Stand op imod den anden; for min Skyld unddrager den mægtige Carl Dig sin Bistand. Jeg vanhelliger Dit Ægteskab, hører Du! Jeg afvender Dit Hierte fra den uskyldige Elisabeth, og forgifter hendes Dage; jeg sætter min Moders Liv i Fare. O! jag mig bort, jag mig bort.

Kongen.

Dyveke! Du bedrøver mig.

Dyveke.

Bedrøver Dig! Det vil jeg saa nødig; jeg har aldrig før bedrøvet min Christiern; jeg elskede ham saa inderlig. O! naar han trykkede mig i sine Arme, saa græd jeg af Glæde; saa lokkede jeg milde Taarer i hans skarpe Øie; saa elskede han saa kierlig alle Mennesker, og var saa glad, at Forsynet satte ham til at giøre sine Medmennesker glade. O, de lykkelige Dage! nu ere de ikke mere, kunne ikke være, kunne aldrig mere komme tilbage. Tak for disse Taarer, Christiern! O, de lindre mit Hierte!

Kongen.

Dyveke! Dyveke!

Dyveke (tager hans Haand, og kysser.)

Tak fordi Du elskede mig. — Fortryd det aldrig; — men lad ikke Tanken om mig forhindre Dig i Dine Pligters Opfyldelse. — Glem mig ikke. — Naar Forbrydelsen kræver streng Retfærdighed, o! saa lad Erindringen om mig bevæge Dig til Mildhed — og nu — jeg havde endnu saa meget at bede Dig om, men jeg kan ikke — mit Hierte er saa fuldt. Farvel — min Christiern! for sidste Gang, min Christiern! — lad

mig forlade Dig for evig! lad Kloſteret ſkiule den ulykkelige Dyveke, indtil Graven aabner hende ſit velgiørende Skiød. — Farvel! — tilgiv mig denne ſidſte Svaghed! (falder i hans Arme.) Farvel min Chriſtiern;

Kongen.

Ved Gud! Du ſkal ikke bort.

Dyveke.

Jeg maae.

Kongen.

Og er din Chriſtiern da ikke Konge? Du ſkal blive, trods diſſe Nedrige, ſom vil rive Dig fra mig; de ſkal føle min Vrede.

Dyveke.

O Gud! hvad har Du i Sinde? — Chriſtiern! Straf ikke i din Vrede.

(Sigbrit lader ſig ſee.)

Kongen.

Kom, Sigbrit! kom, og vaag over Din Datter; jeg maae bort.

Dyveke.

Naade, Konge! Naade med den Skyldige! Din Dyveke beder Dig. — Hør hende.

Kongen.

Roelig, Dyveke! — for Din Skyld skal jeg spare dem.

(Gaaer.)

Dyveke.

O, min Moder! (falder i hendes Arme.)

3die Akt.

Tolvte Scene.

Dronningen. Dyveke.

Dronningen (for sig.)

Hvor hun er skiøn! — (tager hendes Haand.) Kom, mit Barn! — Hvad kan jeg giøre for Dem? — Arme Pige! Du skiælver jo! fat Mod, jeg skal giøre alt, hvad jeg kan, for Dem. De er ulykkelig! lad mig trøste Dem! frygt ikke for at aabne Deres Hierte for mig; De skal i det mindste finde varm Deeltagelse; trøste Dem, kan jeg jo dog? — ikke sandt, gode Pige?

Dyveke (falder for hendes Fødder).

O, denne uendelig Godhed! den knuser mig.

Dronningen.

Hvad gior De? — staae op! — Den Ulykkelige maa ikke bede; det er de Lykkeliges Pligt at forekomme den Lidendes Bønner. — Glem Dronningen, og tænk blot, at De taler med en oprigtig Veninde. Jeg vilde saa gierne være alle Ulykkeliges Veninde.

Dyveke.

O, saa er De sikkert min! — Glem aldrig, hvad De der sagde: De ville være alle ulykkeliges Veninde.

Dronningen.

Det skal jeg vist aldrig glemme; — men roelig, gode Pige! Hvem er De?

Dyveke.

Hvem er jeg? Det er skrækkeligt, at jeg skal sige Dem, hvem jeg er. Gid jeg kunde giemme i en evig Nat dette forhadte Navn! Nu har De Godhed for mig, fordi jeg er ulykkelig — og naar De kiendte mig — vidste, hvem jeg var; o! De vilde hade, maaskee foragte mig.

Dronningen.

O Gud! hvad siger De? Dyveke! er det Dem?

Dyveke.

Ja, den ulykkelige Dyveke! (vil falde for hendes Fødder.

Dronningen.

(efter lidt Tavshed, naar hun har seet paa hende noget, efter at have reist hende op.)

Dyveke! — ja Du er god, som Du er skion! Hvi mit Hierte ikke strax sagde mig, at det var Dig? Kom i mine Arme! (omfavner hende.) Gode ulykkelige Pige! Gud være lovet! jeg har Dig allerede! saa let havde jeg aldrig tordet haabe, at min Seier skulde blive over Dig; jeg vilde søgt Dig, og Du kommer til mig! Vil Du skienke mig Dit Venskab — vil Du?

Dyveke.

Hvad giør De, Dronning? — Denne Godhed trykker mig gandske til Jorden. — Jeg ventede Deres Had, om ikke Deres Foragt; den vilde jeg vovet at gaae i Møde; ikke denne nedtrykkende Ømhed — jeg vilde retfærdiggiort mig for Dem — bønfaldet Dem om Deres Naade, og De tilbyder mig Deres Venskab.

Dronningen.

Og tag imod det; det er mit eneste Ønske. Lige uskyldige paa begge Sider skulde vi bleven en Marter for hinanden. Lad os være Venner! —

selv glade og lykkelige skulle vi gjøre vor Christierns Dage lykkelige. — Har Du Mod hertil, gode Pige! saa forkast ikke mit Venskab! jeg har prøvet mig selv, og jeg finder mig stærk nok til dette Skridt. — Mine Hensigter ere rene, derfor vil Gud vist ogsaa give mig Styrke til at udføre dem.

Dyveke.

O, hvor dybt føler jeg mig under Dem? Og det var mig, som vilde bedet Dem, paalagt Dem, at elske Christiern, og gjøre ham lykkelig! — De er ene i Stand dertil. O, at jeg ikke før kiendte al denne Storhed! tilgiv mig, dyrebare Dronning! at jeg saa længe berøvede Dem Christierns Hierte. — Nu er det gandske Deres; fra nu af hører det Dem eene til.

Dronningen.

De maa ikke glemme, hvad De selv var for ham.

Dyveke.

Hvad jeg var? — Det er jeg ikke mere, kan ikke være det, vil aldrig være det. — Hvad er jeg mod Dem? Hvad ere mine Rettigheder mod Deres? — De tilbød mig Deres Venskab — giv mig Deres Medlidenhed! mere tør, mere kan

jeg ikke fordre. — Hvilken Forvovenhed at vilde sætte mig ved Siden af Dem! nei! min Beslutning er fast; fastere end nogensinde. Jeg vil bort.

Dronningen.

Hvad vil De gjøre?

Dyveke.

Jo, naadige Dronning! — jeg maa. — Alting er endog færdig til min Afreise — jeg kom, at forlige Deres Hjerte med mig, at anraabe om Deres Tilgivelse for ethvert uroeligt Øieblik, jeg havde giort Dem. De gav mig mere, uendelig mere, end jeg havde ventet, Deres Godhed, Deres ømme Deeltagelse. — Tag ikke denne uskatteerlige Gave fra mig. — Lad den følge mig i Graven.

Dronningen.

Det skal den — det lover jeg Dem; men De maae ikke forlade mig. — Vilde De berøve mig en Veninde i samme Øieblik, De gav mig hende? en Veninde, som jeg trænger saa meget til? — Jeg ærer Dem for Deres Beslutning; men skulde den endnu, efter dette Øieblik, være lige nødvendig?

Dyveke.

Ja, desværre! jeg føler det — ligesaa nødvendig! O, Elisabeth! Engang besad jeg Christierns hele Kiærlighed — udeelt, uskrømtet? — Tilgiv mig dette Udbrud af mit Hierte. — Jeg kan ikke dele hans Kiærlighed med nogen anden, ikke engang med Elisabeth.

Dronningen (efter lidt Taushed.)

Jeg forstaaer Dem! — De kan have Ret! — Nu vel, arme ulykkelige Pige! saa reis da, og tag min Agtelse og mit ømmeste Venskab med Dig. — Jeg skal aldrig glemme Dig.

Dyveke.

O Gud belønne Dem! — Gid De blive lykkelig, som De fortiener — giør Christiern lykkelig — vær øm imod ham, og formild hans Hierte — elsk ham, som jeg elskede ham — kysser Dronningens Haand.) Farvel, naadige Dronning!

Dronningen.

O ney! ikke saa! lad mig i det mindste sige Dem det sidste Farvel, som mit Hierte ønsker det. (kysser hende.)

Dyveke.

Giv ogsaa Deres Christiern dette sidste Farvel fra mig; jeg tør ikke see ham. — huk ham stundum paa, at min sidste Bøn til Dem var

for ham — saa vil han erindre sig sin stakkels Dyveke, og undertiden tale med hende om Dem. Lad ham ikke glemme mig. Jeg har ham saa kiær, og han elskede mig saa inderlig. Da var jeg lykkelig! o! da var jeg lykkelig! — Den milde Gud skiænke Dem, om det kuns var en Deel af denne Lykke, saa faaer De Løn for Deres Godhed imod mig. — Tak for Deres Medlidenhed — den gyder Trøst i mit sønderknuste Hierte — Giem en Taare for den arme Dyveke, naar De hører, at Graven skiuler hende! Farvel, dyrebare Veninde! Far evig vel! mit sidste Suk skal være for Dem og for Christiern.

Dronningen.

Og for mit Barn, Du Fromme!

Dyveke (farer op.)

For Dit Barn? O Gud! hvad sagde Du? For Dit Barn? — For Christierns Barn? Du skal blive Moder! Elisabeth, Christierns Kone blive Moder! og jeg! o jeg Foragtelige! Ja! jeg vil bede, jeg vil bede for Dit Barn.

(Falder i Dronningens Arme.)

4de Akt.

Ottende Scene.

Slotsherren. Knud Gyldenstierne (kommer.)

Knud.

Du har ladet mig kalde til Dig, min Broder! Hvad vil Du?

Slotsherren.

Jeg har vigtige, meget vigtige Ting at sige Dig, baade som Broder, og som Ven.

Knud.

Du skal finde begge Dele i mig.

Slotsherren.

Det veed jeg. — Dog bliver det især Vennen, jeg vil prøve. — Det er meget, det, jeg vil fordre af Dig. Kan Du for min Skyld overvinde medfødte Fordomme? Kan Du glemme — ikke, at Du selv er Adelsmand, det fordrer jeg ikke; men at jeg, Din Broder er det?

Knud.

Jeg skal aldrig glemme, at Du, og jeg, og hver retskaffen Adelsmand var Menneske, før han blev Adelsmand. Men, min Broder! den, som ikke vil fornedre sig selv, maa ikke glemme sin Tids herskende Fordomme.

Slotsherren.

Fornedre sig! Kan min Ven og min Broder ikke være stærk nok til at see mig glemme disse Fordomme, saa har jeg udtalt.

Knud.

Hør mig, min Broder!

Slotsherren.

Det behøver jeg ikke. — Jeg veed alt, hvad Du vil sige; og jeg læser i Dine Øine, at Du veed min Beslutning.

Knud.

Ja! jeg veed den — vidste den alt længe.

Slotsherren.

Og taug! skiulte Dig for mig? Er det den aabenhiertige, redelige Knud Gyldenstierne! Siig mig — hvad vil Du giøre?

Knud.

Forekomme Din Vanære.

Slotsherren.

Og bedrage mig? — Ja gaae, sammenrot Dig med Dine Adelsmænd. — Jeg har ingen Broder mere. — Stød mig ud af Din Families Skiød. — See! jeg overdrager Dig mine Rettigheder; vær Du Hovedet for denne høie Slægt — hovmod Dig af Dig af Dine Ahner og Skiolde, jeg foragter dem. — Hvad er Du mod mig?

Du en Slave af usle Fordomme! Nu staaer jeg eene i Verden, frie som det første Menneske, Gud skabte — ingen over mig, uden Gud — ingen Baand, som holder mig tilbage. — Eene lever jeg for Dig, ulykkelige, forførte, og forladte Pige! — Din skal jeg være til det sidste Aandedræt. — Lad dem sammensværge sig imod Dig og mig — Konge og Adelsmand, Ven og Broder; jeg kiender ingen Pligter, uden dem, jeg skylder Dig, dyrebare tilbedte Veninde. Mit Mod og min Arm skal beskytte Dig — og kan jeg ikke, saa skal jeg synke i Graven med Dig, der er vor sikkre Tilflugt; længselsfuld saae Du tit hen efter den, arme Dyveke! Er der intet andet tilbage for Dig — saa skal Du komme der, jeg skal selv følge Dig derhen. — See der, stolte Adelsmand! der har Du min Beslutning; gaae nu, og giør, hvad Du vil.

Knud.

Din Heftighed skal ikke bringe mig ud af min Forfatning. — Nu vil jeg tale — min opbragte Broder kan ikke fornærme mig; men han tvinger mig til at tale Sandhed. Først maa jeg sige Dig — jeg var kommet til Dig, om Du end ikke havde ladet mig kalde — jeg vilde sagt Dig, hvad jeg nu agter at sige Dig. Hør mig! det er

ikke mig, som misbilliger Din Elskov. — Hvad Lidenskab siger Dig, det kan min Fornuft sige mig. Vi skamme os jo ikke ved at ægte det Fruentimmer, som Døden berøvede en kiær Ægtefælle; skulde da den fromme Dyveke, hvis hele Forbrydelse er den, at hun elskede en Konge, som engang nødvendig maatte forlade hende; skulde hun være mindre værd, fordi en bitter Nødvendighed, værre end Døden, giorde hende til Enke? — Nei, min Broder! — i mine Øine er Dyveke en Undtagelse, om hun endog er den eneste.

Slotsherren.

Min Broder! nu kiender jeg Dig igien. — Du dømmer mildt som en Ven.

Knud.

Men dømmer den hele Verden, som Du og jeg? — Kunde Du endog sætte Dig ud over Din Families Fordomme, har da ikke hele Verden de samme? — ogsaa dem skal Du kiempe imod. Kan Du det? Kan Du see Dig foragtet, hvor Du kommer? udleet af Dine Ligemænd, tilbagesat af Dine Overmænd — kort: udstødt af hver ridderlig Samqvem? — Kan Du udholde dette? — Kan Din Dyveke udholde dette? — og naar hun saa ikke kan, naar hun læser Bebreidelse og Kummer i Dit Ansigt!

Slotsherren?

Det skal hun ikke.

Knud.

Saa reys da, agt Din Dyveke; — men byt Ridder-Sværdet om for Plovjernet; skiul Dig selv i en Bondekofte, og lad Solen afsvide Din Dyvekes Skiønhed. — Kan Du ikke det, saa vent aldrig at blive lykkelig.

Slotsherren.

Det kan jeg! — Gid jeg kuns maatte. — At Dyveke vil blive min for bestandig — det tør jeg kuns haabe — Nu laaner hun mit Navn; om hun siden vil vælge mig, eller Klosteret, det overlader jeg hende selv.

Knud.

Og for dette sværmende uvisse Haab vil Du udsætte Dig og hende for denne Fare?

Slotsherren.

Det Haab udgiør min Lykke. — Hun kan, og vil ikke blive. — Jeg maa følge hende.

Knud.

Er det Din urokkelige Beslutning.

Slotsherren.

Ja!

Knud.

Nu, saa lad os ikke spilde Ord eller Tid længere. Saa har jeg andet at sige Dig. — Jeg vil tilstaae, at jeg har bragt det saa vidt, at jeg kunde forhindre Din Flugt; — men vær rolig, min Broder! jeg vil ikke bedrage Dig. — Dine Hensigter ere rosbede; for Din egen Sikkerheds Skyld maatte jeg ene paatage mig at være den, der vilde tilintetgjøre dem, at ikke den øvrige Familie skulde blande sig deri, og af uforsigtig Iver styrte Dig i en uundgaaelig Ulykke.

Slotsherren.

Veed Sigbrit det ogsaa?

Knud.

Ja! — men ogsaa hun har overladt hele Sagen til mig; endog fra den Side er Du sikker. Vil Du ikke forandre Din Beslutning, — nu vel! saa er alting endnu, som Du selv forlod det, kuns meget sikkrere. Du kan reise, naar Du vil.

Slotsherren.

Min Ven! hvi miskiendte jeg Dig?

Knud.

Selv Overlast skal Du ikke frygte for — mine Folk ere færdige paa det første Vink, og de ere mig troe. — Du studser! — ja, min Bro-

der! det kunde maaskee behøves — den hele Sag er ikke saa skiult, som Du formodede; — men hold Dig rolig indtil jeg siger Dig til; jeg staaer Dig inde for alt. — Man vil vogte paa hvert et Skridt af Dig; mig mistænker man ikke. — Forlad Dig trygt paa mig. — Selv Dyveke, vilde jeg ønske, Du vilde overlade til min Omhue.

Slotsherren.

Hun skal være sikker i mine Arme.

Knud.

Din Ret til at beskytte hende, vil jeg heller ikke betage Dig, om det endog var forsigtigere. — Men til Sagen. — Var ikke Aftalen at gaae til Holland?

Slotsherren.

Jo!

Knud.

Og ifald Vinden ikke blev gunstig ingen Midnat, saa til Lybek med Nordbys Galley?

Slotsherren.

Jo! Jeg seer, Du er godt underrettet.

Knud.

Faaborg har sagt mig alt.

Slotsherren.

O! nu forstaaer jeg ham.

Knud.

Men videre! — Du fører altsaa Dyveke selv ombord — saa hemmeligt som mueligt — hvis ikke, saa lad ske aabenbare, hvad der ikke kan længere skiules — før hende bort med Magt, om Du vil. — Men slip hende ikke af Dine Arme, mere har Du ikke lat gjøre. Jeg skal værne om Eder begge, og jeg lover Dig, at ikke et Haar skal blive rørt paa Eders Hoved, saalænge jeg er til. Det kan jeg love, mere ikke.

Slotsherren.

Og det vil Du gjøre for mig? Det var usselt, om jeg troede, at jeg med Ord skulde kunde takke Dig. — Du er ophøiet over al Tak; — men, hvad vil Du vove?

Knud.

Vover jeg mere, end Du? Du vil ikke forlade Dyveke? — vel! jeg forlader heller ikke Dig — og nu nok herom. — Sæt nu, at alt gaaer godt, har Du da intet videre at sige mig?

Slotsherren.

Mit Regnskab, som Slotsherre; det var just derfor, jeg bad Dig komme til mig.

Knud.

Du vilde altsaa selv have betroet Dig til mig?

Slotsherren.

Ja!

Knud.

Det vil Du? Tak, min Broder! — men, hvad er saa min Fortieneste!

Slotsherren.

Jeg ventede meget af Dig; kun ikke saa meget.

Knud.

Nu, hvor er Dit Regnskab? Lad os ikke spilde Tiden!

Slotsherren.

Det er i meget Uorden.

Knud.

Det skal blive bragt i Orden.

Slotsherren.

Faaborg har bedraget mig for 10000 Rdlr.

Knud.

De skal blive betalte, og han afstraffet — hvad mere?

Slotsherren.

Det vigtigste! — vaag over min Dyvekes Moder. — Hun vil uden Tvivl snart komme efter sin Datter.

Knud.

Jeg skal selv ledsage hende; hun skal være saa sikker ved min Beskyttelse, som Dyveke ved Din.

Slotsherren.

Saa er jeg roelig.

Knud.

Og saa har jeg opnaaet det første af mit Ønske — rolig maa Du være, saa vil alt gaae godt.

Slotsherren.

Det lover jeg.

Knud.

Altsaa Midnats-Klokken, eller første gunstige Vind — det er Signalet?

Slotsherren.

Ja!

Knud.

Alting skal være færdig. — Kuns rolig! Mod og Tillid til mig. — Lover Du mig ogsaa det?

Slotsherren.

Ja, min Broder!

Knud.

O! saa har jeg vundet en Ven og en Broder igien.

(Vil gaae.)

Slotsherren.

Kan Du tilgive mig, at jeg miskiendte Dig?

Knud.

Din Tillid skal forsone Din Brøde.

Slotsherren.

Og Du vil gaae, uden at give mig Dit sidste Farvel? hvo veed om vi ikke sidste Gang tale saaledes sammen.

Knud.

Jeg behøver mit Mod samlet. — Afskeed gior Hiertet blødt. — Dog — giv mig Din Haand.

Slotsherren.

Tak! inderlig Tak for Dit troe Venskab?

Knud.

Farvel, min Broder! — Saaledes anstaaer det sig for Gud og Mennesker, at Brødre sige hverandre det sidste Farvel — som Venner. Nu lad os ogsaa skilles ad, som Mænd; ingen qvindagtig Taare svække vore Kræfter og vort Mod. — Til Kamp, min Broder! for Kiær-

lighed og for Venskab. — Vi samles til Lykke eller Død. — Dyveke er vort Løsen. — Ikke sandt?

Slotsherren.

Dyveke, og Knud.

Knud.

Farvel, min Broder!

Scener af Niels Ebbesen.

Sørgespil i 5 Akter

ved

Professor Sander.

---

1 Akt.

Ottende Scene.

Niels Ebbesen. Jutta. Erik.

Erik. Ridder Frost holder med sine Svende ude ved Broen, og beder om at indlades.

Jutta. Min Gud! Ridder Frost?

Ebbesen. Søren Frost.

Erik. Ridder Søren Frost, og hans Søn, Hans Frost.

Jutta. Niels! jeg beder Dig. Frost, Din afsagte Fiende?

Ebbesen. Ere de bevæbnede?

Erik. Nogle og fyrgetyve Mand, alle bevæbnede. Skal Broen hidses ned?

Jutta. Lad dem i det mindste nedlægge deres Vaaben!

Ebbesen. Lad Frost give sit Ridder-Ord paa, at han kommer med fredelig Hu. Hører Du? saa er han velkommen.

Jutta. Med alle sine bevæbnede Mænd?

Ebbesen. Med alle sine Mænd.

(Erik gaaer.)

Jutta. Niels! jeg beder Dig, lad Dit ædle Hierte ikke forlede Dig til Uforsigtighed.

Ebbesen. Lad Frygten ikke forlede os til uværdig Mistanke.

Jutta. Har Frost ikke i 25 Aar bestandig ført Feide imod Dig?

Ebbesen. Desværre! men hvorfor? fordi han elskede Dig. Fordi den skionne Jutta gav mig Fortrinnet for den vilde, stolte Søren. O Jutta! jeg kiøbte Kiærligheds Lykke med en Vens Forliis. Dog! = = = = jeg har været lykkelig; og skulde ikke tilgive?

Jutta. Tilgive? O gierne! men ikke betroe Dit Liv til en Fiende.

Ebbesen. Har Frost nogensinde tilladt sig lumsk Overfald? Som Riddere have vi ført en aabenbar Feide; og nu kommer han frivillig som Giæst. Frygt ikke, Jutta! en ærlig Fiende er bedre end ti svage Venner.

Jutta. O hellige Guds Moder! der kommer han, jeg kan ikke taale hans Aasyn. Niels! Niels! — jeg besværger Dig, for min Skyld, vær forsigtig. —

Ebbesen. Om jeg behøver det, ja! (Jutta gaaer) hav Tak Gud for denne Kone.

Niende Scene.

Ebbesen. Søren Frost.

S. Frost. (i Døren) Frihed og Kong Valdemar!

Ebbesen. Frihed og Kong Valdemar! I ere velkomne, ogsaa uden dette Løsen! Kom nærmere, Ridder.

S. Frost. Nei ikke et Skridt, førend Du har opfyldt min Bøn.

Ebbesen. Tal! Ridder Frost forlanger vist intet imod Ret og Fædreland. Tal!

S. Frost. Nu velan! — jeg har hadet Dig af mit ganske Hjerte, Ebbesen! Den stolte Søren vilde ikke troe, at Jutta kunde elske nogen Dødelig uden ham. Jeg har ikke kunnet glemme hende. Jeg har ikke kunnet tilgive Dig, at Du ranede fra Din Ungdoms Ven alt; hvad han ansaae for sin Himmel paa Jorden.

Ebbesen. Frost, ikke saadant et Ord mere! Jutta var frie. Hun valgte. Hun har skiænket mig Himmelen; jeg har ikke berøvet Eder den; Havde hun valgt Eder, Ridder! da skulde Eders Lykke været min Trost.

S. Frost. Nu, nu, i min første Harme betragtede jeg Din Lykke som Ran, som Synd imod Ungdoms Venskab. Siden var det Stolthed, at jeg ikke vilde tilstaae mig selv, jeg havde Uret. Jeg hadede Dig endnu mere, fordi — ja jeg troer — fordi Du var den uskyldige Aarsag til, at jeg førte den første uædle Feide. Jeg hadede Dig for det, hvorfor jeg burde hadet mig selv. Seer Du, Ebbesen? det er min Brøde. Nu har jeg ydmyget mig for Dig. Nu har jeg skriftet. Det har kostet mig uendelig meget. Kongen, ja Paven selv, skulde ikke tvunget mig dertil. Jeg har skriftet frivillig. Vil Du nu opfylde min Bøn, Ebbesen?

Ebbesen. I Herrens Navn, saa tal dog! Hvad kan jeg gisre for Eder, Ridder?

S. Frost. Du skal sige Du, ikke I. Ebbesen, kan Du tilgive?

Ebbesen. Tilgive? O Gud! troer Du, jeg har nogensinde hadet Dig?

S. Frost. Nei, desværre! gid Du havde hadet mig. Du er kold. Ligegyldighed er tusende Gange værre at overvinde end Had. Siig: kan Du tilgive?

Ebbesen. O ja! alt, alt!

S. Frost. Det ventede jeg. Men nu min Bøn — den er stor. Vil Du slaae en Streg over de sidste fem og tyve Aar? — kan Du glemme? — Ebbesen? kan Du glemme?

Ebbesen. Jeg har allerede intet mere at glemme! kom Søren! her er min Haand; slaae til; lad os være Venner igien!

S. Frost. Venner igien.

Ebbesen. For Evigheden.

S. Frost. Venner og Mænd.

Ebbesen. For Fædrenelandet.

(de omfavne hinanden.)

S. Frost. Herren veisigne vort Forbund.

Ebbesen. O det vil han! det skal han! (hastig til Døren) Jutta! — Kone! Jutta! Estrith!

S. Frost. (ligesaa til den anden Dør.) Hans! kom ind! Vi blive her.

Trettende Scene.

Ebbesen. En Herold.

Ebbesen. Hvad er Eders Begiæring?

Herold. Hans Naade Hertug Geert, sender mig til Eder, Ridder Ebbesen! han tviler ikke paa, at den ædeltænkende Ridder Ebbesen vil erkiende en Undersaats Pligt, vil sværge ham Huldskab og Troeskab, og møde i Leiren med halvtredsinds-nye bevæbnede Mænd. Af synderlig Agtelse indbyder Hertug Geert Eder, Ridder Ebbesen, at møde ved hans Hof i Randers, da han ønsker ikke blot at vinde Eders Arm, men ogsaa Eders Hierte. Det er Hertugens egne Ord. Til den Ende tilbyder Hertug Geert Eder, Ridder Ebbesen, sikker Leide frem og tilbage fra Nørreriis til Randers. Jeg og mine Folk venter paa Eders Befaling.

Ebbesen. Bring Eders Herre dette mit Svar: Jeg veed, at Rigsstænderne paa ulovlig Maade har givet Greven Jylland i Pant for 40000 Mark lødigt Sølv, hvorved de rigtig nok drev den ubesindige Konge Christoffer i Landflygtighed. Men Pant er ikke Eiendom. Greven skulde nyde Landets Indkomster, indtil Pengene vare betalte: men ikke herske over Landets

frie Mænd. Da Folket ikke har valgt ham til Overherre, da han alligevel forandrer Valdemars gamle vise Love, udskriver nye haarde Skatter, indfører et fremmed Sprog og fremmede Sæder; saa er han intet andet end en mægtig Røver. Stig Eders Herre: Ebbesen sværger ingen Voldsmand Huldskab og Troeskab. Imidlertid tager jeg imod Grevens ærlige Tilbud om sikker Leide, for at sige ham det selv. Jeg har længe ønsket en god Leilighed til at minde ham om adskilligt, som hans Hofkryb nok ikke finder sig forpligtet til at minde ham om. Nu kan I drage bort i Fred. Jeg stoler paa Grevens Ord og mine egne Folk.

Herold. Naar kan Hertug Geert vente Eder i Randers?

Ebbesen. Endnu i Dag. Det er jo kun en Lystreise derhen. —

Herold. (vil gaae.)

Ebbesen. Eet Ord endnu, Ridder! Er Stig Andersen i Grevens Tieneste?

Herold. I Hertugens Tieneste og Yndest. Hans Naade har betroet ham en Hær.

Ebbesen. (afsides) Og ham vilde jeg betroe min Datter?

Herold. (bliver ved) O! det vil kun komme an paa Eder selv, tappre Ridder! at vinde

Hertugens Yndest. Eders tilkommende Sviger-Søn har talt med Fynd om Eders Mandighed og Dyder. I vil erfare, at den store Geert veed at sætte Priis paa store Mænd.

Ebbesen. Saa? jeg frygter kun for, vi Danske har anden Vægt og Maal for Dyder, end Greven. I har nok Hastværk, Ridder! Farvel!

Herold. Tillad, at jeg først befaler mig i Eders Bevaagenhed. —

Ebbesen. Godt, godt! farvel Ridder!

Herold. (medens han gaaer) Det lader ikke til han bider paa Krogen.

Fiortende Scene.

Ebbesen.

Ha Hofsnog! — al hans Lykke er hans Herres Smiil. Den store Geert! (bitter leende) Ha, ha, ha, han forstaaer sig paa store Mænd. O! at jeg maatte staae ene for dig, Geert, Arm imod Arm, Sværd imod Sværd! — Ha! paa dit Liig vilde jeg gierne døe! — og hvorfor ikke? — æske ham til Tvekamp? — Han vil foragte en slet og ret Riddersmand, og ikke møde! — bie til et Slag? . . . Udfaldet er uvis! O! gid han maatte falde, førend Tusinde falde! —

Almægtige Gud! var det dit Værk, at Undertrykkeren indbyder mig selv til sig? Han har aldrig hørt Sandhedens Ord. Ædel Frimodighed skal ryste hans Inderste, skal vække hans Samvittighed med uvante Tordenslag! — Samvittighed! (bitter leende) Ha, en forhærdet Voldsmands Samvittighed. Han vil fnyse, han vil fordrive mig, som Frost. — Nei, Voldsmand, aldrig! Før skal du begrave mig her under mine Muure. — Tys! — (til Altanen) Endnu ringe Stormklokkerne. Ha, Geert, de kiække Danske væbne sig. Disse Klokker skal ringe dig til Graven. (aabner Døren og seer ud) Himlen er rød, som om Jorden stod i Brand. Ja, jeg kommer, Greve! jeg kommer. (gaaer.)

Dækket falder.

2den Akt.

Femte Scene.

Stig. Ebbesen.

(Ebbesen, som Vietinghof aabner Døren for, træder ind med dybsindig Kulde, og seer sig tavs omkring).

Stig. (iler ham med venlig Høflighed imøde) I venter Hertugen her, kiære Ebbesen? hvor det glæder mig, at han har skiænket mig de første Øieblikke.

Ebbesen. Ogsaa mig! — saa samler jeg besmere kold Rolighed.

Stig. (vedblivende) Hvor det vil glæde mig, at see den kiække Ebbesen her beundret af vor Olds berømteste Krigere!

Ebbesen. Stig! — dog = = = Ridder, I har hastig lært dette kunstlede Hofsprog. — Mig glæder det ikke at finde Eder her. Jeg havde ventet at træffe Eder paa Nørreriis.

Stig. Har da Eders kiære Jutta ikke sagt? = = =

Ebbesen. O jo! alting!

Stig. Siden var det min Lehnspligt, at følge Hertugens Indbydelse = = = =

Ebbesen. O ja! det lader sig begribe!

Stig. Den samme Pligt, som kalder den ædle Ebbesen til sin ædle Herre!

Ebbesen. Ganske rigtig! — Er det sandt, Ridder! at I staaer i Grevens Tieneste?

Stig. Hertugen hædrer mig med en Tillid, som jeg kun under Eders Veiledning kan haabe at

fortiene; han lover sig meget af en Mand, som Ebbesen har valgt til Svigerson, maaskee for meget.

Ebbesen. Staaer I i Grevens Tieneste?

Stig. Hans Naade har betroet mig et Banner.

Ebbesen. (pludselig og heftig vred) Stig! — og Du vil kæmpe imod Dine Brødre? Stig! jeg har elsket Dig, som min Søn. Og Du, Du vil sælge Voldsmanden Dit Fædreland for Hoffets usle Tant? Du vil sælge ham Din Siæls Salighed for den Ære at vansmægte i et forgyldt Buur, som hans andre tamme Dyr. Jeg beder Dig, tving mig ikke til at foragte Dig, Dig, som jeg saa usigelig gierne vilde elske. Kom, lad os flye fra dette Sted; see, alt den Glimmer her er dyrt betalt, siger jeg Dig; dyrt betalt med vore Landsmænds Blod. Her, under Dine Fødder ligger Helvede; frygter Du ikke for, at Gulvet skal briste? kom, den Luft, Du aander, har allerede forvirret Dit Hoved; lad os flye, førend den forgifter Dit Hierte. Kom, vil Du følge mig?

Stig. (forvirret) Jeg = = = jeg kan ikke = = = jeg har svoret Hertugen = = = =

Ebbesen. Det var Meeneed. Fædrenelandet skylder Du Troeskab.

Stig. I Sandhed. I miskiender Hertugen og mig. Han er jo dog nu Landets lovlige Overherre.

Ebbesen. Og dette Hykleriets Paafund vover Du at igientage for mig? har Folket tilladt ham at behandle et Pant, som Eiendom? har vi Danske solgt os selv til at være Fremmedes Trælle? Fy Stig! Du fornedrer Dit Fædreneland, for at undskylde Din Brøde. —

Stig. Brøde? Ridder! I taler et Sprog . . .

Ebbesen. Som Du har glemt her blandt udenlandsk Hofkryb. Det er dansk, det er Sandhedens Sprog. Fy, Stig! Du kunde være en frie Dannemand, og Du kiøber gyldne Lænker fra Udlændinger . . . huk paa det alvorlige Øieblik, da al Jordens Herlighed synes modbydelig, som et urimeligt Eventyr, der har moret os i vor Barndom. Din Samvittighed vil vaagne. Jeg gyser, Stig! tænk! alle disse blodige Gienfærd af myrdede Brødre omkring Dit Leie. Samvittigheds Nag i Din sidste Stund! betænk! Med et evigt Helvede vilde Du da gierne kiøbe Dig løs fra Din sidste Stund. —

Stig. Holder I os for Hedninger, Ridder Ebbesen! siden I kommer til Randers, for at omvende os?

Ebbesen. Først Smiger, nu Spot! svage Menneske! jeg foragter Dig!

Stig. Min Trost er en stor Mands Agtelse.

Ebbesen. Nok! (Pause) Ridder Andersen! kiender I denne Ring?

Stig. Den er ikke slettere, end denne her.

Ebbesen. I har elsket min Datter, som I elsker vort Fædreneland; det seer jeg for silde, Estrith sender Eder . . .

Stig. Min Ring tilbage? jeg giætter det.

Ebbesen. Saadan en Ring bør ikke bortskiænkes og imodtages, uden Hierter følger med, det erfarer jeg ogsaa for silde; og Eders Hierte en Gave . . .

Stig. Som Estrith ikke veed at sætte Priis paa. Jeg forstaaer det.

Ebbesen. Eders Hierte kan hverken give eller imodtage huuslig Fryd. Der, Ridder Anderssen! giv mig min Datters Ring tilbage!

Stig. Jeg vil ikke undersøge, om det er Datteren eller Faderen, der sønderslider et helligt Baand. Nok, det er ikke mig, som tager et høitideligt Løvte tilbage. Jeg har stedse bemødet

Estriths Skiønhed og agtet hendes Dyd. Men ... Elskovs Kildevæld udspringer ikke overalt, hvor man graver derefter; Desuden ... efter denne Samtale ...

Ebbesen. Hvortil saa mange Ord?

Stig. Efter denne Samtale kan der nok ikke mere være Samfund imellem os. Altsaa (rækker ham Ringen) Jeg ønsker Eders Datter ...

Ebbesen. Tak! Tak!

Siette Scene.

De Forrige. Geert.

Geert. Det varer længe!

Ebbesen. (vedblivende) Jeg tager imod det som det sidste Venskabs Bevis.

Geert. (nærmer sig Stig, som trækker sig tilbage) Hvad har I udrettet?

Stig. Intet.

Geert. Saa maae man strax angribe ham fra hans svage Side.

Ebbesen. (som imidlertid dybsindig har betragtet Ringen, med bitter Latter) Ogsaa denne Drøm forsvandt! ... O Menneske! da vor Herre skabte Dig, trykte han sit Billede i Støv!

Geert. (træder frem) Velkommen, Ridder Ebbesen!

Ebbesen. (fatter sig, forvarer Ringen) Ak! — I har forlangt Herr Greve . . .

Geert. Jeg har ønsket nøiere at kiende en Mand, som hele Landet ærer, og som jeg hidtil kun langt fra har kunnet beundre. Vel har vi engang talt sammen paa Topheden. Ikke sandt? Men saaledes, haaber jeg, vi ikke skal møde hinanden mere. —

Ebbesen. Gud give, I ønskede det saa oprigtig, som jeg ønsker det af mit ganske Hierte.

Geert. Kan I tvivle derpaa? Uøierne drager jeg mit Sværd imod dem, som jeg kaldtes til at beskiærme. Men blev jeg ikke tvungen dertil? Hvo greb først til Vaaben?

Ebbesen. Herre! ikke den, der først slaaer til; men den, der ægger og tirrer til Strid, er Ophavsmanden.

Geert. Unaturlig er enhver Krig imellem Fader og Børn; imellem Overherre og Undersaatter.

Ebbesen. Undersaatter? det er et leedt Ord i Eders Mund, Hr. Greve!

Geert. Jeg længes efter at ende denne unaturlige Krig. Vil I gjøre Eders dertil, Ridder Ebbesen?

Ebbesen. I vil ende Krigen? Hører jeg ret? I vil ende Krigen?

Geert. Ja, jeg vil. Jeg veed, Ridder Ebbesen, at Eders Ord hos Eders Landsmænd gielder mere end mit fyrstelige Bud. Jeg veed, at Dannehoffet snart skal samles. Vil I der træde frem, som Fredsmægler?

Ebbesen. O Gud! Gives der et Ærende, hvori jeg heller vil opofre Liv og Blod?

Geert. Nu velan da! — Naar alle Riddere og Mænd nedlægge deres Vaaben; naar alle Prælater, Riddere og friebaarne Mænd sværge mig Huldskab og Troeskab; naar Landet betaler de Skatter, jeg har udskrevet, og hvad mine Stridsmænd har kostet mig; saa sender jeg min hele Hær tilbage til Tydskland.

Ebbesen. Greve! vil I giække mig! en Nidding maae foreslaae sligt for frie danske Mænd!

Geert. Guds hellige Blod! kan jeg gjøre mere? Saaledes ere I, Riddere. Ebbesen, Ebbesen, fra dette Øieblik af er jeg uskyldig. Landets Blod komme over Eder og Eders Sammensvorne.

Stig. Betænk vor Hertugs Overmagt, Ridder Ebbesen! Kan Fædrelandet tilkiøbe, eller tilkiæmpe sig en bedre Fred?

Ebbesen. Kun med Grev Geert har jeg her at tale. — Kan I høre Sandhed, Hr. Greve? I holder os for Oprørere. End ikke i Eders Øine vil jeg agtes for en hovmodig og egennyttig Mand. Vil I høre?

Geert. Tal! jeg hører.

Ebbesen. Ogsaa her staaer jeg for Guds Aasyn. Han vender ogsaa sit Øie til et vanhelligt Sted! Hans Torden ramme mig, om jeg ikke taler Sandhed. I troer at være Jyllands lovlige Overherre?

Geert. Jeg troer det ikke, jeg er det. — Har ikke Rigsforsamlingen i Nyborg overdraget mig Jylland med alle en Overherres Herligheder og Rettigheder?

Ebbesen. For mig er Eders Aasyn en Maske; men ikke for vor Herre. Jeg veed ikke, om Ærgierrighed skuffer Eders Samvittighed, eller . . . . I selv burde dog vide, at Forsamlingen i Nyborg ikke kan gielde for et Dannehof. Den Gang havde den svage Kong Christoffer allerede forlehnet Eder med Fyen. — O! han, som I

tyve Gange har feidet imod, og tyve Gange sluttet Fred med, han, som Eders Avind har drevet fra Thronen, og ikke engang undt en Grav i Fædrelandet! . . . . For at fordrive ham, har I givet syndige Penge til Forskud, efterat I selv havde opirret Undersaatternes Gemytter imod ham, deres Konge. Eders Trædskhed har bragt Fyens forsamlede Riddere til at pantsætte Jylland; og ingen af vore Mænd har været tilstede. Kan I holde os for saadanne taalige Daarer, at vi skulde erkiende slig en Herredags Gyldighed?

Geert. (som med muligste Selvtvang undertrykker sin Vrede) Hele Landets Undersaatter vare budne til Rigsforsamlingen. Dens Kiendelse staaer fast. Jylland selv har ikke vægret sig ved at erkiende mig for Pantherre.

Ebbesen. Desværre! Nød bryder alle Love! vi giorde, hvad vi ikke kunde lade, og vi leed med Taalmod, saalænge I kun handlede som Pantherre. Men I kiendte os ikke, da I vilde sælge os som Qvæg, til Hertug Valdemar. Vi ere frie Mænd. Gud for os alle, saaledes har det stedse været her i Landet, siden den store Knuds Tid: og ingen Konge har tordet ophøie sig over Loven. Og I vil udskrive Skat-

ter efter eget Tykke? I vil paatvinge os tydsk Sprog, tydske Sæder, tydske Love? Et heelt Folk vil I udrydde af Jorden, ligesom man dræber en Bisværm med Svovl! Ved den levende Gud! aldrig har nogen frie Mand draget sit Sværd for en retfærdigere Sag end vi.

Geert. Ridder! I misbruger min Naade.

Ebbesen. Og I selv, Hr. Greve! er I lykkelig? Kun ved Frygt hersker I. — Kan det glæde Eder, at et heelt uskyldigt Folk i Londom raaber Vee over Eder for Guds Domstoel?

Geert. Forvovne!

Ebbesen. (træder til Vinduet) See, det er tyst og stille her i Randers, som i en Grav! Borgerne liste sig igiennem Gaderne, som Giengangere, der med Længsel skue tilbage til Jordens tabte Fryd. Alles Munde kalde Eder Hertug; alles Hiekast ere Dolkestik, og alles Hierter forbande Eder som Voldsmand.

Geert. Voldsmand! det er for meget. Ha Forvovne! I skal føle min retfærdige Vrede. (haanende) Een Ret er der dog paa min Side, som Eders Tunge og Eders Staldbrødres Sværd ere for afmægtige til at kuldkaste: den Stærkeres Ret? Er det ikke saa, I taler om mig? I har forkastet min Naade. I skal føle min Vrede.

Jeg har lovet Eder sikker Leide. Det skal jeg holde. Men i Morgen er I fredløs; hører I? i Morgen er i fredløs!

Ebbesen. Fredløs? Død og Helvede! (drager sit Sværd; Stig løber til, og holder ham.) Tilbage, Menneske! — (til Geert) dette Sværd kunde skiænke Eder evig Fred. Mig vilde det kun koste mit Liv. (støder Sværdet tilbage i Skeden) Dog, nei! I skal ikke anklage mig for Gud, at I faldt uden Varsel! (træder til Døren, og rækker Vietinghof uden for sit Sværd) Tag det et Øieblik! — Her staaer jeg værgeløs! — Endnu engang, Greve! vil I drage tilbage til Holsteen? Jeg kiender mine Landsmænd; de vil vist betale, hvad I har givet i Forskud. Bestem Løsepengene for Prinds Otto: ogsaa dem vil vi betale. Vil I drage tilbage? Ved den levende Gud! her er Eders Regimente til Ende. Hvor Friehedens Sværd blinker, er Voldmandens Scepter knækket. Vil I drage tilbage?

Geert. Hertug Gerhard har intet at tale med en vanæret Usling.

Ebbesen. I vil ikke? Nu, saa — ikke et Ord mere i Fædrelandets Navn = = = Men nu taler Ridder Ebbesen. I erklærer mig for fredløs? det leer jeg ad! værgeløs vil jeg sove paa

Heden, og ingen Dansk Mand skal løfte sin Haand imod mig. I maae leie Stiemænd om I ville skille mig ved Livet. I har villet vanære mig? det taaler jeg ikke. Der ligger min Handske! Hermed erklærer jeg Dig aaben Feide! Hvor jeg treffer Dig — om det saa var ved Alteret, saa er Du dødsens.

Stig. Ridder Ebbesen! raser I? I! enkelt Ridder, æsker Hertugen til Feide?

Ebbesen. Hvad en Mand med Mod og med Guds Bistand formaaer, det begriber I ikke mere! — Geert har et Liv at miste; jeg har et Liv at miste; deri ere vi Ligemænd! Tag min Handske Greve! jeg venter Dig og Dine Mord-brændere for Nørreriis. Men husk paa Geert! Dødsens Engel kommer uventet. (gaaer.)

3die Akt.

Tredie Scene.

Ove Hals. Stig Andersen. Vietinghof. siden en Gesandt.

Vietinghof. En af Keiser Ludvigs Gesandter er kommen i yderste Hast fra Slesvig, og ønsker endnu i Aften at indlades.

Geert. (smilende) En Gesandt? tillader slig en Herres Værdighed at ile? — og saa silde? lad ham komme?

(Vietinghof aabner Døren for Gesandten og gaaer. Denne seer med synderlig Bevægelse paa Geert, og taler med en halv undertrykt Varme.)

Geert. Hvad er Eders Ærende?

Gesandt. Fred, store Hertug! om I vælger, hvad Lov og Retfærdighed byder, og hvad Keiser Ludvig og Kong Valdemar tilbyder Eder.

Geert. Kun Gud har at byde over mig. Hvad eie Ludvig og Valdemar, som de kunde tilbyde Gerhard?

Gesandt. Keiser Ludvigs Gesandter opholdes endnu i Slesvig; de haabe, deres hæderfulde Ærende skal understøttes af Eders vise Søster, Dronning Elisabeth. Men det gyselige Rygte, at I ødelægger et uskyldigt Folk med Ild og Sværd, har bevæget dem til at sende mig forud. Ved det hellige romerske Riges Magt og Værdighed besværge de Eder, Greve af Holsteen, som et ædelt Lod af de tydske Rigsstænders store Kiæde, at agte paa, hvad det hellige romerske Riges Formand har at forkynde. De besværge Eder at standse Krigens Gang, indtil de selv kan fore-

lægge Eder deres Fuldmagt, og mægle Fred imellem Eder og Kong Valdemar.

Geert. Intet videre? i Sandhed, det var ikke Umagen værd at sadle en Hest for.

Gesandt. Tør vi haabe, at I kun nogle faa Dage vil spare uskyldigt Menneskeblod, indtil alle Eders retfærdige Fordringer kan vorde tilfredsstillede?

Geert. Hvad kalde I retfærdige Fordringer? Hvo fordrister sig til at kræve Regnskab af Hertug Gerhard? Hvad Tydsklands forsamlede Fyrster have at forkynde Greven af Holsteen, veed jeg at agte paa. Men Jyllands Hertug har intet at underhandle om med Valdemar og hans Ven Ludvig. —

Gesandt. Foragt ikke Eders Modstander, store Hertug! Valdemar er ung, men udmærket viis og stridbar. En anselig Hær, alle tydske Fyrsters Venskab, alle danske Hierters Ønsker understøtte ham. Vil I ikke tilstæde aatte Dages Vaabenstilstand?

Geert. Nei! Aatte tabte Dage kan hverken Keiser Ludvig, eller hans vise Raader give mig tilbage — og nu Farvel! — Ridder Andersen! Eder anbefaler jeg denne Riddersmand, som Giæst.

Stig. Han er mig velkommen!

Gesandt. Tak, naadige Hertug! Som Gesandt har jeg intet mere at sige. Men vil I ikke tilstæde mig et Øieblik Samtale i Enrum?

Geert. Besynderligt!

Gesandt. Troer I, I har noget at frygte for?

Geert. Frygte? . . . var end Eder Aasyn mig ikke Borgen nok (viser paa Sværd og Skiold, som hænge paa Væggen) — saa er der dog Sikkerhed. Gaae, gode Ridder Andersen! og bie paa Eders Giæst. (Stig gaaer.)

Fierde Scene.

Geert. Gesandten.

Gesandt. Greve! Greve! kiender I mig slet ikke mere?

Geert. Nei! — dog jo! — Stemmen synes mig . . . stig! hvad er Eders Navn?

Gesandt. Marquard Brokdorp.

Geert. Min Gud! Marquard? Du? (omfavner ham) min Barndoms Ven! nu, Gud lønne Dig endnu for alle de latinske Salmer, Du hialp mig ud af hos Bispen i Lybek.

Gesandt. Og for alle de Saar, som mit uforsigtige Træsværd gav Eder i vore krigerske Lege?

Geert. Og for det Helteſpring i Traven, da Du reddede mit Liv! — men Gud! Gud! hvor Tiden har forvandlet diſſe Rofer til Rynker, og dette Guldhaar til Sølv!

Geſandt. (yderſt ſtræng alvorlig, og med Vægt) Ja Greve! tredive Aar er en Evighed mod et Øieblik, og dog forvandler et eneſte Øieblik undertiden det ſtolte Menneſke til Støv. — Greve! jeg ſelv vilde aldrig mindet Eder om det Helteſpring i Traven, ſom I kalder det. Men denne Eders Ungdoms Ven har I nu i tredive ſamfulde Aar . . . .

Geert. (ſkamfuld og rørt) aldeles glemt. Siig det kun reent ud. En gyſelig Sandhed! — tilgiv! — vær min Ven igien! — kald mig Du igien!

Geſandt. Nei! derfor er jeg ikke kommen. Eders Bane i Verden har været, ſom Springvandets, op ad; min, ſom Bækkens, ned ad. Kan en Hertug være Ven af en ſlet og ret Riddersmand?

Geert. O! hvor føler jeg mig fattig med al min Magt! Ikke et eneſte Hierte hænger ved mit. Kun i Barndommen elſker man oprigtig, og Barndommens Følelſer kan vel bedøves, men

aldrig udslukkes. Jeg havde dog ikke troet det. Bliv hos mig! vær min Ven!

Gesandt. Eders Ven, for at hielpe til at undertrykke et uskyldigt Folk?

Geert. Marquard! Landsmand! — Taler Du for Fremmede?

Gesandt. Jeg taler for Mennesker!

Geert. Som hade os.

Gesandt. Det er Eder, Greve! som har lagt Sæden til et blodigt Had imellem to beslægtede Nabofolk, og Aarhundrede vil maaskee ikke kunne udrødde det igien.

Geert. Nævn mig paa hele Jorden to Nabofolk, som ikke hade hinanden? Den er sine Landsmænds største Velgiører, som skaffer dem Seiren?

Gesandt. Som forvandler fredelige Bønder til Fremmedes Bødler, og Folkets Høvdinger til Voldsmænd imod de Uskyldige?

Geert. Himlen selv har skabt alle Væsener til indbyrdes Krig. Alle fra Hvalen til Giedden, fra Ørnen til Svalen, fra Løven til Ulven, og til = = Ederkoppen, alle leve de paa andre Skabningers Bekostning. Vore Vise kalde Naturen alle Levendes Moder; og dog seer denne Moder til med samme Ligegyldighed, naar den halvso-

vende Hund snapper en Flue, der surrer om dens Øren, som naar et Jordskiælv opsluger et heelt Folk. Ødelæggelse er alle Verdeners Drivehiul, og Krig alle Levendes Kald. Mener Du, at Mennesket fik en anden Bestemmelse?

Gesandt. Gerhard — jeg gyser. — Er det Eders Alvor, Greve? — og I troer, at kunne finde en Ven?

Geert. Hidtil har jeg lært at undvære Venskab. Selvstændighed var mit Kald. De Mennesker jeg levede iblandt, kunde være mine Redskaber, men ikke mine Venner. Dog dette Øieblik, Din Stemme, Dit Aasyn, alle de Mindelser, der pludselig fornyes hos mig, vække min Barndoms Følelse til Live igien. Marguard! jeg troer, ogsaa Venskab kan være Lykke!

Gesandt. Den kiærligste af alle Helgene velsigne denne Bevægelse! o Gerhard! jeg kunde elske Dig; vilde Du kun opofre Din Ærgierrighed for den sande Lykke, at vorde mindre beundret, og mere elsket af alle. Du har glemt mig. Jeg kom ikke, for at minde Dig om mit Tab. — Men Du har ogsaa glemt vort Fædreland.

Geert. Tie dermed, jeg beder Dig.

Gesandt. I tredive Aar har Du udmærket hver en Dag med stor Daad, — O! at jeg

skal sige det! — for at forstyrre et fremmed Riges Fred og Hæld. Siig: har Du ikke levet mere udenlands end hiemme? — Stormarn sørger forladt og glemt. Medens du sælger Din Sielsroe for Laurbær, og Himlen for en fremmed Krone, er hiemme hos os hver Ridder en Voldsmand, Bonde en udsuget Træl. O drag tilbage til os! Du fødtes jo til den Pligt, at haandhæve vore Love, at bruge Dine store Gaver til vort Hæld. Drag tilbage! Lev iblandt os, som Fader; og und os den inderlige Glæde, at elske Dig.

Geert. (som imidlertid er faldet i dybe Tanker, med bitter Latter) At elske mig? . . Ha, ha, ha, disse Uslinger, man kalder Mennesker, skulde elske mig? Nei! dertil krybe de for dybt. Ja, i Barndommen, Marquard! i Liighedens og Uskylds-Alderen. Og dette Indtryk bliver ved, det føler jeg. Du, Marquard! vilde maaskee elske mig. Men alle de øvrige? Frygte kan disse Uslinger, men elske? . . . Nei ingen, uden sig selv. —

Gesandt. Gyseligt! Saavidt har altsaa Hovmod ført Eder uden for Menneskeslægtens Kreds? Greve? — skal Eders Ungdoms Ven drage bort igien, uden et eneste Venskabs Beviis?

Geert. Giv mig et Beviis paa gammelt Venskab, og bliv her!

Gesandt. Endnu eengang! — Vil I ikke leve iblandt os som Fader og Velgiører?

Geert. Jo Marquard! naar Danmark adlyder Stormarn.

Gesandt. Det er: seent eller aldrig. Kan det da være Glæde at byde over Mænd, der hade, og have Ret til at hade?

Geert. Lad dem hade og lyde!

Gesandt. Hvorfor vil I erobre udenlands, hvad I har hiemme uden Strid? Det Fyrsteæde, I fødtes til, er grundet paa Brødres Kiærlighed. Den Trone I higer efter, skal I grundfæste paa almindeligt Had. Den vil styrte og begrave Eder. O, kom Greve! jeg besværger Eder, kom til os! giør to Nabofolk lykkelige. Skiænk Danmark Fred, og os en Fader.

Geert. Nei, nei, siger jeg. Var jeg Mand, om jeg kunde opgive tredive Aars Arbeide, førend det er fuldført, og netop nu, da der kun behøves et Sværdsslag endnu? —

Gesandt. Nu, saa hør da det Eneste, jeg beder om. Tilstæd Eders Ungdoms Ven, hvad I nægtede Gesandten! Tilstæd os Vaabenstilstand!

Geert. Marquard! Du misbruger min Godhed! Vaabenstilstanden? og mine oprørske Undersaatter skulde midlertid samle en større Hær? nei, nei! — jeg er i Din Gield. Jeg skal ærlig afbetale den. — Men dette kan ikke skee! — Marquard! kommer Du under Venskabs Kaabe at stiæle det Sværd, som skal forsvare mig mod Oprørerne?

Gesandt. For sidste Gang, Greve! vil I tilstæde os Vaabenstilstand?

Geert. Jeg kan ikke.

Gesandt. Stolte, ubøielige Menneske; Jeg afskyer Dig, som jeg har elsket Dig; Din umenneskelige Hovmod tvinger mig dertil. O! hvi har jeg nogensinde beundret Dine store Gaver? Nu kan jeg kun forbande Din Herskesyge, som misbruger dem! Jeg river Dit Minde ud af mit Hierte! — Der vil komme en Dag, som vil hevne de Tusende, Du styrter i Afgrunden! Jeg forbander det Øieblik, da jeg reddede Dit Liv.

(gaaer.)

Femte Scene.

Geert.

Hvad var det? — hvad betyder denne kolde Gysen? — foer hans Forbandelse igiennem mine

Lemmer? — Gerhard! du er syg! — du skrækkes af et Feber-Billede! — drømte jeg ikke, jeg saae ham? — Ha, ret, ret Marquard! tag det Liv tilbage, du skiænkede mig. (med bitter Latter) Hvo er stoltest, jeg, som ikke kan opgive mit hele Livs Arbeide, eller Du, som forkaster en Fyrstes Venskab? og hvorfor? — fordi jeg ikke opfyldte hans umandige Ønske! . . . Fordi jeg fornærmede hans Forfængelighed. O Menneske! forblindede svage Skabning! Du brammer med Dyd, og drives af Egenkiærlighed. Herre! viis mig en eneste Mand, som jeg i Sandhed kan agte, og jeg vil troe, at Dyd er Menneskets Bestemmelse! — (træder til Vinduet) Hvor mørkt, hvor stille det er! — Der sove de alle, ubekymrede om, at de i Morgen føres til Retterstædet. For Viin og Brød sælge de mig deres Liv. Et Vink i Morgen, og de ere Støv . . og jeg . . . . Fy Menneske! jeg skulde agte dig, for din Skyld opgive et Anslag, som Verdens Krønike vil beundre? — Ha, Trælle! Dyr, der evig følge en blind Drivt. — Til at slagtes ere I gode nok.

Tiende Scene.

Geert. Ebbesen.

Geert. (iler til Døren) Hvo er der?

Ebbesen. (træder hastig ind med et blodigt Sværd, og slaaer Visiret op) Din Banemand!

Geert. Ha! Ebbesen! (springer til Væggen og tager Sværd og Skiold.)

Ebbesen. Dit Liv er i mine Hænder, uden Tvekamp slipper Du ikke. — Jeg giver Dig kun et Øieblik at betænke Dig i! Sig: vil Du drage tilbage med Dine Mordbrændere?

Geert. Nei ingen Dødelig skal aftrodse mig en Beslutning.

Ebbesen. Saa gaae! undflye kan Du ikke. Gaae og væbne Dig til Tvekamp.

Geert. Til Tvekamp mod en fredløs Forræder!

(Nede paa Gaden blæses til Storm; Man hører stort Bulder og Vaabenbrag.)

Ebbesen. Gaae, siger jeg, eller jeg hugger?

Geert. Mig? gaae selv til Helvede = = = Forræder! (Han hugger til med overilet Heftighed, Ebbesen springer tilside.)

Ellevte Scene.

De Forrige. Claus Breyde.

Breyde. (med Vietingshofs Skiold og blodigt Sværd styrter aandeløs ind) Brug Eder Herre! Grevens Folk omringe Slottet.

Ebbesen. (springer med voldsom Hæftighed hen til Geert og stikker ham ihiel) Dig skal de ikke frelse.

(Dækket falder hastig.)

5te Act.

Femte Scene.

Ebbesen. Stig Andersen.

(Af og til hører man langt fra, al Slags krigersk Musik.)

Stig. Jeg selv har et Ærende til Eder, Ridder Ebbesen; og derfor har jeg tillige paataget mig, at bringe de unge Grevers Svar.

Ebbesen. Bringer I Fred?

Stig. Ingen Fred. Mod oprørske Undersaatter har de kun Tugtens Riis, og mod deres Faders Morder kun Straffens Sværd. Det er deres egne Ord; ikke mine.

Ebbesen. Har Faderens Fald ikke giort dem visere? — Retfærdige Gud! Du seer, jeg er uskyldig i al det Menneskeblod. — Godt, Ridder Andersen! — paa Valdpladsen tale vi videre sammen. —

Stig. Nei her, høimodige Mand! — Har I dog med egen Haand slaaet Hertug Geert?

Ebbesen. Med egen Haand har jeg slaaet Grev Geert.

Stig. (kaster sin Staalhandske hen) Ved Guds hellige Ord har jeg svoret at hævne Geerts Død paa hver hans Banemand. — Tager I imod min Staalhandske?

Ebbesen. Jeg tager imod den. (kaster sin Handske) Der er mit Pant; jeg møder, saasnart Slaget er forbi. Fædrelandets Strid gaaer for egen Feide.

Stig. Vel! (inderlig rørt) Fordum har I elsket mig. Ebbesen! vi slaaes som Riddersmænd; ikke som Fiender.

Ebbesen. Ikke som Fiender! Jeg bærer intet Nag til Eder.

Stig. O! det er kun saa lidt, ikke at hades — dog nok! — lad os gaae! — lad os nu først stride med Eder, førend jeg kæmper mod Eder!

Ebbesen. (forundret) Med os?

Stig. I forundres? Ja Ebbesen, med Eder. Fra Greverne har jeg taget Afsked. Tresindstyve Mand har jeg bragt i Eders Leir. Bugge og Skram har fordeelt dem blandt deres Strids-

mænd! Vil I nægte mig selv et Sted ved Eders Side?

Ebbesen. Hvad, er det mueligt? er det sandt? — har Himlen omvendt Eders Hierte? —

Stig. Grevens Død har rystet mit Inderste. Fra Forsængelighedens Drøm er jeg vaagnet op med Skræk. Grevens Død forandrer alting omkring os. Saalænge han levede, troede jeg Fædrelandet ikke sikkert uden under hans Scepter — Maaskee tog jeg Feil. Men . . . Ebbesen! . . . . . skal en Feiltagelse koste mig Eders Venskab?

Ebbesen. Nei, ved den levende Gud! — det skal den ikke. Forstandens Vildfarelse er Ulykke. Kun Hiertets Brøde fortiener Afskye. Vær tusind Gange velkommen i mine Arme igien! (omfavner ham.)

Stig. Er I forsonet, Ebbesen? —

Ebbesen. Havde jeg ikke Ret? Jeg holdt Dig for en svag; men aldrig for en slet Mand. Min Søn kan Du ikke være. Men Fædrelandets Ven er ogsaa min Ven. (viser paa Handsken.) Selv dette Pant er mig Borgen for, Du fortiener mit Venskab.

Stig. Det er haardt, at jeg nu skal slaaes med Eder. Har jeg feilet; saa føler jeg mig

ogsaa straffet. Dog falder jeg ikke i Slaget, saa falder jeg i det mindste hædret ved Eders Haand.

Ebbesen. Først lad os redde Fædrelandet! — Tiden er kostbar. (ud paa Altanen) Fienderne rykke frem til Angreb! — Farvel Stig! efter Slaget er I min Gjæst. Farvel, Ven! — jeg kommer strax. —

Stig. Farvel, Fædrelandets Mand.

LIBRARY OF CONGRESS
0 003 182 591 A